שבועון
ידיעות אחרונות
מס' 1198 ט"ו טבת תשמ"ז 16.1.87

יים שיבי אריה דולצ'ין אריה אבנרי
ומחה שנקר עמוס נבו הרב קרליבך
דם ברוך מייק טיסון יגאל סרנה
ליעזר סלוצקי יורם קניוק משפחת גור
תם ראובני ספיריטואליסטים

'87 ● הוליווד של רוז'ה ואדים

השער – קתלין טרנר. הדור הצעיר של הוליווד. גיל, 29. שכר, 3 מיליון דולר לסרט

תצלום השער: סיגמה

כל-בו שלום

פתח במוצ"ש 17.1.87 מ-18.00 עד 22.00 כל חנויות הרשת

חגיגת בילויים וקניות

7 ימים בלבד
ברשת חנויות הרהיטים של כל־בו שלום.
מכירה כזאת יש רק פעם בשנה.

שידות:
שידת 4 מגירות גמר דמוי אגוז (דגם 51): 237 ש"ח עכשיו **170** ש"ח

שידת 2 דלתות + 2 מגירות (דגם 104): 196 ש"ח עכשיו **130** ש"ח

שידת 4 מגירות גמר צבע (דגם 84): 478 ש"ח עכשיו **240** ש"ח

שידת 2 דלתות גמר צבע (דגם 694): 386 ש"ח עכשיו **175** ש"ח

שידת 5 מגירות גמר צבע (דגם 85): 409 ש"ח עכשיו **200** ש"ח

שולחנות אוכל:
שולחן איטלקי "Bea" עגול, קוטר 110 ס"מ עם 2 הגדלות נוספות: 1250 ש"ח עכשיו **595** ש"ח

שולחן איטלקי "Palma" מלבני, גודל 110/170 ס"מ, גמר בייץ־טיק: 414 ש"ח עכשיו **285** ש"ח

שולחן איטלקי "Levis" משטח זכוכית עם מסגרת כרום־ניקל: 1224 ש"ח עכשיו **650** ש"ת

שולחן איטלקי SM/1 משטח אֶשה טבעי על רגל מיוחדת: 290 עכשיו **195** ש"ח

שולחנות סלוניים:
שולחן דגם "שולמית" בגמר טיק: 236 ש"ח עכשיו **170** ש"ח

שולחן דגם "רקפת" בגמר טיק יפהפה: 286 ש"ח עכשיו **190** ש"ח

שולחן דגם "כוורת" גמר צבע (פגמים קלים): 440 ש"ח עכשיו **200** ש"ח!

כסאות אוכל:
כסא "Linea" צהוב עם ריפוד תואם: עכשיו **60** ש"ח

כסא "ברויייר" מודרני במיוחד, כרום ניקל עם מושב וגב עשויים קש: 86 ש"ח עכשיו **65** ש"ח

כסא "Passani", עץ בוק טבעי עם מושב מרופד: 120 ש"ח עכשיו **64** ש"ח

כסא איטלקי SM/1 בעצוב מיוחד גמר שחור או אגוז: 185 ש"ח עכשיו **120** ש"ח

מערכות ישיבה:
מערכת ישיבה איטלקית, מסגרת עץ עם גמר צבע, 1+2+3 + שולחן תואם: עכשיו **1300** ש"ח

מזנון:
מזנון יפהפה תוצרת דנמרק, 3 יחידות גמר פורניר וטיק מעולה! 1786 ש"ח עכשיו **950** ש"ח

אתרי הבילוי בת"א פתוחים להנאתכם

מצפה שלום — בוא לראות את תל־אביב מגובה 32 קומות — **בחצי מחיר!**

מוזאון השעווה הישראלי — הכנסו והכירו מקרוב את יבין, מייקל ג'קסון, גולדה מאיר, עפרה חזה, בן גוריון ועוד רבים וטובים — **בחצי מחיר!**

כל הקודם זוכה! מציאות מרהיבות מתצוגות! כל הקודם זוכה!

ת"א

מערכות ישיבה:
"טורינו" 1+2+3: 3922 ש"ח עכשיו **2500** ש"ח

"רפי" מסגרת עץ צבע אפור: 2093 ש"ח עכשיו **995** ש"ח

"יניב" מסגרת עץ ביץ׳ אגוז, כריות מרופדות: 1850 ש"ח עכשיו **1350** ש"ח

הזדמנות נדירה! "Bella" ריפוד עור, תלת + דו מושבית: 6130 ש"ח עכשיו **2950** ש"ח

"פלורידה", כריות מילוי נוצות בריפוד מרהיב ומעניין: 2940 ש"ח עכשיו **1950** ש"ח

"Hit" עצוב מתקדם מעולה: 2865 ש"ח עכשיו **1950** ש"ח

"תאני" בעצוב צעיר – כל יחידה הופכת למיטה: 1792 ש"ח עכשיו **1300** ש"ח

"ג'רונימוס" ריפוד עור בגוון אפור: 6360 ש"ח עכשיו **4700** ש"ח

חדרי שינה:
"קלאסיק", גמר פורניר מעולה, כולל מיטה, 2 שידות, טואלט, מראה: 1690 ש"ח עכשיו **1200** ש"ח

פינות אוכל:
"אוסלו" שולחן ושישה כסאות קלאס תואמים: 1475 ש"ח עכשיו **1100** ש"ח

"אובלי" שולחן אוכל, משטח פורמייקה לבנה על גוף שחור ושישה כסאות תואמים: 1167 ש"ח עכשיו **850** ש"ח

כורסת T.V.:
"קופנהגן" + הדום, ריפוד עור! 1180 ש"ח עכשיו **690** ש"ח

מזנון:
"קפרי I" תוצרת דנמרק בעיצוב יפהפה ומיוחד: 4500 ש"ח עכשיו **1835** ש"ח

חדר נוער:
חדר נוער תוצרת גרמניה כולל ארון, מיטה, שידת מצעים וספריה: 4020 ש"ח עכשיו **2950** ש"ח

חיפה

מערכת ישיבה:
"קורונדו" בעיצוב איטלקי מחמם 1+2+3: 3310 ש"ח עכשיו **1950** ש"ח

"יניב" מסגרת עץ כריות מרופדות, 1+2+3: 1865 ש"ח עכשיו **1350** ש"ח

"יניב" מסגרת עץ כריות מרופדות – ספה תלת מושבית נפתחת למיטה ו־2 כורסאות: 2345 ש"ח עכשיו **1750** ש"ח

"מורן" בעיצוב סולידי ויפה, 1+2+3: 2380 ש"ח עכשיו **1750** ש"ח

מזנון:
"קפרי II" תוצרת דנמרק, גמר בצבע אפור: 3500 ש"ח עכשיו **1465** ש"ח

מיטות נוער:
"קשתי" איטלקית מקסימה: 680 ש"ח עכשיו **540** ש"ח

כורסת T.V.:
"קופנהגן" + הדום, ריפוד עור! 1100 ש"ח עכשיו **690** ש"ח

חדרי שינה:
"כפרי", כולל מיטה + ארון, 2 שידות, טואלט ושרפרף: 1740 ש"ח עכשיו **1350** ש"ח

"דנמרק", כולל מיטה + ארון, 2 שידות, טואלט ומראה: 2625 ש"ח עכשיו **1960** ש"ח

הרצליה

מערכת ישיבה:
"אופיר" עץ טיק עם כריות מרופדות: 2242 ש"ח עכשיו **1680** ש"ח

"יויו" כוללת 1+2+2 ושולחן עם מסגרת מתכת, כריות מבד ג'ינס: 1945 ש"ח עכשיו **1450** ש"ח

חדרי שינה:
"דנמרק", כולל מיטה + ארון, שידות, טואלט ומראה: 2616 ש"ח עכשיו **1960** ש"ח

"Gold Black", כולל מיטה, שידות, טואלט ומראה: 2424 ש"ח עכשיו **1800** ש"ח

מזנון:
"דיאנה", 3 יחידות, גמר פורניר – אגוז כהה: עכשיו **590** ש"ח

ספות נוער:
"שרון" כפולה עם ארגז מצעים: 520 ש"ח עכשיו **500** ש"ח

"זברה" 670 ש"ח עכשיו **500**

טבריה

מזנון:
"קפרי II" תוצרת דנמרק - יפהפה: 3500 ש"ח עכשיו **1465** ש"ח

מערכת ישיבה
"ונציה" 1+2+3: 2910 ש"ח עכשיו **2100** ש"ח

"יהלומית" ספה דו מושבית מקסימה: 890 ש"ח עכשיו **600** ש"ח

ספת נוער:
"פלורין" כפולה עם ארגז מצעים, ריפוד בד קטיפה: 826 ש"ח עכשיו **650** ש"ח

מיטה:
"דיאנה" איטלקית, גמר צבע: 1440 ש"ח עכשיו **1000** ש"ח

כסאות:
"נשר" מעץ בוק בגמר [illegible]: 720 ש"ח עכשיו **540** ש"ח

יח' סטריאו:
תוצרת דנמרק בגמר פורניר [illegible]: 365 ש"ח עכשיו **275** ש"ח

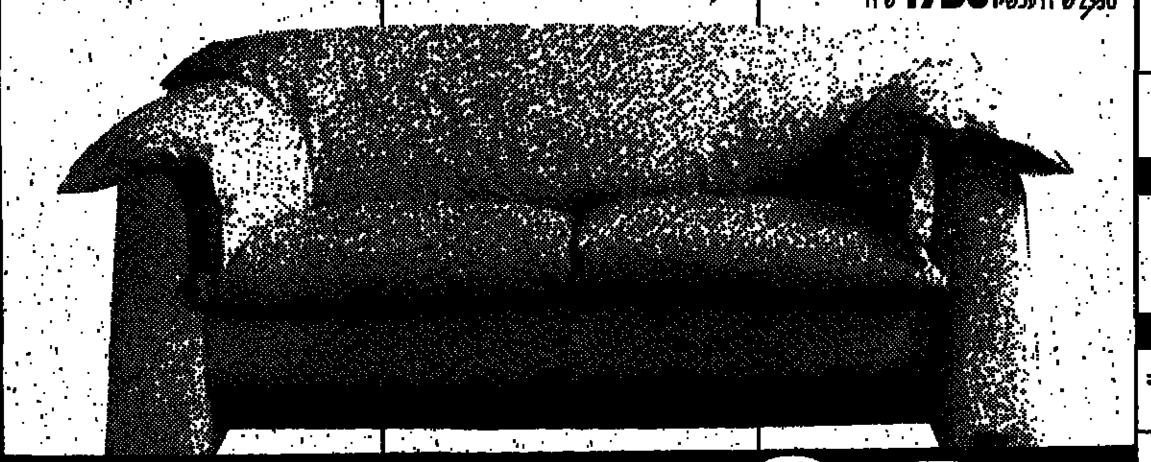

עד **50%** הנחה

הנחות ענק, פינוי תצוגות, פינוי מחסנים

עד גמר המלאי. המחיר לתשלום במזומן. קיימת אפשרות לתשלומים. המחירים כוללים מע"מ [illegible]

- ת"א - מגדל שלום, הרצל 1, טל. 03-642911
- הרצליה - כביש הרצליה - רמת השרון, בן גוריון 48, טל. 052-557203.
- חיפה - צ'ק פוסט, שלמה בן יוסף 7
- טבריה - נייברג 18, טל. 067-92174.

כל-בו שלום

בחצי המחיר!

במכירת סוף העונה

חגיגה אמיתית במוצ"ש 17.1 בכל-בו שלום

מרכז משחקי הוידיאו הגדול במדינה, משחקי מחשב, משחקי חלל, באולינג, קליעה למטרה, מרוץ מכוניות. פתוח להנאתכם.

מחירים מוזלים בקפיטריה במסעדת הסיטי ובמסעדת הבקתה (הנהלה במזרה החיכון)

מכירת סוף העונה באופנה - עד גמר המלאי!

אופנת גברים
הנחות ענק שיתלבשו עליך טוב "Sabi" בבוטיק Action - אופנה לצעירים
עד **40% הנחה**

סווטשרים חלקים, צווארון, מודפס, "Sabi" — **40% הנחה** — במקום 67 ש"ח עכשיו **39** ש"ח

חולצות פלנל בותנה וג'ינס, "Sabi" — **33% הנחה** — במקום 62 ש"ח עכשיו **42** ש"ח

מכנסי כותנה, דריל, קורדרוי, "Sabi" — **32% הנחה** — במקום 37 ש"ח עכשיו **45** ש"ח

מכנסי ג'ינס: כסף, שחור, שלג — **25% הנחה** — במקום 64 ש"ח עכשיו **49** ש"ח

חולצות פלנל 100% כותנה "להב" — **40% הנחה** — במקום 62 ש"ח עכשיו **37** ש"ח.

חולצות פלנל משבצות "להב" — **30% הנחה** — במקום 57 ש"ח רק **39.90** ש"ח

מכנסי "סטון ווש" במגוון צבעים — **20% הנחה** — במקום 40 ש"ח עכשיו **32** ש"ח.

מכנסיים אלגנטיים לגברים המיטיבים להתלבש מתוצרת "Van Heusen" אנגליה — **20% הנחה** — במקום 78.90 ש"ח עכשיו רק **59** ש"ח.

ג'קטים טוויד 100% צמר נקי — במקום 199 ש"ח עכשיו **159** ש"ח

סריגי "Wolsey" מאנגליה — במקום 73.50 ש"ח עכשיו **59.90** ש"ת

עניבות צמר מקסימות מאנגליה — במקום 17 ש"ח עכשיו **12.75** ש"ח

אופנת ילדים
ילדים זה שמחה והמחירים במחלקה - חגיגה!
מבחר טריינינגים "בילי ג'ון"
מידות 4-8 רק **26.90** ש"ח
מידות 10-14 רק **29.90** ש"ח

חליפות חצאית לילדות "בילי ג'ון" — במקום 42 ש"ח עכשיו **33.50** ש"ח

כל מוצרי "Sabi" לילדים עם תודעה אופנתית: **25% הנחה**

פיג'מות "סולוג" **20% הנחה**

מבחר מסחרר של סווטשרים ומכנסי טרנינג — מידות 4-16 עכשיו רק **16.50** ש"ח

לבני נשים
מכסה טפח ומגלה...
פיג'מות וכותנות לילה במבחר דוגמאות וצבעים
20% הנחה

תיקים ואביזרים
מבחר תיקים אופנתיים לנשים מאיטליה מעור ומסקאי
25% הנחה

הלבשת ספורט
מוכנים! הכון רוץ!
טריינינגים, סווטשרים, ואימוניות למבוגרים נוער וילדים ממיטב היצרנים
עד **30% הנחה**

לדוגמא: טריינינג אופנתי לצעירים — במקום 165 ש"ח עכשיו **109** ש"ח

אימוניות לילדים במידות 6-16 — במקום 57 ש"ח עכשיו **39.90** ש"ח

נעליים
במחירים האלה אסור לקנות רק זוג אחד...
נעלים אלגנטיות לנשים **20% הנחה**
מגפים ומגפונים **20% הנחה**
נעלי בית מקטיפה **20% הנחה**
נעלי גברים עם סוליית עור **15% הנחה**
נעלי ילדים מתוצרת איטליה **25% הנחה**
נעלי ספורט **20% הנחה**

אופנת נשים
שמלות ממיטב היצרנים בארץ ובאנגליה (Robert Newman Radley) גמר סריות — עד **40% הנחה**

כל דגמי האופנה של "גוטקס" — עד **30% הנחה**

סוודרים יפיפיים של Smash — **30% הנחה**

חליפות, שמלות, טוניקות, מכנסיים וכל יתר מוצרי האופנה של "ברגר" — **25% הנחה**

[...]עה מדהימה: דגמים לוהטים של "הוניגמן" [...]נסיים, מעילים, סווטשרים — **30%-50% הנחה**

[...]ופנה לצעירות גיבה 16+ — **20% הנחה**

[...]נסי "פררי" לנשים - שיא האופנה! — **3[...]** ש"ח בלבד!

[...]רים מודפסים משגעים של "אוברזון" — **40% הנחה**

[...]תעות רבות נוספות בכל מחלקות אופנת הנשים!

[...]ריג' נשים
[...]מחירים אלה חבל לסרוג בבית — **20% הנחה**
[...]גים מקסימים מתוצרת המפעלים הטובים [...]ר בארץ ובעולם: "דורינא", "גבי מודל", [...]ריגי הלן", "סריגי אמיר", "Italtempo", "Happines[...]" [...]נאי השנה באיטליה).

[...] סריות של סריגים מתוצרת איטליה — **49.9[...]** ש"ח בלבד!

עד **40%** הנחה

כדאי עד גמר המלאי

תל־אביב: מגדל שלום רח׳ הרצל 1. • חיפה: מרכז פנורמה, מרכז הכרמל שדי הנשיא 109. • רב מכר: היפרשוק ונובה בכביש החוף הרצליה.

חניה בת"א ובחיפה — לקונה ב־50 ש"ח שעת חניה חינם. [illegible]

עד גמר המלאי. המחירים כוללים מע"מ.

כדאי

מאת ג. יפית

האם כל הטובים תפוסים?!

לא! לא כל הטובים נשואים ולא כל הטובות תפוסות. יש הרבה אנשים, בדיוק כמוך, שנמצאים לבד כי בפעם הראשונה איכשהו זה לא הלך, ואחר כך "מכירים את כולם" ואין אומץ לפרוץ את המעגל. אנחנו מאמינים שיש דרך להכיר אנשים חדשים, כמוך ולהראות לך שלא "כל הטובים נשואים". אנחנו מאמינים שכדאי לך לפגוש את הלנה. למעלה מ־5.000 בני זוג הנשואים חיים באושר, זו ההוכחה!!

"בחורף, כאשר קר, מעונן וגשום אני חש בבדידות יותר ויותר. איני יודע בדיוק למה. אבל בחורף אני משתוקק למישהי מתאימה ואוהבת שתהיה לידי. מישהי שאוהב – שתהיה אתי "בראש אחר".

כאשר ממול אני רואה את זוג השכנים שלי, בני גילי, בדירתם המחוממת והמוארת אני חש כאילו בדירתי הקור גובר עוד יותר. כאשר אני מוזמן לזוג חברים, להיות ביחד, כדי ללגום מרק חם ולשתות משקאות חמים תחושת הצורך להיות עם בת זוג לחיים הופכת להיות לאקוטית עוד יותר.

אני עצמאי, בן 31, פנוי. רואה־חשבון במקצועי. את לימודי האקדמיים השלמתי לפני חמש שנים. עד גיל 28 התמחיתי בראיית חשבון ובשלוש השנים האחרונות בניתי את עצמי ואת משרדי. היום, העסק מתפקד ואני מצליח מאוד.

אבל הזמן רץ. פתאום אני מוצא את עצמי בתקופת חיי כאשר הגיל הופך להיות לשלושים פלוס ועוד מעט ארבעים מינוס... יותר ויותר מעסיקה אותי המחשבה למציאת בת זוג לחיים. אשה שתתאים לי. לבנות בית, ילדים.

מקצת חברי כבר נישאו לפני כמה שנים ויש להם ילדים. אני מאוד אוהב ילדים. אחד מחברי אשר שרת אתי בצבא – חבר אמיתי, (אולי הטוב ביותר) נפגש עמי בשירות המילואים האחרון (שנינו בדרגת סרן. הוספתי לשירותי הצבאי עוד שנת קבע כי הייתי קצין. לכן גם התחלתי ללמוד באוניברסיטה רק בגיל 22). "בשיחת נפש" הוא עמד על לבטי ועל הרצון הכן והאמיתי שלי להכיר מישהי "שתזיז לי את הפיוזים". אני חייב לציין כי איני שחצן אבל אני בכל זאת מצליח עם נשים.

חברותי מגדירות אותי כגברי ובעל הופעה נאה. שוחחנו רבות על הנושא. דווקא מחברי שמעתי על חברים אחרים שעברו את מחסום ההתלבטות והחששות ופנו למרכז התקשורת הבינאישית "הלנה אינטרנשיונל". רובם הצליחו לפגוש את בנות הזוג המתאימות להם ביותר. אני מוכרח להודות שחשתי רגש של קינאה, ואז גילה לי גם הוא כי הכיר את אשתו אצל "הלנה אינטרנשיונל"!!! הייתי מופתע ונדהם.

אני חייב להודות שעד היום ניצלתי את כל השיטות והדרכים להכרת בת־זוג. במסיבות של החבר'ה, אני מתוודע לנשים שנראות לי מתאימות, אבל אחר כך מתברר לי כי "זה לא זה".

לעיתים (ואני מספר זאת בפעם הראשונה) חבר פנוי, אקדמאי בעל מקצוע חופשי בן גילי, שיכנע אותי ליטול חלק במסיבה של פנויים ופנויות. הרגשתי נבוך ומבוייש. האירוע לדעתי, היה מעליב, חסר כל טעם והאווירה היתה מאולצת ולא נעימה. ניסיתי גם כמה פעמים את הפגישה העיוורת. חברים או ידידות נתנו לי מספר טלפון של אשה "הכי מתאימה לי בעולם", לדעתם. כך גם אמרו כנראה לנשים שהתקשרו אלי, ברוב המקרים זאת היתה "נפילה מהסרטים" ומצאתי את עצמי "על הפנים".

קורה שאני נתקל ברחוב במישהי שמוצאת חן בעיני. לרוב אין לי את האומץ לפנות אליה, מה גם שגישה זאת, ברוב המקרים אינה מקובלת ולא אחת אתה נתקל בכוח מקפגן. אני יודע שבעיר הזאת יש נשים מקסימות ומתאימות. הבעיה שלי ושל חברי היכן ואיך לפגוש אותן.

הסיפור הזה שלך הוא למעשה הוידוי האישי של כמה מחברי הטובים ביותר. אנו מרבים לשוחח על כך.

והצלחות בהפגשת בני זוג מתאימים ביותר ... אותי ושיכנעוני לפנות ל"הלנה אינטרנשיונל" מרכז התקשורת הבינאישית".

[illegible]

עבר את מחסום החששות וההתלבטים מפני משרד שהתמחותו המקצועית המלאה היא להפגיש בין שני אנשים המתאימים ביותר מכל הבחינות. התשובות שאספנו, צריך להדגיש, הן מגברים פנויים מכל גוני הקשת החברתית, תעסוקתית – מקצועית ומעמדית. המדגם שלנו היה מקיף ומייצג וכלל קבוצות גיל שונות בכל הרמות החברתיות.

החתך שלנו הקיף גברים אינטליגנטים, בעלי הופעה נאה, במקצועות חופשיים ושכירים בעמדות מקצועיות גבוהות. כמו רופאים, מהנדסים, אקדמאים, משפטנים, מנהלים בכירים וגם אנשי צבא.

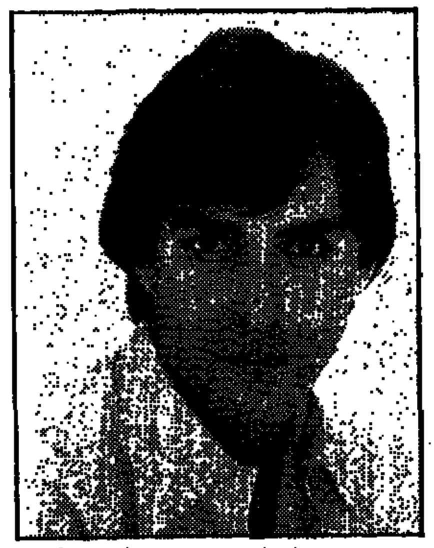

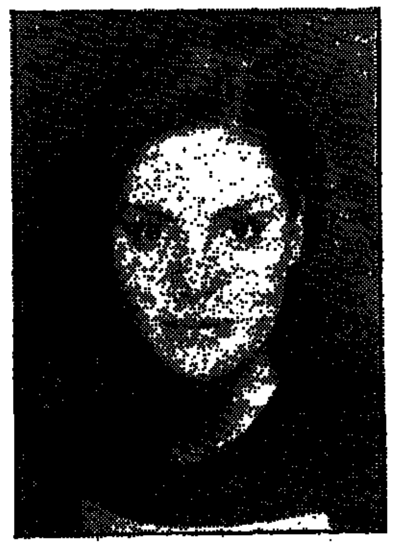

"הלנה אינטרנשיונל"

NEW YORK	תל־אביב	LONDON
ADDRESS: N.J. 2139 SATTLE RIVER ROAD SAIR LAWN, N.J. TEL: 201-794-622-6	רחוב בן־יהודה 46, תל־אביב. טלפונים: (03)204430 ,(03)204431	ADDRESS: 17 HILL ST MAYFAIR LONDON W1 TEL: 10-491-0216

במשרדי "הלנה אינטרנשיונל" ניתצן זה מכבר את התדמית של השדכנות המסורתית.

מרכז התקשורת הבינאישית בא לממש מטרה עיקרית אחת: בחירת חברה המתאימה ביותר לחיים משותפים. כל הגברים שעימם שוחחנו ציינו את העובדה כי הופתעו לטובה מן היחס ושיטות העבודה של "הלנה אינטרנשיונל". הלבטים, החששות והמעצורים או ההסתייגויות נעלמו כלא היו. הטיפול הוא דיסקרטי ומקצועי כאשר הבסיס לבניית ההכרות מושתת על התאמה מלאה, ככל האפשר, של נתונים אישיים כיסוד ליצירת תקשורת אמיתית ויחסים מלאים בין בני הזוג.

כל זאת בצד הקפדה מלאה על הרמה והאיכות האנושית של המועמדים והמועמדות.

מתוך בדיקת הנתונים בסקר שערכנו בולטת נקודה חשובה נוספת. הפונים והפונות למשרד הם גברים ונשים בעלי השקפת עולם בריאה ופתוחה.

הם יודעים כי הפנייה ל"הלנה אינטרנשיונל" היא בבחינת ייעוץ מקצועי כמו כל ייעוץ הניתן ומתבקש לפני כל החלטה גדולה אחרת בחיים.

הגברים ציינו כי, לדעתם, גם מתוך נסיונם האישי או מהפקת לקחים מנסיונם של אחרים, המסקנה היא שבחירת בת זוג (או בן זוג) זה ענין רציני מאוד בשביל להשאיר אותו לאינטואיציה, למזל או לסערות רגשות ושל התאהבות פתאומית. "ללא ספק צריך ייעוץ מקצועי לפני קבלת ההחלטה הגורלית" ... אמרו הגברים שעמם שוחחנו. ... התשובות והמדגם הרחב מתברר כי הדיסקרטיות המלאה הנשמרת לאורך כל הדרך חשובה מאוד.

גם לשרותים המקצועיים והמיומנים יש השפעה רבה על הרצינות בטיפול בכל פנייה.

את הנתונים של כל מועמד או מועמדת מאמתים צוות מקצועי מיומן שבו, יועץ משפטי, פסיכולוג, גרפולוג, סקסולוג, ויועץ קדם־נישואין.

כל אילו מתמחים במטרה אחת: לעמוד על טיבם של הפונים, להתאים התאמה מרבית ואופטימלית בין בני הזוג על פי ניתוח מקיף של נתונים אישיים.

הגברים שעימם שוחחנו ציינו את העובדה כי אין "קניית חתול בשק".

"בנוסף לנתונים האישיים של בנות הזוג, שהיו ממצים ומקיפים התלהבתי מהצילומים של המועמדות, ממש הופתעתי לטובה גם מההופעה החיצונית "משהו משהו". כך התבטא משפטן מצליח, בן 30 שנרשם בימים האחרונים במשרד של "הלנה אינטרנשיונל".

גברים אחרים צינו לשבח את הגישה החמה והענינית של הצוות המקצועי ואת עבודת הרקע המצויינת.

מתוך סיכום התשובות של הפונים ל"הלנה אינטרנשיונל" התברר כי הפנייה היא מרצון חופשי ובכוונה לפגוש ולהכיר מגוון רחב של אנשים. הפונים הגדירו את "הלנה אינטרנשיונל", כצומת להכרות בינאישית לקראת יצירת קשר חם וקירבה אינטימית רגשית.

הגברים (וגם הנשים) ציינו כי הם רואים בצומת יד מכוונת, ממליצה ומתאמת לקראת מפגשים כנים ומוצלחים.

לסיכום מצאנו לנכון להביא עוד כמה תשובות:

"זאת הדרך היעילה ביותר להכרות רצינית לקראת חיים משותפים ביחד"

"המקצועיות אינה מוטלת בספק"

"החוג האנושי מתחדש בלי הרף, עוד ועוד מועמדות ומועמדים לפגישות עם אנשים ונשים כלבבך"

ואולי דברים שאמר מהנדס, סא"ל במילואים שפרש זה מכבר מצבא קבע משקפים נאמנה את הגישה הבריאה של הפונים ל"הלנה אינטרנשיונל": "זאת חברה העוסקת בניתוח נתונים והסקת מסקנות בנושא החשוב ביותר בחייו של כל בן אדם. כאן יש את התחושה שבחירת בת זוג זה ענין רציני ...

[illegible]

השירותים החשאיים

היכרות לילדים ללא ...

מעצורים, מבוכה, חששות ... תופעות נפוצות בגילאים ... של בני ה־20 וה־30: הבן או הבת ... לבטחון, לגיבוי, לרחיפה ... לדעת לעשות זאת בצורה ... ומקצועית.

כן, ההורים יכולים לעזור ... "הלנה אינטרנשיונל" מסעלה ... מיוחד: היכרות מותאמת מראש ... ללא ידיעתם. מבחינתם של ... מדובר במגישה מקרית ... בעל הנתונים הטובים ... הניסיון עד כה, מוכר כשיטה ... ומומלצת.

■ ■ ■

חבר־לחיים לאמא או ...

בגילאים גבוהים יותר ... גברים ונשים מוצאים עצמם ... גירושין, פרידה, נסיבות ... קבוצת־אוכלוסיה זו מתקשה ... לחזור ולמצוא חבר־לחיים ... מבוגרים אינם יכולים להכיר ... מרגישים בנוח בנקודות ... צעירים יותר.

כאן הילדים יכולים לסייע ... חרשני של "הלנה אינטרנשיונל" ... כאן את כל האמצעים ... במציאת בן־זוג לחיים ... בודדים. גיל 60 אינו ... לפתוח דף חדש ... אנשי־המקצוע של ... גם בכך.

■ ■ ■

גם בבוחקה או אצלכם ...

[illegible]

הכתובת

הלנה, רחוב בן־יהודה 46

טלפונים: (03)204431, (03)204430

ניתן להתקשר במשך השבוע ... 9.30 בבוקר עד 21.00 בערב.

אפשר לטלפן גם בשבת

11.00 בבוקר עד ...

פואבלו אספניול

לגור כמו בספרד לשלם כמו באמריקה

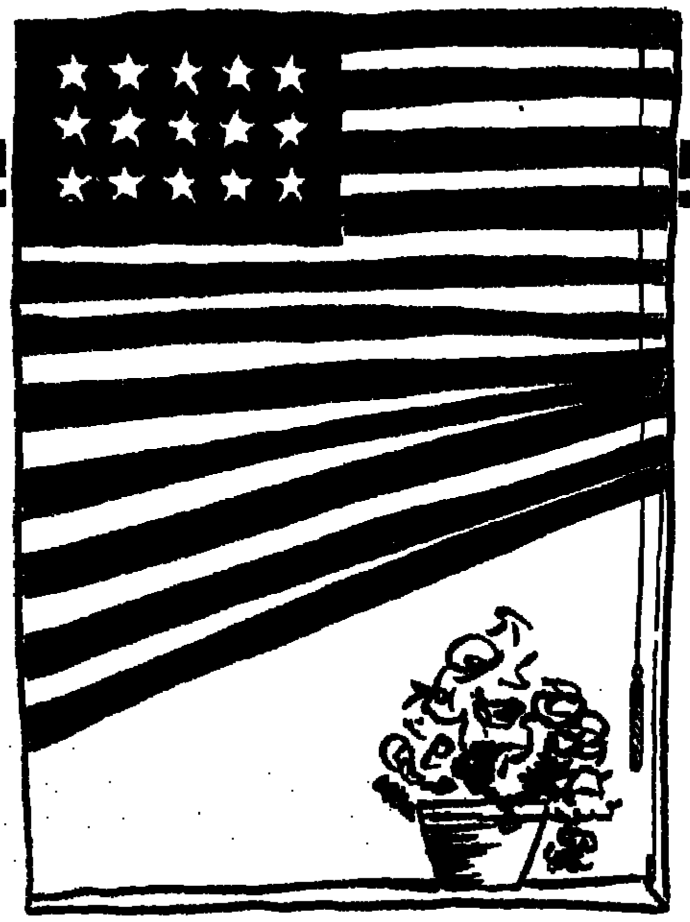

לגור כמו בספרד
זה סגנון

לגור כמו בספרד זה לגור עם סגנון. לגור כמו בספרד זה לגור בבית מרווח עם הרבה חלונות בסגנון ים תיכוני. לגור כמו בספרד זה לפתוח חלון מקומר בעל תריסי עץ (להבדיל מפלסטיק...). לגור כמו בספרד זה שהבניה היא בניית איטונג. לגור כמו בספרד זה קירות לבנים וגג רעפים אדום. לגור כמו בספרד זה שילדך מבקר בגן ילדים ובבית ספר בסגנון ספרדי. לגור כמו בספרד זה לגור ליד הים - קרוב למרכז העניינים ורחוק מההמולה. לגור כמו בספרד זה אויר ים נקי, רומנטיקה, ישיבה בצילו של דקל ונוף מרהיב.

לשלם כמו באמריקה
ה בטחון

לגור כמו בספרד זה **אתה מקבל דירה**
מרוצים (מאות משפ**משלם רק 60% ממנה**
גרות בפואבלו אספני דאי לשלם כמו באמריקה. כי
קהילה ת שלם כמו באמריקה זה להיות
בוא לגור כמו בספ טוח. כי לשלם כמו באמריקה
לפואבלו אספניול - ה לשלם 60% מערך הדירה, ולא
המגורים היחיד מסו 100 כפי שנדרש בחוק מכר
הנמצא בימים אלו ירות, עד לרגע קבלת המפתח,
מ ק אחר כך לשלם את 40%*

ולקבל בתמורה הערת אזהרה בטאבו המבטיחה את חלקך היחסי בקרקע וכל מה שנבנה עליה. לשלם כמו באמריקה זה להמשיך לשלם מעתה לפי קצב הבניה. לשלם כמו באמריקה זה לקבל דירה בסגנון ספרדי בפואבלו אספניול ולשלם עליה רק 60% מכספך. לשלם כמו באמריקה זה לשלם את יתרת ה־40%* עד 10 שנים. כדאי לשלם כמו באמריקה.

פואבלו אספניול - שכונה בסגנו תרים. לבחירתך מסלולי תשלום שונים של עד 10
הנושקת לשפת הים התיכון. בוא לגור כמו ים על 40%* הנותרים.
בוא לפואבלו אספניול בחוף ימה של ראשו לם כמו באמריקה זה לשלם במעמד חתימת
וזה רק 15%

* לפי תנאי הבנק

פואבלו אספניול

אחים חכמוב
אתה בחברה טובה

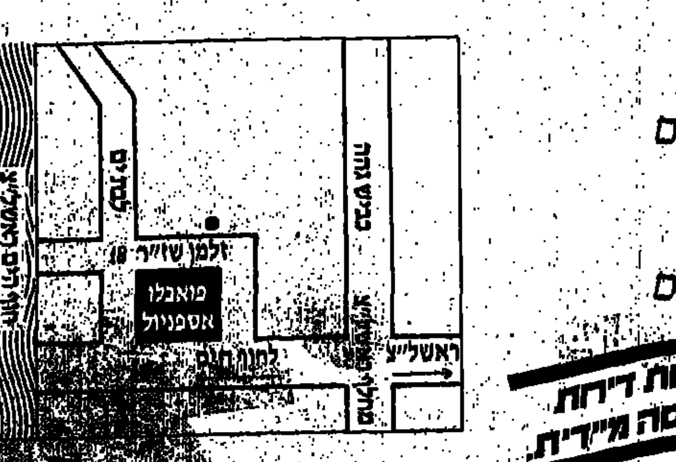

לבחירתך:
* **דירת 3 חדרים** - עם אפשרות להרחבה ל־4 חדרים
* **דירת 3½ חדרים**
* **דירות 4 חדרים** עם אפשרות להרחבה ל־5 חדרים
* **פנטהאוזים**
* **קוטג'ים**
* **דירות גן**

קיימות דירות לכניסה מיידית.

עיצובים שנולדו לפנק

• כלים סניטריים • אמבטיות הידרומסג' • חרסינה • קרמיקה
• קרמיקה לריצוף סלון ומטבח • אביזרי אמבטיה בדגמי עיצוב יוקרתיים המובילים באיטליה

באולם תצוגה חדש ומפואר

אולם התצוגה החדש של משה קטן בע"מ בנמל תל-אביב הישן פותח שעריו לקהל הרחב גם במוצ"ש
חלל תצוגה ענק, בעיצוב ארכיטקטוני חדשני משולב בתאורה מיוחדת.
בואו להתפנק

מעכשיו פתוח גם במוצ"ש

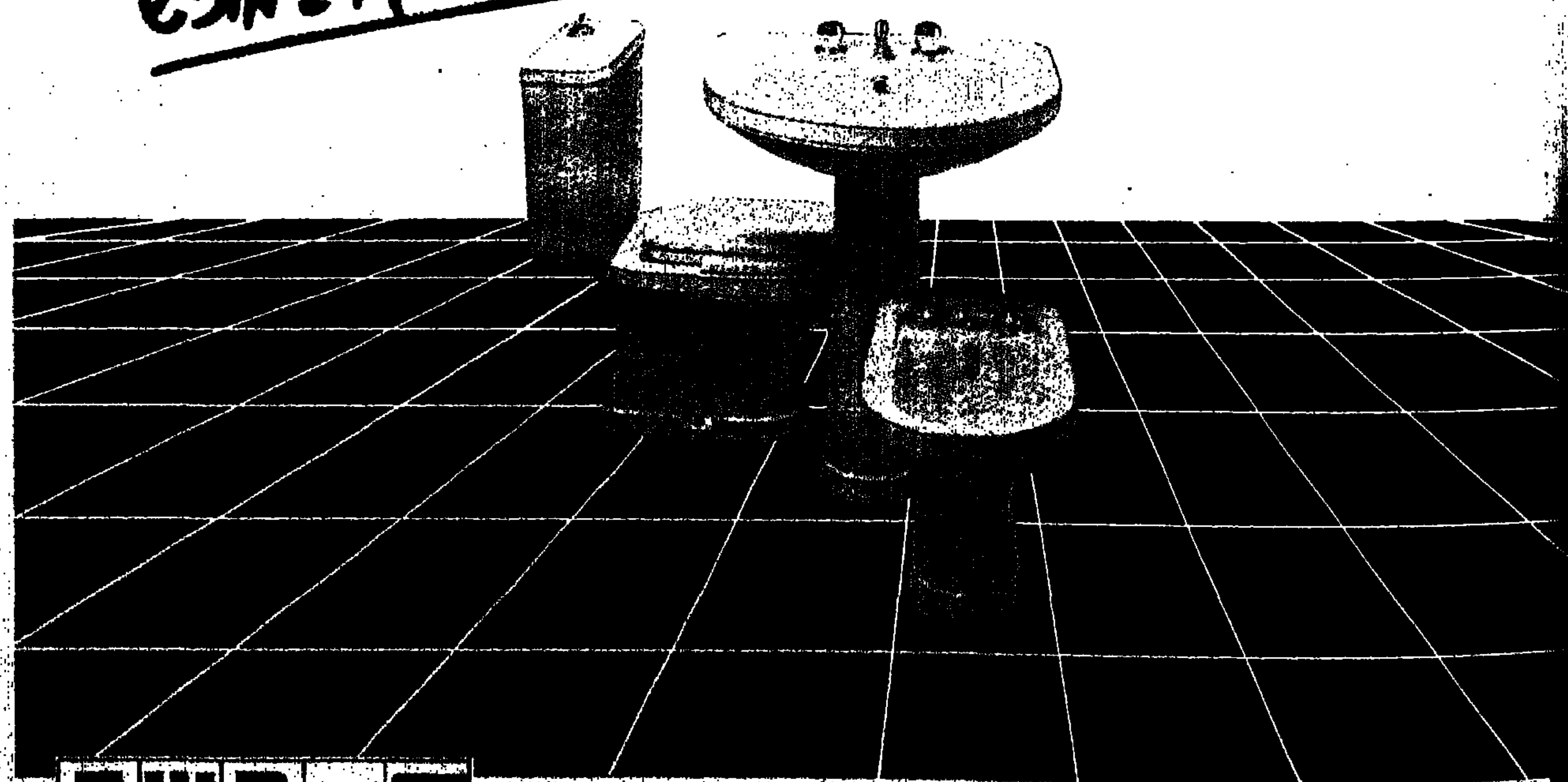

משה קטן בע"מ

ה ת ר ח ב נ ו
ועכשיו הבית מאיר עוד יותר

הבית מאיר בעור איטלקי
מבצע היכרות!

ב"רהיטי מאיר" מתרחבים ל...
הכיוונים... יש לנו עכשיו ה...
יותר שטח באולם התצוגה ...
גדול הרבה יותר של רהיטים
משלוח מיוחד של דגמים יפ...
מאיטליה הגיע זה עתה - ...
ההזדמנות שלך לסלון יוקרת...
במחירי היכרות!
תמצא כאן גם מערכות ישיב...
במגוון סגנונות, מזנוני צבע...
בעיצובים מלהיבים. ופינות ...
איטלקיות בצבע.
אנחנו מתרחבים - ואתם מרו...

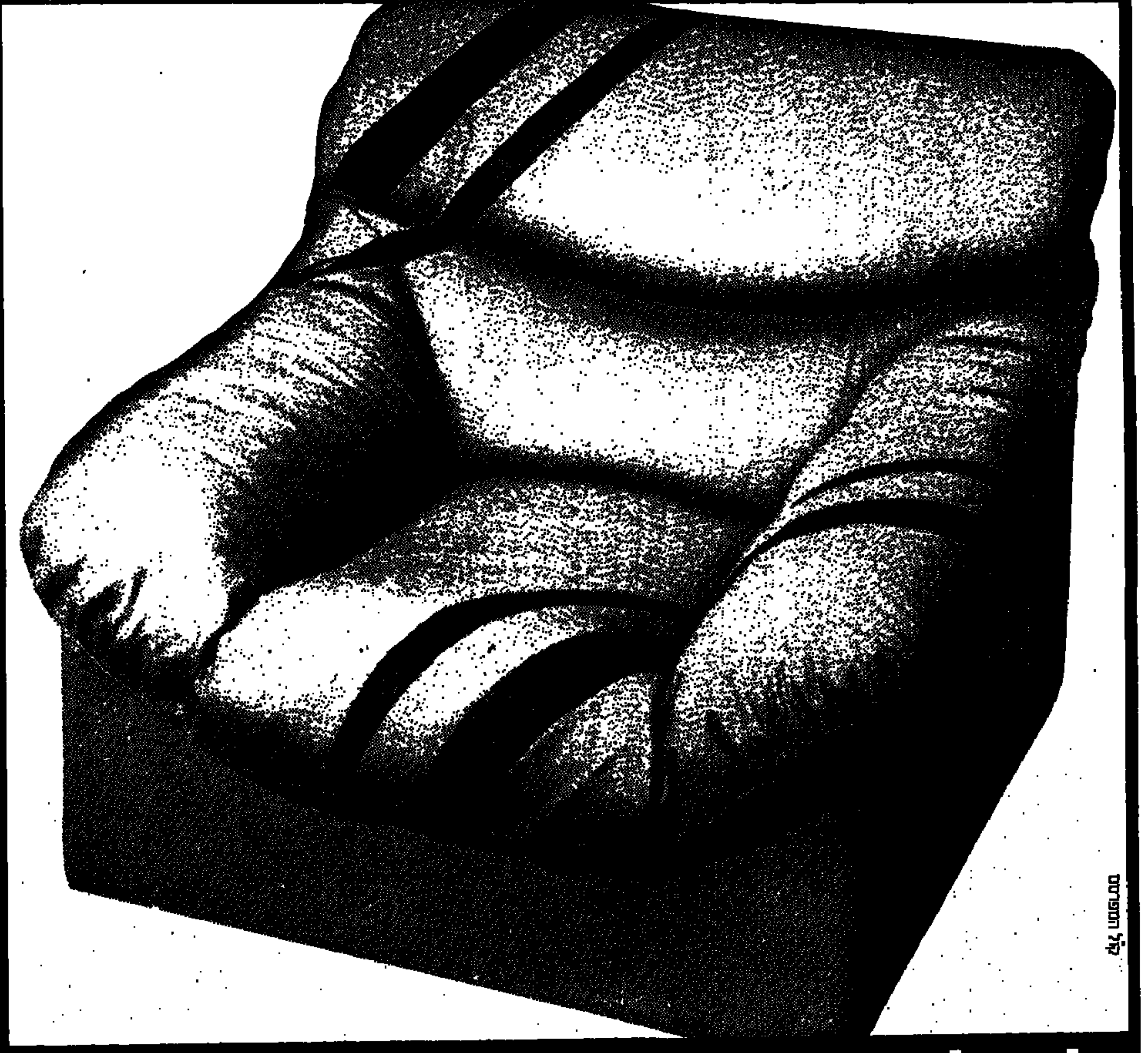

לרגל הרחבת אולם התצוגה - מבצע!
מבחר מערכות ישיבה ומזנוני צבע - במכירה מיוחדת.

פתוח בשבת מ...
עד 10 בלילה וכ...
בבוקר עד 8 בל...

אפשרות ל-12 תשלו...

רהיטי מאיר בע"מ

מפעל ואולם תצוגה ראשי: אליהו איתן 3, (קומה ב') אזור התעשיה החדש ראשל"צ (בית גירון) טל. 03-9610799, 9612778
סוכנות ראשית ירושלים: רהיטי שבו, יד חרוצים 16 תלפיות טל. 02-722222
חדרה: רהיטי פאר רח' הנשיא 1 טל. 063-36708

7 ימים

12
...את הכסף

120 אלף דולר שקיבל כפיצויי פיטורין, לא הצליחו להשתיק את שמחה שנקר. האיש שמאחורי פיצוץ שערוריית־יפת, חוגג נצחונות. אם יידרש, יחזיר חלק מן הכסף • אריה אבנרי

18
מיתת נשיקה

פרידה מאליעזר סלוצקין, מאחרוני העלייה השניה, בעין־חרוד. על מה חשב סלוצקין ביום הולדתו ה־100, יומיים לפני מותו • יגאל סרנה

20
משקל כבד

מייק טיסון אלוף העולם באיגרוף, משקל כבד. יש רק עולם אחד, אבל יש מספר אלופים, כמספר התאחדויות האיגרוף השונות. טיסון חזות נעימה, דיבור רך, מריומה של מספר אחד • אדם ברוך

24
קולנע 2000

מפיקי הוליווד נושאים עיניים לקהל הצעיר, עד גיל 20. משהו כמו להשקיע היום בקהל של מחר. ה'פארי מאץ'' סוקר את סרטי השנה הבאה, את הכוכבים העולים של תעשיית הקולנע • רוז'ה ואדים

28
...הסערה

...יה דולצ'ין, מומחה לשקט, נחת ...ישראל, מצא עצמו בעיצומה של ...של בל"ל. דולצ'ין, השודד ...של המימסד הציוני...

34
שירת העשבים

הרב שלמה קרליבך מנסה לכבוש מחדש את מקומו בתודעה הישראלית. החילוניים, הוא אומר, מתגעגעים למשהו נשגב. לוא הדתיים ידעו לאהוב, היו כובשים את המדינה תוך 24 שעות • עמוס נבו

38
ברגשים וחתיכות

שיחה עם אליעזר כרמי, מתרגם, ה'ממציא' של ראניון בעברית. ספריו של דמון ראניון עומדים לצאת לאור בקרוב, בתרגומו המחודש. הצצה לחיי הלילה של ברודווי • אבי לן

42
כדור בדולח

כשהעולם הזה הופך להווה מתמשך, אפשר לנסות להציץ קדימה לעתיד או אחורנית, למסתרי העבר. מפגש ספיריטואליסטים, איצטגנינים ומיסטיקנים אחרים בחמאם של יפו, בלילה קר של ינואר • יותם ראובני

44
בשם האצילות

את שי גור קברו ביפו, על פי צוואתו. בשעריה של יפו החל החלום הציוני של משפחת גור. נסגר מעגל בן 100 שנים. האצילים הראשונים של הציונות • יורם קניוק

52
טרזן וג'יין

איך קורה, שאשה משוחררת עם תודעה פמיניסטית מפותחת, או...

סלוצקי, מימין מאיר שלו, ידיד ומראיין. תצלום: יעל מרכוס. אנשים פשוט ישבו ובכו במסיבת יום ההולדת ה־100 שלו. הם ידעו שהוא חולה

קים באסינג'ר. תצלום: סיגמא. הסרט החדש, 'ללא רחמים', הוקרן בחודש שעבר. הביקורת פושרת. המיניות שלה מוכחת פעם נוספת. הפארטנר, ריצ'ארד גיר. סקס במידה הטובה

ביום רביעי בערב, בשבוע שעבר, בעיצומה של הסערה הציבורית סביב פרשת־יפת, הגיע לישיבת מועצת המנהלים של בל"ל, רואה החשבון שמחה שנקר. האיש, שהיה ונשאר ה'טראבל־מייקר' של הבנק. באותו יום, בשעות הצהרים, פנה שנקר אל דובר הבנק, גדעון זומקינר, וביקש להשתתף בישיבת המועצה, כנציג בעלי מניות המיעוט של הבנק. אחרי בירור פנימי, נתבשר שנקר, שאין לו מה לחפש בישיבת מועצת המנהלים. שנקר היה האיש האחרון שהיה דרוש להם.

שנקר לא ויתר. הוא התראיין ב'ערב חדש', סיפר על מאבקו הממושך בשחיתויות של הבנק. שידור חי. שנקר אהב את זה. היו ימים שהופעתו בטלוויזיה ובעיתונות, בעניין בל"ל, היתה כמעט בלתי אפשרית. בל"ל היה 'אתר מקודש'.

ביולי 1986, כאשר נתגלה לראשונה סכום הפיצויים המקורי שעמד לקבל ארנסט יפת, לפני הקיצוץ, 5 מיליון דולר – הוזמן שנקר להשתתף בתוכנית 'זה הזמן', כמי שהתריע בפני הרשויות המוסמכות, וקולו צורם ומעצבן.

שנקר, שכיהן במשך שנים כמבקר פנימי של אגף הנכסים הרגיש של הבנק, נדהם מהיקף המידע שהגיע אליו מצמרת הבנק ומשלוחותיו, בתוקף תפקידו המקצועי, ומסיפוריהם של אנשים.

כחבר ועד מורשי החתימה של הבנק, יכול היה שנקר לאסוף מידע פנימי נוסף, ולשתף פעולה עם חברי ועדים אחרים. אחדים מהם, ביניהם יו"ר הוועד הארצי לשעבר, עו"ד דן אהרונובסקי, הגישו לו סיוע צמוד. כן זכה לתמיכה מועד הפקידים. היתה הזנה הדדית במידע. הוא לא היה בודד במערכה.

אולי משום כך נעדר רואה החשבון שמחה שנקר מתוכנית הטלוויזיה 'כניסה חופשית', שהציגה את גורלם של חושפי השחיתויות במדינה. מוכטלים. מוחרמים. מנודים. חשודים כאי שפיות. נתונים ללחצים כבדים.

שנקר לא התאים ל'רשימת הרפוקים'. באחרונה, הוא חוגג נצחונות. דברים שהתריע עליהם בעבר, זוכים עתה לאישור מוסמך, פומבי. שנקר עצמו ראה כסף טוב, עם פרישתו מן הבנק. 120 אלף דולאר. לא פרייאר.

כאשר שמע לראשונה על הקמת ועדה ממלכתית לחקירת מפולת המניות הבנקאיות, נזעק שנקר משירות המילואים שלו לביתו של יו"ר ועדת ביקורת המדינה של הכנסת, ח"כ פרופ' דוד ליבאי.

שנקר: „באתי אל ליבאי ביוזמתי. הצגתי בפניו חומר על מחדלי הניהול של הנהלת הבנק, ואמרתי לו כי לדעתי יש מקום אולי להעביר את החומר באמצעותו לוועדה. ליבאי עיין בחומר, ואמר לי, כי על פני השטח הוא נראה חמור, אך אינו קשור בויסות עצמו, שהוא נושא חקירת הוועדה. עם זאת, הציע לי להמתין עם החומר עד שאסיים את ענייני האישיים עם הבנק, פן יבולע לי. באותם ימים, ניסתה כבר הנהלת הבנק להפר את הסכם הפיצויים איתי, אחרי שדבר קיומו דלף לתקשורת".

■■■

בנובמבר 1983, חודש אחרי מפולת המניות הבנקאיות, שנקר השתתף בישיבת מועצת מורשי החתימה ומנהלי הבנק, 60 במספר. ארנסט יפת הופיע בפני המועצה כדי לשכנע אותה לצמצם את שכרם, ואת מספר העובדים, ולהסכים לקיצוצים בשכר, לאור

לא פראייר

שמחה שנקר הגשים חלום ישראלי: „לא לצאת פראייר" ● שנקר יצא מבנק לאומי עם 120 אלף דולאר נטו, דמי פרישה – וחשף את הניהול הכושל ואת מערכת השכר של צמרת הבנק ● בן 45, תמים־מתוחכם, גאליציינר

מאת אריה אבנרי

תצלומים: ויסטה/אסף פוקר

מכתב הפרישה

עם פרישתו, או לקראתה, כתב שנקר מכתב זה. המכתב צריך להיקרא בזיקה לסיכום הכספי שהושג בינו לבין הבנק (120 אלף דולאר נטו).

1. „עם פרישתי מהבנק, הנני מודיע בזאת לכם, כי לא אעשה כל שימוש פרטי ו/או פומבי במידע כלשהו שהגיע לידיעתי בתקופת עבודתי בבנק ו/או במידע הנוגע למי ממנהליו או עובדיו ו/או מידע הנוגע להסכם הבוררות שבינינו ולמו"מ שהתנהל לחתימתו.

2. „מובן מאליו שגם הבנק מתחייב כלפי שהנהלת הבנק לא תעשה כל שימוש פרטי ו/או פומבי במידע הנוגע אלי.

3. „התחייבות זו אינה נוגעת לבירור קודם המנהל כבר, בוועדת הביקורת של ההסתדרות נגד חבר ועד. בבירור זה אני מתחייב לא לתקוף את הבנק או מנהליו".

בכבוד רב, שמחה שנקר.

31.5.85

התלונות בעניין בל"ל, נעצרו במקומות מסויימים על הסף. במקומות אחרים, טופלו בידי דרגים נמוכים. ברגע האחרון, בוטלה השתתפותו ב'זה הזמן'. הוסבר לו, שהבנק אינו מוכן לשלוח נציג מוסמך, שיגיב על טענותיו. שנקר הגיש תלונה למבקר המדינה, עו"ד יצחק טוניק, נגד מנכ"ל הטלוויזיה, חיים יבין.

■■■

העצבנות שליוותה את הופעתו של שנקר אותו ערב, בשבוע שעבר, היתה צפויה.

בבמאי 1986, נערכה במקום זה ישיבת מועצת המנהלים של הבנק, שעמדה לבחור יו"ר חדש במקומו של ארנסט יפת, שאולץ לפרוש מהתפקיד, בעקבות דו"ח ועדת בייסקי. המועמד לתפקיד היה חבר מועצת המנהלים, אלי הורביץ, שפרש מתפקיד נשיא התאחדות התעשיינים, לקראת מינויו כיורשו של יפת.

הורביץ לא רווה נחת [illegible] מינוין הצפוי. הוא היה [illegible] המנהלים של הבנק [illegible] [illegible] בייסקי לא פסלה אותו. [illegible] לא הצליח לעבור.

שמחה שנקר: „תקופה מסויימת, הייתי בחזקת דון קישוט. חשתי עצמי מנודה וביקשו להעביר אותי לתפקיד אחר, ולהרחיק אותי מהביקורת על מנת לחסום בפני מקורות מידע. אבל, מאבקי הצליח מעל ומעבר. הצלחתי לא רק לשרוד, אלא גם לזקוף קומה".

כשעזב את הבנק, ב־1 ביוני 1985, בתנאי פיצויים מרקיעי שחקים (כאמור, 120 אלף דולאר) לא היה בדעתו להפסיק את המאבק, למרות שחתם על התחייבות מפורשת.

כדי שיהיה לו מעמד ולגיטמציה ציבורית וביצועית, להמשך המאבק, רכש שנקר שתי מניות של הבנק, תמורת 300 ש"ח, והיה כבעל מניות הרשאי להשתתף באסיפות הכלכליות השנתית של הבנק.

עו"ד דן אהרונובסקי, כיום חבר הוועד הארצי: „אני מלא הערכה למה שהוא עשה אחרי פרישתו מהבנק. במשך ימים ולילות הקדיש לנושאים הקשורים לבנק, ומימן מכיסו את העבודה המשרדית. זה מוכיח [illegible] [illegible] יפת.

מגמת התכווצות בבנקאות, בעקבות המשבר. שנקר יירט את יפת: „האם נכון ששכרך השנתי מסתכם ב־300 אלף דולר, שאותם אתה מקבל שנה מראש?"

עד אז, לא היה מעלה איש על דעתו להציג שאלה כזו בפניו של יפת, בנוכחות הפקידות הבכירה של הבנק, שחלקה סגר לו וחלקה פחד ממנו.

יפת לא הגיב ועבר לנושאים אחרים. לאחר מכן, חזר לשאלה וניסה לטייח: „אלי כהן, יו"ר הנהלת דיסקונט, משתכר יותר ממני. אני לא מרוויח סכום זה, ורק לאחרונה גיליתי שאני מקבל שנה מראש".

■■■

שנקר: „מאוחר יותר, התברר לי שאפילו אני, שכבר הייתי מצוייד במסמכים, הייתי תמים. התברר, כי יפת משתכר הרבה יותר מהסכום שנקבתי. כמיליון דולר ברוטו, שהם למעלה מ־ 300 אלף דולר נטו, ללא כל ההטבות".

כאשר פורסם שהורביץ עומד להבחר כיו"ד מועצת המנהלים, במקומו של יפת, שנקר הגיע לקומה הרביעית, לישיבת המועצה, על מנת להביע בפניו את מחאתו, ולקרוא לו להסיר את מועמדותו. שנקר הגיע גם לישיבת מועצת המנהלים של הבנק, שנערכה ב־11 במאי 1986, והעביר אליו, לישיבה הסגורה, מכתב אישי שקרא לו להסיר את מועמדותו.

הורביץ נתפס בעיניו, בשל חברותו הממושכת בדירקטוריון הבנק, כמעין שותף להחלטות ולמחדלים.

בשולי מכתבו, אחד מעשרות מכתבים לראשי הבנק ולגורמים חיצוניים, כתב שנקר: „הנך נושא באחריות בשל הסכמה שבשתיקה למעשים חמורים הגובלים בפליליים עליהם דיווחתי למועצת המנהלים שאתה כיהנת כחבר בה והעדפתם להתעלם מהם".

הורביץ לא [illegible]

[illegible] ארנסט יפת, שהסבה [illegible] [illegible]

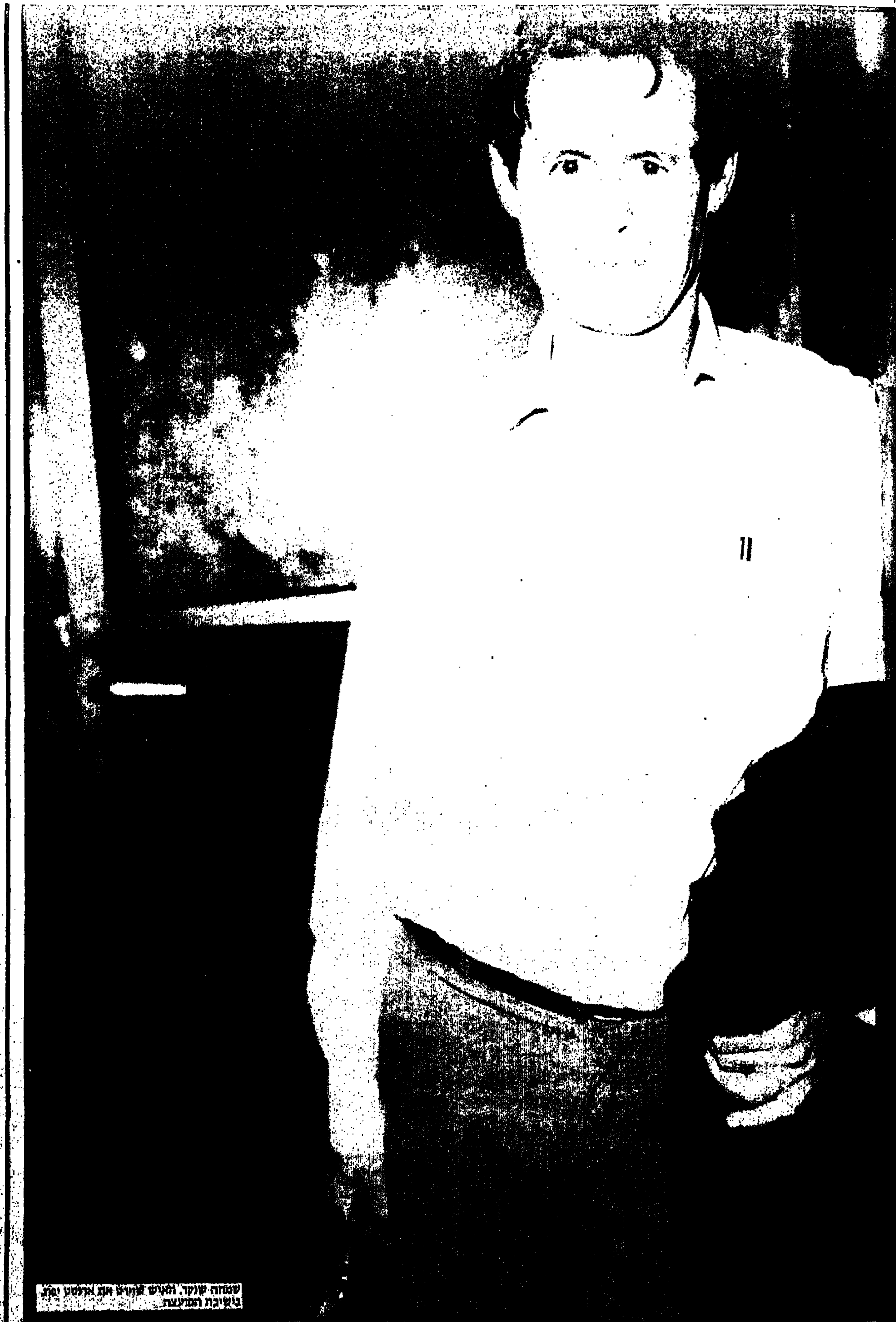

שמחה שנקר. האיש [illegible] את ארנסט יפת בישיבת המועצה.

יש לו מעין גירסה מוסרית: דמי הפרישה. אם ייקבע שעליו להחזיר חלק, יחזיר • שנקר תקף חזיתית את הנהלת הבנק • הוא לא מהסס להשתמש במליצות הישנות: אחריות, אמון, חובת דיווח, טובת הכלל

חוק להגנת חושפי שחיתויות

חבר הכנסת רן כהן (ר"צ) הגיש, לפני ימים אחדים, הצעת חוק שנועדה לעודד עובדי מוסדות ציבור לחשוף שחיתויות, הן ע"י הגנה עליהם מפני פיטורים והתנכלות אחרת, והן ע"י קבלת תעודות הוקרה.

ח"כ רן כהן: „שמחה שנקר הוא דוגמה ומופת של עובד ציבור, שהיה מוכן לסכן ולהמר על דברים רבים, ובלבד שהאמת תצא לאור. אני מציע שהוא יהיה עובד הציבור הראשון שיקבל צל"ש, מידיו של נשיא המדינה. אולי דבר זה ישמש סמל לרבים אחרים".

התמיכה הפוליטית לה זוכה הצעת החוק שלו קטנה מהמצופה.

חושפי שחיתויות נוספים בבל"ל

שמחה שנקר אינו חושף השחיתויות היחיד בבל"ל. לפני 25 שנה, פרש מהבנק החושף הראשון, אריה יושע, שכיהן כיו"ר ועד העובדים באותה עת. יושע, כיום תושב קרית שמונה, מספר כי פרש מעבודתו אחרי שכמה הצעות ייעול שלו לא התקבלו, והוא חש כי יש עליה בלתי פוסקת במקרים החריגים.

אחרי שפרצה הסערה הציבורית האחרונה התקשר אל שמחה שנקר וניהל אתו שיחה ממושכת.

– מה אמרת לו?

„חשתי שהוא ממורמר ונסיתי להבהיר לו כי לא טוב להיות ממורמר".

שנקר: „אני לא ממורמר. התרשמתי כי יושע מתוסכל".

חושף שחיתויות אחר הוא סמנכ"ל בבנק, ישראל אילת, שפעל בדרך ציבורית, ונפגש עם יו"ר ועדת הביקורת של המועצה, מיכה אפרתי, ומסר לו נתונים על מחדלים שונים. אפרתי לא עשה שימוש בחומר, ואילת חיפש כחשאי אישי ציבור מחוץ לבנק. ללא הצלחה יתרה.

בעניין יעקב הירש

הוועד הראשי של שנקר, אחרי ישיבת מועצת המנהלים האחרונה של הבנק: המבקר הפנימי הראשי של הבנק, יעקב הירש. שנקר הש עצמו נעלב מכך שהירש נתמנה אחד מחברי הוועדה הבודקת עתה מחדש את החלטות המועצה.

בשעתו, שלח שנקר מכתב אל הירש: „אכמתך לכל המעשים החמורים שנעשו בבנק חמורה ביותר. היה זה מתפקידך ללחום בהם ובעושיהם. במקום זאת דאגת למעמדך בבנק".

אחרי שהירש נתמנה כאחד מחברי הוועדה, כתב שנקר מכתב לנגיד בנק ישראל, ובו ביקש ממנו לפזר את הוועדה של מועצת המנהלים. על הירש, הבוס שלו לשעבר, כתב שנקר: „במשך 11 שנים שבהן משמש מר הירש מבקר פנימי ראשי של הבנק, ובעיקר בשנים האחרונות, מילא פיו מים, ולא התריע והצביע על מחדלים רבים שנעשו, חלקם גובלים בפלילים".

שמחה שנקר. הדרישה ל־150 אלף דולר התחילה כבדיחה

של ועדת ביסקי, וטען כי הרחתו מתפקיד יו"ר מועצת המנהלים אינה הוגנת.

שנקר ביקש את רשות הדיבור. היו"ר החדש של חאסיפה, אלי הורביץ, נתן לו אומנם רשות, אבל לא לפני שהתווכח עמו.

שנקר פתח ואמר מיד בתחילה: „בחוצפה, בגסות רוח, ביוהרה ובהתנשאות, שאין להם את ורע, ללא בסיס מוצדק, מועצת המנהלים של הבנק דחתה את תביעתה של ועדת בייסקי לפטר את יפת לאלתר. רק בעקבות לחץ ציבורי גובר והולך, יפת הולך – אבל, עדיין לא מהבנק עצמו. הוא ימשיך לשמש בתפקידים אחרים, ולקבל סכומי עתק, כאיזו זכות מוסרית עשיתם זאת? האם מתוך דאגה לאמת הצרופה, או מתוך דאגה לאינטרסים האישיים? האם מתוך דאגה לבעלי המניות ולמוסר שאתם עומדים בראשו, או מתוך דאגתכם לאפשרות שעליכם יהיה לוותר על סיר הבשר שאם שובעים ממנו"...

זה כבר היה יותר מדי. אפילו דולצ'ין נאלץ לוותר על מציצת מקטרתו כדי לברר מי החוצפן הזה. הורביץ הפסיק אותו, ומנע ממנו להמשיך לדבר. שנקר עשה את שלו. עד הפעם הבאה. היו הרבה פעמים כאלה, והן מתרחשות בימים אלה, ויתרחשו בעתיד.

■■■

שנקר, 45, נשוי ואב לארבעה, הוא שילוב של נגר, תמים ואידיאליסט עם תחכום ביצועי. „נולדתי ברוסיה אבל ההורים שלי גאליציינרים".

הוא עלה ארצה ב־1950, במסגרת עליית הנוער, והתחנך במסגרת מסורתית, ברוח משפחתו, בשורה של מוסדות, ביניהם כפר בתיה.

את שירותו הצבאי עשה במסגרת הנח"ל, בקיבוץ הדתי שלוחות. אחרי השירות הצבאי, החלה התרחקות מהמסורת. הוא ספג ממנה, לדבריו, שורה של עקרונות המסייעים לו במאבק.

את עבודתו בבנק לאומי, כפקיד ווטר, החל ב־1965, במקביל ללימודי ראיית חשבון. התקדמותו היתה מהירה. הוא עבר לאגף הנכסים כפקיד מתקדם והגיע עד למינוי של ראש מדור.

לקראת סיום לימודי ראיית החשבון, הועבר לאגף הפיקוח של הבנק, במטרה להתמחות באורח מעשי. ב־1979, חזר לאגף הנכסים, הפעם כמבקר פנימי של האגף, הכפוף למבקר הפנימי הראשי של הבנק.

בתפקיד זה היה עד לכמה תופעות פסולות. תחילה, הסתפק בכך שהתריע עליהן. כאשר נכח לדעת כי כמה מהעסקות של הבנק מבוצעות למרות הכל, החליט לפנות למבקר הראשי. זה נראה לו צמתוני מדי.

שנקר: „רק כעבור שנים, כאשר ביצע הבנק שורה של עיסקות, עפ"י הוראת יפת, למרות שלא היו כדאיות –הבנתי היטב כמה המדובר. העיסקה החמורה ביותר, שנעשתה כבר אחרי פרישתי, היתה רכישת שש קומות בבניין שהקים איש העסקים, חיים שיף, ברחוב אבן גבירול, תל אביב. הבנק שילם סכום מופרז, מליון לירות לקומה. אני שונא רכילויות, ולא מעניין אותי אם החברה של שיף, לשעבר הסכה להיות חברתו של יפת, אחרי גירושיה. מן איכפת לי שהבנק הוא נושה של שיף, בסכום של למעלה מ־50 מיליון דולר, והרכישה אולי באה לצמצם את החובות".

■■■

מה דחף אותו להתחיל לפעול, להוציא חומר תקשורת, לדבר בפומבי על מחדלים ושחיתויות?

„יכולתי לשתוק, כמו רבים אחרים, אבל הייתי הופך לאחד מעדר של כראיניקים. היו כאלה גם בקרב נציגי העובדים. אבל בעיקר בהנהלה הבכירה. היה איכפת לי מחלקה קטנה זו במדינה הקרויה בנק לאומי. ראיתי בגוף הציבורי הזה מראה של המדינה כולה, ואמרתי: מישהו צריך להאבק בשחיתות, ולהיות גם מוכן לשלם את המחיר. רבים אמרו לי, השתגעת? יש לך ארבעה ילדים! תהיה במנורה. הבנק ירדוף אותך, ויהיה קשה לך להשיג עבודה כרואה חשבון. שום דבר לא היה איכפת לי. כך אני בנוי".

■■■

בחודש יוני 1984, הציעו לו, בשיחה גלויה־אינטימית, לפרוש מן הבנק. שנקר: „למעלה משעה סירבתי לדבר בכלל על אפשרות פרישה. רק לאחר סאיש־שיחי, אדם מרכזי בבנק, שיכנע אותי שאפילו ועד מורשי החתימה, שנמניתי עמו בעבר, אינו תומך בי – והראיה שזה למעלה מחודש שהוועד אינו מגיב על מכתב נזיפה שקיבלתי כשל הפירסומים – אמרתי לו, מתוך תקווה שבכך תסתיים הפרשה: אם ישולמו לי 150 אלף דולר נטו, אפרוש מהבנק.

„הייתי משוכנע שלא ידברו איתי יותר על פרישה, להפתעתי, הוא לא נבהל, ושאל אותי אם אני משאיר לו מרווח כספי למו"מ, בעניין מענק הפרישה. הסכמתי, ואמרתי, מתוך בטחון מלא שהצעה זו אינה רצינית, שאם ישיג 120 אלף דולר, אסכים".

מאוחר יותר התברר, כי אריה ניסים, איש הבנק, היה רציני. את ניהול המו"מ נטל ליודיו משה נתיב, לשעבר ראש אגף כח אדם בצה"ל, שעבר לעסוק בתפקיד זה בבנק.

נתיב אמר לשנקר המופתע, כי הוא אינו פועל על דעת עצמו. יו"ר מועצת המנהלים, יפת, והמנכ"ל, מרדכי איינהורן, היו בתמונה.

בתום המו"מ, נקבע תאריך פרישה: ה־26 [illegible] של אותה שנה. הסכום: 120 אלף דולר נטו.

■■■

ביום הפרישה, בבוקר, הודיע בנפת"ע נתיב כי יום לפני כן ביטלה ההנהלה, על דעתו של יפת, את ההסכם, ניחשש שיודלף. במסדרונות הבנק כבר החלו לדבר על העניין.

דן אהרונובסקי: „למרות שההסכם היה חריג, הוועד החליט לתמוך בו. ידענו, מפיו של שנקר, כי הוא לא יסתום את פיו, וימשיך לשתף איתנו פעולה בבדיקת מסמכים, בהצהרות פומביות, ובעוד דברים".

אותה שעה, לא היו בידי שנקר החלטות כתובות מהפרוטוקול של מועצת המנהלים של הבנק, שדנה בעניינו. עכשיו, יש לו. הן אומרות הרבה. תחילה, הסכמה לפרישה בתנאי שהדבר לא יהווה תקדים. אחר כך, החלטה חוזרת המבטלת את ההסכם בע"פ, ומחליטה להעביר את שנקר מאגף הנכסים. למעשה, להתחיל לכרסם אותו.

שנקר החליט לנקוט צעדים. בשלושת החודשים, מאז סוכם על פרישתו, נקט כבר צעדים מעשיים לקראת הצטרפות למשרד רואי חשבון. הוא השקיע סכומי כסף שונים על החשבון. לא היה לו מה לחפש בבנק, הוא עמד להיות דון קישוט מוחרם.

אחרי שהגיש תביעה משפטית, סוכם על פשרה. הבנק ישלם לו 75 אלף דולר פיצויים. על יתרת הסכום תהיה בוררות. הבורר, השופט משה עציוני.

התנאי שהציג הבנק לשנקר: קבלת מכתב התחייבות מצידו שיפסיק את מאבקו בבנק, לא ידליף חומר על המתרחש בו ובעיקר לא נגד מנהליו.

שנקר: „ראיתי בתביעה זו דבר בלתי חוקי, ובלתי הוגן, שנאלצתי לחתום עליו. לא התכוונתי לקיים אותו. הוא בלתי חוקי".

■■■

מ־1 ביוני 1985, בו נחתם הסכם הבוררות, שנקר שמר על רממת אלחוט, בשעה שהיה כבר מחוץ לבנק. את הזמן ניצל לאיסוף חומר נוסף, ולסיוע לוועד העובדים, מאחורי הקלעים.

בפרוץ 1986, קבע הבורר, כי הבנק חייב לשלם לשנקר את מלוא הסכום.

הגיעה שעתו הגדולה של שנקר, החשיפות החלו לדלוף לתקשורת. גורמים ממשלתיים הוצפו במכתבים ובתלונות. בעלי תפקידים בבנק קיבלו ממנו פניה אישית להתפטר. הבוס שלו לשעבר, מבקר הבנק, אחד מהם.

■■■

כאמור, שנקר לא פראייר. הוא יצא עם כסף. האם עובדה זו מקטינה את אמינותו, מעמדו, מקילה עליו?

שנקר: „אני הייתי בעמדה שונה; לא הייתי בעמדה של קבלת החלטות, כמו המנהלים, שישבו ליד הצלחות וזללו ממנת כספי ציבור. קיבלתי סכום כסף, שאת חלקו אני מייעד למלחמה בקלונות הבנק. אם גורם ציבורי יקבע שעלי להחזיר חלק מהכסף, אעשה זאת ברצון". ■

אמקור גאה להציג:

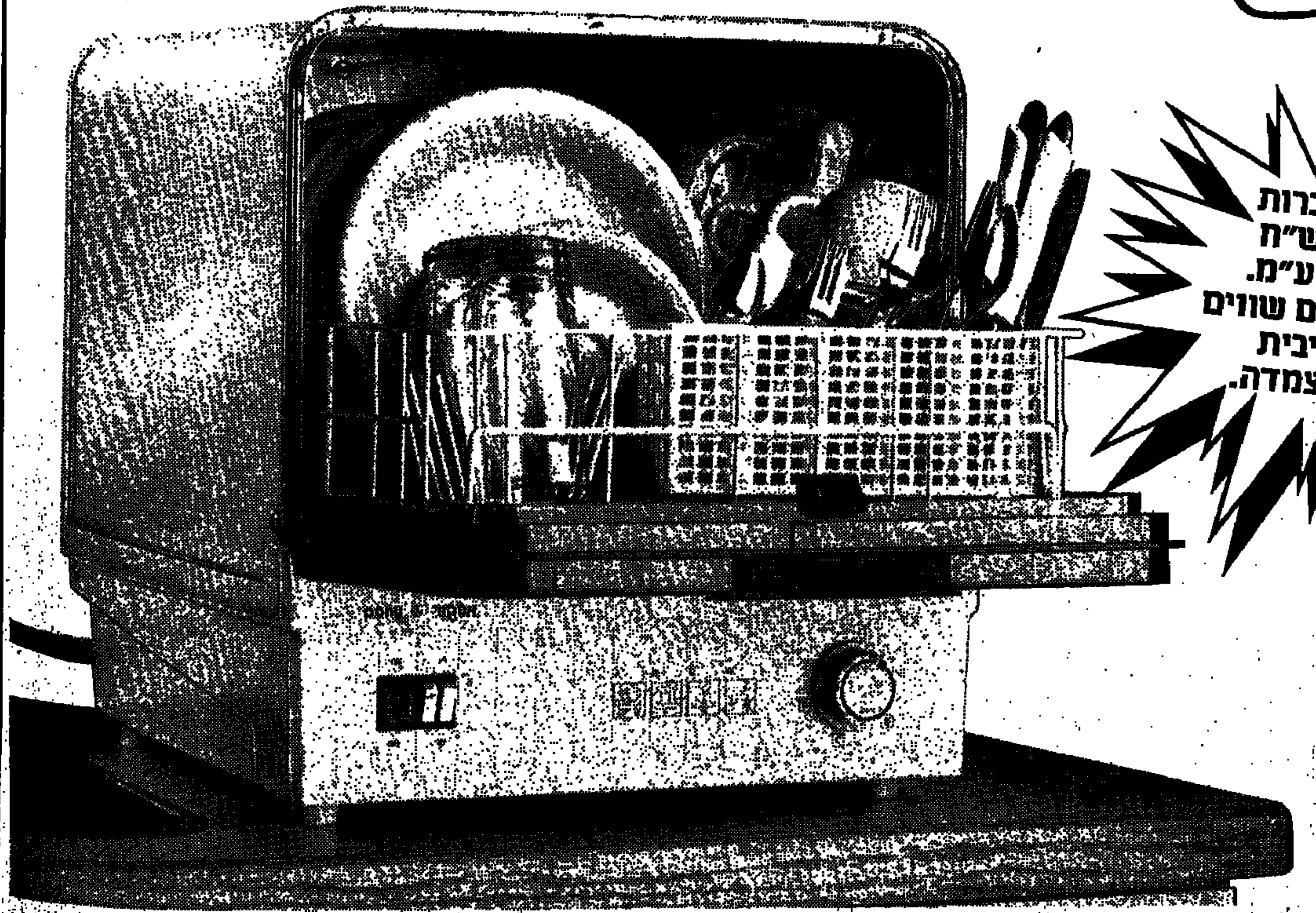

pony

מדיח הכלים המשוכלל ביותר
עם תוכניות ההדחה הבלעדיות

מחיר הכרות
990 ש"ח
כולל מע"מ.
5 תשלומים שווים
ללא ריבית
וללא הצמדה.

בלעדי ל„פוני" – תוכניות מגוונות להדחת כלים

1) הדחה של כלים מלוכלכים מאד.
2) הדחה של כלים מלוכלכים קצת פחות.
3) הדחה של כלים הדורשים שטיפה.
4) הדחה של כלים הדורשים שטיפה קלה.
5) שטיפה קצרה של כלים מעטים.

בלעדי ל„פוני" – מפסק לשטיפה קרה – מאפשר שטיפת פירות וירקות במים קרים.

בלעדי ל„פוני" – כפתור עצירה – מאפשר פתיחת דלת המדיח באמצע הפעולה לצורך הוספת כלים.

בלעדי ל„פוני" – התאמה מיוחדת למשטח העבודה – רגליות ותמך אחורי מאפשרים העמדת המדיח גם על שיש צר.

בלעדי ל„פוני" – מראה אלגנטי ומרשים.

פוני מדיח הכלים המבריק שלך

להשיג:
בכל חנויות אמפא,
אצל סוחרים מורשים,
רשת שקם,
והמשביר לצרכן.

שרות
אמפא
שרות ללא תחרות

אמקור

מבצע "תה בריבוע"

100 טיסות ללונדון! למעלה ממליון פרסים ומתנות כולל תמונות גבורי הרובוטריקים במבצע הענק של ויסוצקי!

גרד וזכה!

■ **זוכרים את 9 בריבוע?**
יופי, בואו להשתתף במבצע "תה בריבוע" של ויסוצקי, יצרני התה האמיתי זה כ-140 שנה.
בחלק מאריזות תה ויסוצקי (בנות 100 או 200 שקיקי תה) מסתתר כרטיס "תה בריבוע".

■ **מצאתם הכרטיס? גרדו לפי ההוראות.**
זכיתם בטיסה הלוך ושוב ללונדון (ללא מיסים)? - שגעון!
צלצלו לויסוצקי: 03-265222.
זכיתם בספל יפהפה גדול (מאג), או בתיון מהודר של לפיד, או במערכת תה בת 12 חלקים של נעמן? נהדר! קפצו לאחת מחנויות "קלאס" (כתובותיהן בתחתית המודעה) מסרו את הספח בכרטיס המבצע, המעיד על זכייתכם - וקבלו את הפרס במקום.

■ **לילדים הפתעה מיוחדת:**
בכל כרטיס תמונה צבעונית של אחד מגיבורי הרובוטריקים מסידרת הטלויזיה "טרנספורמרס". אספו ושמרו. אלבום צבעוני מיוחד להדבקת התמונות מחולק חינם עם גליון חנוכה של ירחון **מעריב לנוער** מגזין צעיר וגם לחברי מועדון הצעירים של ויסוצקי.

קלאס

רשימת חנויות קלאס במבצע:
• קלאס - דיזנגוף סנטר ת"א • לונדון מיניסטור אבן גבירול 30 ת"א • קניון איילון רמת-גן • שד' קוגל 29 חולון • רח' יפו 55 ירושלים • רח' הדסה 49 באר-שבע • רח' הרצל 186 רחובות • רח' ברנדר 10 חיפה

בשבילי רק ויסוצקי!

חידון הזהב של דפי זהב

קח דפי זהב ליד ומצא את התשובה מיד

אין פשוט מזה. לא צריך לקנות, לא צריך לאסוף, לא צריך להדביק... כל מה שצריך זה דפי זהב.
לפניך 10 שאלות. את התשובות תמצא במדריך דפי זהב האזורי.
בכל חידון יבחרו השאלות ממדריך שונה.
במידה ואין לך את המדריך המתאים, תוכל להשיגו (ראה רשימת כתובות).
לאחר שמצאת את התשובות מלא את התלוש ושלח אלינו למבצע חידון הזהב.

השבוע השאלות ממדריך ת"א והמרכז (אזור חיוג 03) 1986.

1. חברת מיזוג אויר לרכב אשר הטלפון שלה הוא 052-553777	6. חברת ביטוח אשר משרדה הראשי שוכן ברח' סנהדרין [illegible] ת"א
2. שרותי כח אדם בסוג עבודה - [illegible] נמיר 155 ת"א	7. רשת בתי מלון המציעה במלון אחד 7 בתי מלון
3. חברה למכונות המייבאת את מוצרי LANSING BAGNALL	8. מי החברה העוסקת במכונות כתיבה אשר [illegible]
4. האלף בית [illegible] בסוג [illegible]	9. שם החברה העוסקת במערכות קשר, נציגת JOHNSON [illegible]
5. המודעה הגדולה בסוג טלפונים ומרכזות שייכת לחברה [illegible]	10. חברה העוסקת במכונות [illegible]

סמן, גזור ושלח

4 חידון הזהב

סמן את התשובות במקום המתאים ושלח בהקדם לדפי זהב עבור חידון הזהב, ת.ד. 33023 ת"א מיקוד 61330.
שים לב: עליך לרשום גם את מספר העמוד בו מצאת את התשובה.

1. ______	עמ' מס' ______	6. ______	עמ' מס' ______
2. ______	עמ' מס' ______	7. ______	עמ' מס' ______
3. ______	עמ' מס' ______	8. ______	עמ' מס' ______
4. ______	עמ' מס' ______	9. ______	עמ' מס' ______
5. ______	עמ' מס' ______	10. ______	עמ' מס' ______

שם פרטי ______ שם משפחה ______
כתובת מדויקת ______ טלפון ______

התשובות חייבות להגיע לדפי זהב תוך 14 יום מיום פרסום החידון.
ההגרלה הגדולה תתקיים ב-17.3.87 בנוכחות נציגי החברה, רואה החשבון, ונציגי משרד הפרסום.
ההשתתפות במבצע חידון הזהב אסורה על עובדי דפי זהב ופרסום ראובני פרידן.

דפי זהב GOLDEN PAGES

כל מה שצריך זה דפי זהב

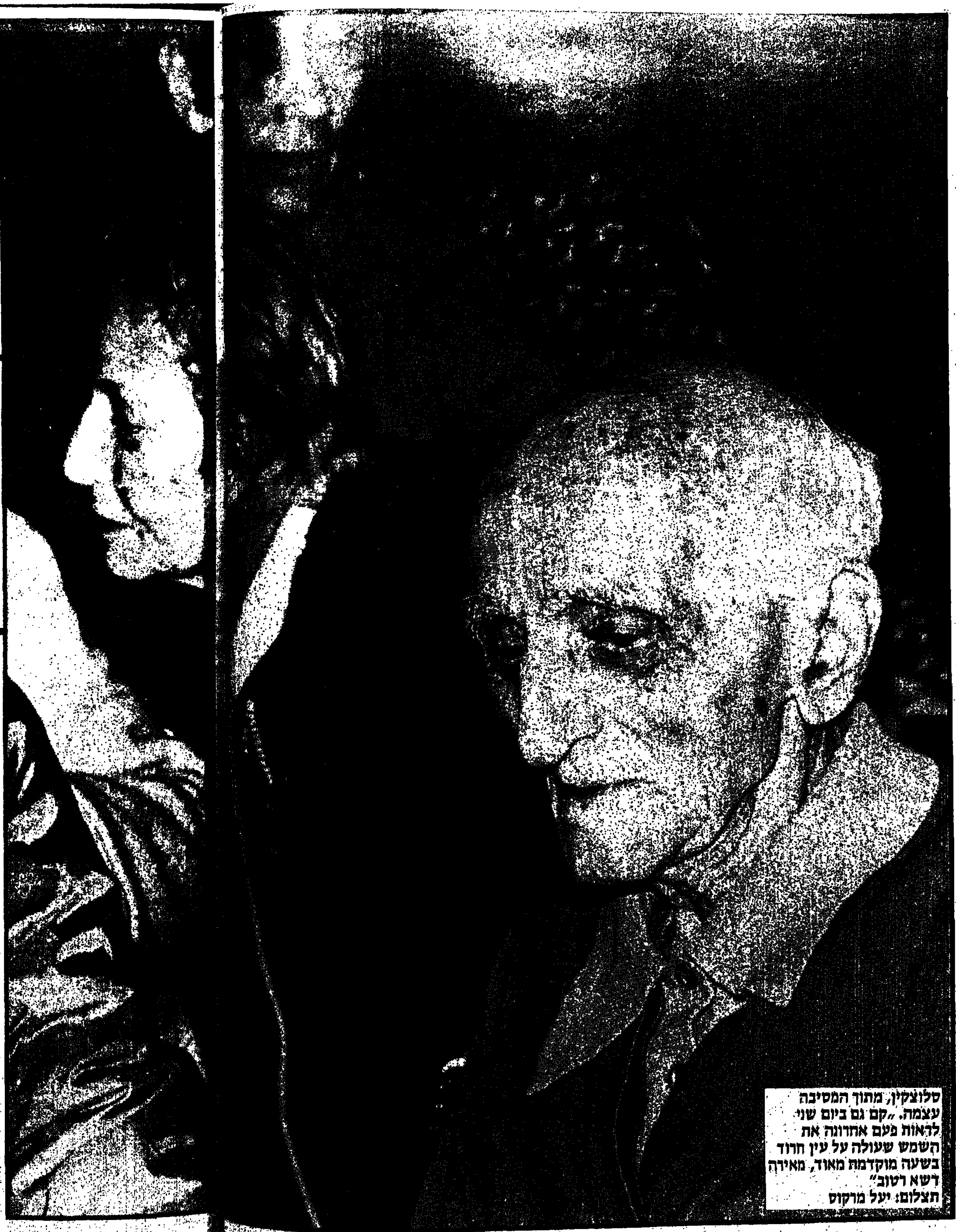

סלוצקין, מתוך המסיבה עצמה. „קם גם ביום שני לראות פעם אחרונה את השמש שעולה על עין חרוד בשעה מוקדמת מאוד, מאירה דשא רטוב"
תצלום: יעל מרקוס

יציאת נשמה

יומיים אחרי יום הולדת ה־100 שלו, מת אליעזר סלוצקין ● איש זקן מאוד עם כנפיים עצומות ממריא, עובר מעל הבתים האחרונים של הקיבוץ, שט באוויר בהנפי־כנף מסוכנים, ואחר הופך לנקודה דימיונית באופק הירוק של עין־ חרוד

מאת יגאל סרנה

ביום שני בלילה, צלצל מאיר ואמר: סלוצקין מת. יומיים אחרי שישבנו אצלו ביום הולדת מאה. מות נשיקה. בתו, שהלכה להכין תה, חזרה לחדר ומצאה שנשמתו יצאה. מלים כמו נשמה ונפש חוזרות ושבות כשמדברים באנשים האלה מעלייה שניה, ישישים שרגליהם נטועות בגוי המעמקים, כמו שורשים של שיקמה בת אלף, וזכרונם נמשך והולך עד ראשית הציונות.

בשבת, קודם מותו, בדרך ליום ההולדת, בכביש וארי ערה, מישהו סיפר במכונית על ההלוויות של זקני עלייה שניה. כבר שנים רבות שהם מסתלקים פה ושם. באין רואה. זקנה בת מאה ושניים בכפר יחזקאל וכו'. שמאי אלטשולר, איש בנימינה, שהיה הולך לכל הלוויה, תיאר פעם את עליוות המיפגש ליד הקבר, כל אחד שמח שהוא עדיין חי. אלטשולר עצמו, שכבר נפטר, ביקש שבהלווייתו ינשא כך שישכנו כלפי מעלה, וכל מי שלא נישק לו בחייו ינשק במותו. כשמת, נוהל עניינו בדרך אחרת.

הזקנים, אם כן, נוסעים להלוויות, חוזרים מלאי רעננות וכוח לסחוב עוד שנה. כאילו מתנהלת ביניהם איזו תחרות סמויה, והשמחה שלהם לא באה מרוע אלא מהנצחון על מלאך המוות שהוא, אם תרשו לי להתפרע קצת, זקן כמותם, שזוף מעניניו הישראלים, מחזיק קלשון במקום הטוריה המסורתית, וכך יזהוהו

נקישות נשמה

סלוצקין נכנס לחדר האורחים שלו, נתמך בבנותיו, ומיד התיישב. בן מאה. כמו רץ מרתון שנחלש לקראת קו הגמר. פניו היו שקופים ודקים כאילו נסוג הבשר ונותרה המחשבה הבהירה לבדה.

הנה מאיר שלו – אמר סלוצקין כשהבחין בו בחדר. כמזכירות עין חרוד טלפנו לשלו, ביקשו שיבוא, „סלוצקין מסר שנפשו נקשרה בנפשך".

שלו, אוהב גדול של עלייה שניה עוד מבית סבו הנהללי, הגיע. סלוצקין החזיק בידו ואמר „יש לי אליך יחס יותר מכפי שאתה יודע".

סלוצקין ומאיר שלו כבר נפגשו כמה פעמים בעבר לצרכי ראיון, התידדו. אולי היכולת המשותפת שלהם לצחוק, מעבר לרצינותה התהומית של ההיסטוריה ומעבר לפער גילים של 61 שנה. לקח לשלו זמן להתרגל למעבר החד שיש אצל סלוצקין, ותמיד מדהים אנשים, בין חזון תמים לציניות מושחזת. כששאל אותו לסוד אריכות ימיו, השיב סלוצקין שבדרך כלל זה לא בעיה, אבל בשנים האחרונות הוא מקפיד לא להפסיק לנשום לרגע. צחקו.

פעם שניה כששלו בא אליו לעין חרוד הביט מחלון חדרו וראהו ישן. שלו הלך לדשא לפני הבית נשכב ונרדם, כשהתעורר ראה את הקריאה והוא יושב והקשיב, לפעמים תלה עיניו בתקרה. דיבר על גורל היהודים, על ביאליק ואחד העם, על ההתעוררות הרוסית בזמנו, על טולסטוי וטורגנייב, הזכיר את הנרודניקים, האצילים שירדו לעזור לעם. את סופיה פרובסקייה.

„היינו נערים סעורי מהפכה, אמר, בערנו באש הכפירה והיאוש. דנו עצמנו להקלע באין מוצא. ראינו עצמנו אחרונים".

הוא הזכיר את רוטנברג, ברל ובן־ציון, ואיך אנשים שלא הבינו כלום באשכוליות, חשמל ובנק יסדו פה את הכל. כשקראה החברה את דבריו על ברל, כיסתה ידו הכחושה על עיניו כאילו נתקף געגועים מעצם הזכרת השם. „אז שיהיה לנו כבוד בפני ההיסטוריה היהודית..." סיים.

פרידה

סלוצקין אמר, לפני היום הולדת שלו, שזו מסיבת פרידה. כאילו תכנן את הסתלקותו. אחרי מאה שנות מאבק עם מלאך המוות, קרחת, חולירע, רעב ועניינים אחרים מצטבר ניסיון. גופו נחלש, הוא הלך והתרחק. במסיבה ישב בנירכו, היכן שהושיבוהו, וכולם נושאים עיניהם אליו, כאילו היה משדר נחלש שהוא הקשר האחרון שלהם לאיזה עולם רחוק. קשר להוריהם והורי הוריהם ולהתחלה של הכל. אחרי הסתלקותו, יובלו השקרנים למיניהם בקהלם. בכל אופן, כששאלו פעם את אלטשולר ממה מת חבר אמר: היתה לו יציאת נשמה.

בגיל תשעים או מאה כבר לא מתים מוירוס. ואם נמשיך בקו הזה, ברור שגם סלוצקין יצאה נשמתו – ומי שעמד בחלון, באותו רגע ביום שני, יכול היה לראות, כמו שראתה אליסנדרה במיתולוגיה המופלאה של מארקס הקולומביאני, איש זקן מאוד עם כנפיים עצומות ממריא, עובר מעל הבתים האחרונים של הקיבוץ, שט באוויר בהנפי־כנף מסוכנים, ואחר הופך לנקודה דימיונית באופק הירוק של עין חרוד.

חלה הדרדרות במצבו

כשיצאנו בשבת ליום ההולדת של סלוצקין היה גשום. ערפל רבץ על הכביש. האספלט בהק. בצידי הדרך זהרו חמניות מוארות, לעודד פריחה מהירה ליצוא. נסיעה ארוכה מירושלים לעין חרוד, גם במכונית מהירה מאוד.

בדרך, סיפר מי שסיפר שוב על אלטשולר וזקנים אחרים שהיו פורחים עד יום מותם. הסתבר שהמחזור של סלוצקין בעולם, לפחות רובו, כבר הסתלק מזמן. נותרו בודדים כמו בורטניקר מנהלל, שאחיו תרגם את מובי דיק.

לפני ארבע הגענו לקיבוץ. חדר האוכל היה מואר בניאון. הרימרומים, לחים מאד, עטפו את הקיבוץ. הבית של סלוצקין. נמוך, שולחן לבן במירפסת, שני חדרים, ספרים, כבר שקק חיים, מבקרים שחיכו לו. הוא התלבש בחדר השני. ילד עם כינור חצה את השביל בדרך למסיבה.

אם עמוס אטינגר היה מחליט לעשות לו חיים־שכאלה, היה צורך בספיריטואליסטים וקולות נאוג, מי נותר מעבורו?

הגיעה לחדר אניטה שפירא, נסיכת תנועת־העבודה – קראו לה. סלוצקין אהב אותה על חינה וגם על שהחייתה חוק כל כך את ידידו ברל. נכדו הגיע עם צוות ווריאו להנציח ואמר שחלה הדרדרות במצב סבו. לסרט של אורי גולדשטיין אזר סלוצקין את כל כוחותיו, ואחר עייף.

הסרט הוקרן בטלוויזיה ביום שישי אחרי החדשות, בסוף דצמבר. גולדשטיין, כמאי מופלא שנוגע בשורש הדברים, לקח את סלוצקין לכנרת, לגוף נעוריו, לקברם של ברל כצנלסון ושרה שמוקלר, חבריו־אהוביו. דיבר איתו על החלום, המוות והשירה. סלוצקין יצא איתני ורענן מבראיון הבציר.

סלוצקין ניצב לידו. „חשבתי שכבר לא תתעורר" נזף בו הישיש. ראו יחד „קוסמוס", סדרת טלוויזיה על היקום. „ואני חשבתי" אמר הזקן וצחק „שרגניה זה מרכז העולם".

עכשיו בחדרו, לפני יום ההולדת, שב סלוצקין ואזר שארית כוחותיו פעם אחרונה. אנשים נגשו לברכו, שאלו אם זוכר את אכא או אמא שלהם. „הו אניטה" הניף יד לברכה.

הניחו לידו מתנות ספרים: 'קופסה שחורה' של עמוס עוז, או ספר על 'התנהגות הישוב בזמן השואה'. אחר כך, גלגלו את כסאו לחדר האוכל שכבר היה ערוך ומסודר.

כרב להיות גיבור

על במה קטנה התאמנו ילדים בכינור וחליל. סלוצקין בכסאו הוסע אל מאחורי עוגת יום הולדת ענקית, ישב שם וראשו הקרח הנשרי, בתווי החדים, מרחף מעל מאות האנאספים. שתי בנותיו לידו, וכל העת נהרו פנימה חברים ותיקים. באו הטבנקינים והכצנלסונים, צאצאי הנפילים. בא אורי ברנר, בנו של ברנר הסופר הקורח. בא שמואל הר־תול בן תשעים, חלוץ תמים וחזק שהגיע לקבוצת כנרת לפני ששים וחמש שנה.

ליד השולחן ישבו גם זרובבל גלער והבנות של המחנך כרמי וסורקין מעין־חרוד, שקיבל את פרס העבודה יחד עם סלוצקין לפני כשנתיים. סורקין, בן תשעים וחמש, נוץ חזק, יעבור, אופרים, ללא קושי את מחסום המאה, רפתן, איש אדמה פשוט, בלי ההומור של סלוצקין.

כשהיתה ההתנצלות העיתונאית על שני הישישים אחרי הפרס, אמר סלוצקין: שמעתי שסורקין לא החליף בגדים כבר שבוע, כל הזמן באים לצלם אותו והוא מצטלם רק בבגדי עבודה.

סלוצקין במסיבתו ישב זקוף בכסאו, וכר כל אחד. „הנה מה טוב ומה נעים" ניגנה תזמרת על פסנתר ישן תוצרת „עונג" תל אביב. המנחה הזכיר הבטחות ישנות של סלוצקין שניתנו לילדים ולא קוימו, כמו סוכריות שאפשר למצוץ משני צדדים, ואניה עם כרוזים מתנפחים, שעדיין בדרך. שרו הללויה, הקהל הצטרף, ביסוד הכינורות, נשפן החלילים. שרו יא חלילי, יא עמלי.

סורקין, שעלה לברך, הזכיר איך לפני שבעים שנה ניבא הרופא מקבוריה כי סלוצקין לא יוציא את הלילה. יפות מרלקת ריאות, והנה הרופא כבר מת המישים שנה. אחר, הקריאו את דברי סלוצקין לאיחוד חברים לשכתב את ההיסטוריה, לעגל פינות, לספר סיפורים.

גופו של סלוצקין נאכל מבפנים. כולם ידעו שיש לו סרטן, שכבדו נגמר, אבל לא סיפרו לו, הסתירו מינו, חשבו שהוא לבדו לא יודע, ולא הבינו שידע הכל. ביום ההולדת ישבו ובכו. אשה אחת לידי, בתו של המחנך כרמי, פרצה פתאום בבכי גדול ולא יכלה לפרש למה. בנותיו בכו למרגלותיו. והוא בכל זאת נאחז בחיים. שמר על צלילותו עד הסוף. עין חדה ובהירה.

אולי פחד לעזוב את הנופים המוכרים כל כך, את שדות העמק, עין חרוד, כנרת, ביתו הנמוך. אולי חשש עדיין מהמגיעות בשמים, מהשכנות שמחכים שם לפרעון, ממחלוקות היסטוריות שיפתחו מחדש, למעלה, בין חברים ישנים. ההומור היה נשקו התלוי האחרון במר המוות ובו סייף בהצלחה רבה עד מותו.

לפני שנה, עוד עשו לו ניתוח בעין, שיוכל להמשיך לקרוא כפי שאהב. אניטה שפירא אמרה ביום הולדתו בכה. מיוחד סלוצקין בראיתו את העולם. „נקשרנו בעבותות־אהבה מאז ראיינתי אותו שלושה ימים בענין ברל, איש מופלא. שלושה ימים סיפר על הקבורה ולא הזכיר את עצמו. הוא שובר את כל האגדות של הפסיכולוגיה – אמרה אניטה – יהודי עם ילדות קשה ובכל זאת אף טיפת מרירות. לא פחד להיות הפרייר של כולם".

כשהתיישבה, אחרי דבריה, שלח לה סלוצקין בידו החלושה נשיקה. איש טכני היה כל חייו, אינסטלטור שבנה מכבסות קיטור כדי שהנשים החלוצות לא תוצאנה את נשמתן בעבודה קשה. עד יומו האחרון תיקן ברזים.

גם מאיר שלו בירך אותו בשורת הנפרדים. אחר ניגש אליו ותיבקו בעדינות, סלוצקין אמר: תראה כמה אנשים באו אלי, הם אוהבים אותך, אמר שלו. סלוצקין ענה משהו אבל דבריו נבלעו ברעש, לא נשמעו.

ארבע שעות ישבו כולם, אחר כך הסיעו אותו לחדרו. נרדם, קם ביום ראשון מבוקר, קם גם ביום שני לראות פעם אחרונה את השמש שעולה על עין חרוד בשעה מוקדמת מאוד, מאירה דשא רטוב. ישב, הקשיב ויצאה נשמתו. מי שהביט אותה שעה בחלון יכול היה לראות את ריחופו מעלינו. ■

מוחמד עלי. 'הפה הגדול' הודקן. טיסון נימצא על אותו רצף־כאריזמה

כל האיגרוף הזה

לא ברור מי בדיוק אלוף העולם במשקל כבד, איגרוף • מייק טיסון אולי יירש את המעמד של מוחמד עלי • החודש, ניקבע המתחרה של טיסון, באחד הקרבות הקצרים של היסטוריית האליפות • נוק אאוט בסיבוב הראשון

אדם ברוך ניו יורק

הו עסק מסובך, אבל עדיין בחיים. גם הצרות שלו מוכיחות שהוא בסה"כ מקצועני. אלו צרות של כסף, וכן של דימוי. וכיוון שמדובר בכסף, רואים בסביבה לא פחות עורכי דין מאשר מתאגרפים. מעל למתאגרפים ולעורכי הדין, חגה הטלוויזיה האמריקנית. ליתר דיוק, רשת אחת ששמה איטש. בי. או – המקרינה סרטים, מופעים, ומשתתפת בהפקת אירועים: מכדורת סטרייסנר עד איגרוף.

אליפות העולם המאוחדת באיגרוף, מישקל כבד, הוא האירוע שלה. היא המקיימת את האירוע. מקיימת אותו כעסק מובהק. בלעדיה, העונה, אין על מה לדבר. הטלוויזיה היא שאמרה, יהי איגרוף אמריקני.

לא ברור מי אלוף העולם במשקל כבד. יש רק עולם אחד, אבל יש מספר אלופים, כי יש מספר התאחדויות איגרוף, ולכל אחת מהן אלוף משלה.

איך זה קורה? לא משנה איך זה קורה. עובדה, יש התאחדויות אחרות. פיקוח לקוי, בלגן של אמרגנים, חוקי מדינות שונות, ביזנס פרוץ – כל אלו גרמו להתאחדויות האיגרוף להתפלג.

כל אלו ואף אווירת־חנטריש הפורחת בתחום זה. חנטריש באשר הוא חנטריש.

■■■

הערב היה שייך לג'יימס סמית. שם חיבה: 'מפצת העצמות'. סמית גמר את האלוף (של אחת ההתאחדויות) טים ויטרספון, בסיבוב הראשון, תוך כניסה מהירה, שלוש חבטות לקרשים. הקרב, שנערך בחודש שעבר, הסתיים בסיבוב הראשון. הקהל, כמו שאומרים, נותר פעור־פה.

סמית לא היה הפייבוריט. סמית לא תוכנן לקרב האליפות נגד ויטרספון. סביב הקרב היתה הסרחה קטנה, די טיפוסית לעולם האיגרוף הנוכחי.

כשהמועמד, טוני טאבס, יצא מהסיפור,

אבל, לא מדובר בקטטת־רחוב. ואין מדובר בספורט שהינו שארית עמומה מתקופות חשוכות.

מדובר בספורט אמריקני שלו שורשים

בתרבות האמריקנית, בתרבות ובחיים, בקולנוע, בספרות, בציור, בתיאטרון.

פה ושם, לתקופות זמן גם נירחבות, העסק הולך לכלבים. ואז, מישהו מוציא אותו מבין שיני הכלבים. יכול להיות שהמישהו הזה, הפעם, הוא מייק טיסון, 20, האלוף במשקל כבד, שחור.

טיסון ליווה, כמעין־פרשן וכמעין־כוכב, את הקרב ויטרספון/סמית. הוא הוזמן לשולחן־השידור על ידי הטלוויזיה. יש לו חזות נעימה, דיבור רך כמעט יהודי־ברוקלינאי, מענה לשון מתורבת, וגינונים של 'אלוף לשעבר'.

כלומר, יתכן שטיסון כבר רואה את רמותו־שלו, זו שלאחר שנותיו על הזירה: רמות מכובדת של אלוף־לשעבר מכובד.

טיסון ייפגש עם ג'יימס סמית, המנצח. היו לו, לאחר הקרב, מילים חמות ואינטליגנטיות על סמית. הוא, טיסון, לא הבטיח לרסק את סמית. הוא הבטיח קרב הוגן ומרתק.

הכאריזמה של טיסון בנויה על עדינות מסויימת ועל גינונים מאד טלוויזיוניים, ועל איגרוף משובח ביותר, מהיר, חכם.

■■■

מה זה 'גינונים מאד טלוויזיוניים'?

קשה לי להסביר. אבל, בכל ואתו לטלוויזיית־הספורט האמריקנית יש אינטליגנציית שפה משלה. היא נימצאת לפחות דרגה אחת מעל האירוע (ספורט) שיזמה. הכתבים והפרשנים שלה נושאים את היכולת המיקצועית של עמיתיהם מתחומי

בשבוע של הקרב, מצאו את סמית. טאבס יצא ברגע האחרון, אולי רגע אחרי הרגע האחרון, ויצא מזה קצת עקום (גילוי מאוחר של פציעה ישנה).

לא היה קשה למצוא את סמית. הוא נמצא שנים בסביבה, מחכה להזדמנות להתחרות על התואר. סביב האלוף, באופן מסורתי, חגים בין שלושה לששה טוענים־לכתר. חגים ומחכים להזדמנות. אחת לחודשים אחדים, ההזדמנות ניתנת. הענקת ההזדמנות הינה טקס בפני עצמו. בימים כתיקונם, טקס מתוקן, ענייני. בימים אחרים, טקס עכור, פרוץ, שדה המשחק הנמוך של אמרגנים למיניהם.

אי הענקת הזדמנות ראוייה, ותכופה דייה, לטוענים־לכתר, נירשמת לחובת האלוף. יש אלופים ויש אלופים. לארי הולמס נתן הזדמנויות, מייק וויור לא כל כך.

בדרך כלל, הקהל לא טיפש. הוא יודע להבחין בין הזדמנות אחת לאחרת. בין הזדמנות לטוען־כושל, או יומרני, לבין הזדמנות לטוען ממשי.

לעיתים, הקהל מרומה על ידי תעשיית יחסי ציבור מושחזת, הרוחפת טוען־כושל. מאחורי העסק עומדים בדרך כלל אמרגנים ציניים. אמרגנות האיגרוף ניזונה, בעשור האחרון, מציניות גבוהה, מרוכזת. הציניות הינה סוג של דלק.

■■■

ויטרספון היה יקר. סמית היה 'חם'. חבדלי הטמפרטורה, ... בעיקרה פסיכולוגית־מנטאלית, חיסלו את ויטרספון.

אני זוכר את מייק וויור, מפסיד כך את

הכתר שלו. אני זוכר כך את קן נורטון מפסיד את מה שכבר נותר מתהילת העבר שלו.

האיגרוף הזה לא שווה שאני אזכור כל כך הרבה ממנו. אבל, אתה זוכר כל כך הרבה, כי ראית הרבה, ומה שראית קוטלג בזכרון, בעל כורחך.

■■■

הקרב התקיים במאריסון סקוייר גארדן, ניו יורק. לאיגרוף הגדול יש מקדשים אחדים. לאס וגאס, אטלנטיק סיטי – ובמיוחד הגארדן של ניו יורק. לפעמים, הם יוצאים לאירופה, או למאנילה. יציאות מעט משונות, שהגיונן בדרך כלל עסקי, ממאנילה נותרה מיתולוגיה: מוחמד עלי/פרייזר, הקרב.

הטלוויזיה העניקה לקרב ויטרספון/סמית מידה נאה של מתח ושל יוקרה. בלעדיה, זהו קרב מעט נידח. וכמוהו, כיום, נידח האיגרוף הכבד האמריקני.

הטלוויזיה, כאמור, הינה המקיים העיקרי של האיגרוף. הטלוויזיה עושה זאת באמצעות מסע דימום נימרץ, לא בלתי מנופח־בכוח. הקהל אוהב את הרעיון של הטלוויזיה: לשים קץ לאי הסדר, בעניין האלופים השונים, לקבוע אלוף אחד, מקובל.

העסק (האיגרוף) נופל מאז הדחתו של לארי הולמס, יורשו של מוחמד עלי – יורש עיקש וגא ובלתי כאריזמטי. הולמס היה האחרון לשושלת מוחמד עלי, פרייזר, פורמן, קוני, נורטון. אולי שכחתי מישהו.

אולי גרי קוני לא שייך לרשימה מכובדת

זו. גרי קוני אולי היה בעצם הבלוף הגדול של האיגרוף הכבד. ראיתי אותו מתאמן. פנטסטי. ראיתי אותו על הזירה. חמלה.

הולמס איכשהו החזיק את העסק מעל המים. הוא היה הכתובת, במשך שנים ארוכות למדי. הוא נתן לצעירים הזדמנויות להפשיט אותו מכתרו. לפעמים, ההזדמנות היתה מעין קרקס דמים. ראה הקרב שלו נגד טקס קוב. המטרה של קוב היתה לגמור 'כמו גבר' 15 סיבובים. וזה מה שהוא עשה. הולמס שחט אותו בעמידה, אבל לא הפיל אותו לקרשים.

פחות או יותר מרגע שהולמס הודח, על ידי ספינקס, החל הקלגן. כל מיני אלופים הופיעו מכל מיני מקומות – והתעשיה התחילה לחלק תאריך כמו כרטיסי־הנחה לקיילים למשחק דפוק של מכבי ת"א.

צריך לזכור לטובה את הולמס. הוא היה סולידי, נוקשה, פועל־איגרוף שחור. והוא נתן כמו שצריך, למי שצריך, הזדמנות לקחת את זה ממנו.

■■■

האיגרוף הכבד – כעסק, כספורט, כתרבות, כאירוע־תיקשורת לגיטימי – בנוי על הכריזמה של מספר אחד.

למוחמד עלי היתה כאריזמה. למייק טיסון יש, ברור שיש לו. לטיסון נחזור בהמשך.

בלי כאריזמה, האיגרוף הכבד כמוהו לעיתים כקטטת־רחוב כמעט. קטטה המתקיימת בחצר האחורית של התיים האמריקניים.

הכיסוי האחרים (כלכלה, תחבורה וכו').

מעט מאוד מתאגרפים, לעומת הרבה מאוד כדורסלנים, מסוגלים להשתוות לאינטליגנציה זו, לפעול במסגרתה.

טיסון נולד לתוך אינטליגנציית הטלוויזיה. הוא כאריזמה. אם יגן על האליפות, הוא תקוות האיגרוף הכבד לשנים הבאות.

■■■

דון קינג. זה השם, זה האיש, זה האמרגן התופעה.

דון קינג מחזיק חלק ניכר מן האיגרוף הכבד בחשבון הבנק שלו. החשבון תפח על חשבון האיגרוף. קינג נהנה, קרוב לודאי, מקיום התאחדויות־איגרוף אחדות. לעיתים, התאחדויות אלו ניראות כשלוחות של דון קינג.

לפני הקרב, שלא התקיים בין ויטרספון לבין טוני טאבס, נערכה מסיבת עיתונאים מכוערת. ויטרספון קרא תיגר על השליטה המתמשכת והאגרסיבית של קינג בעולם האיגרוף. קינג טען שויטרספון בסה"כ רוצה עוד כסף, בניגוד לחוזה.

אנשי הטלוויזיה, נדהמים למדי מהאיכות הירודה של הוויכוח הקולני והכמעט־אלים, איימו 'לכבות את האור' על כל העסק. כלומר, לא לשלם ולא לשדר את הקרב.

מסיבת העיתונאים צולמה ושודרה

התקשורת שבה ונזכרה בקינג. "לא היית קונה ממנו מכונית משומשת".

קינג שב וטען שהוא אכן עושה כסף טוב מחלומות של צעירים להיות מישהו, אבל אם לא הוא, וחוכמת־האמרגנות שלו, הם היו בביוב, זה לצד זה.

דון קינג הוא המציאות של האיגרוף האמריקני המיקצועני, בהא הידיעה. ואין איגרוף מיקצועני אמיתי זולת זה האמריקני. כשיקום קינג חדש, שיירש את קינג, הם אולי יתגעגעו לקינג הישן.

■■■

ג'יימס סמית מתאגרף נוקשה, אולי אפילו רצחני. יש לו סיכוי נמוך להשאיר רושם על ההיסטוריה של האיגרוף הכבד. יש לו סיכוי לשפר את תנאי־חייו, את הדימוי־האישי בעיני עצמו וסביבתו. לאחר ניצחונו, חלק מן התקשורת טרח לציין שהוא בוגר קולג'.

על ההיסטוריה משאירים רושם הכאריזמות, או "השורדים הגדולים". מוחמד עלי היה כאריזמה. לארי הולמס "שורד גדול".

או, "מעוררי ההורדות". פלוייד פטרסון, אלוף שחור שהובס על ידי סוני ליסטון, אלוף שחור – היה "מעורר הורדות". פטרסון היה 'השחור הנקי והטוב', כמעט שחור לבן. ליסטון היה הרע המכוער.

לפטרסון שמור מקום בהיסטוריה של האיגרוף, גם בזכות הפולקלור הזה (הטוב נגד הרע).

■■■

מייק טיסון מגיע לאיגרוף בתקופה שאינה ניזונה מפולקלור נוסח פטרסון/ליסטון. הוא

הגיע לשיא תקופת 'האיגרוף הטלוויזיוני'.

או שאתה מדבר־טלוויזיה, ניראה־טלוויזיה ומתאגרף־טלוויזיה' – או שאתה עוד יצור מיוזע ותוקפני, משהו כמו בשר־תותחים של תעשיית האיגרוף.

טיסון 'הוא הטלוויזיה'.

המגזין לייף האמריקני פירסם החודש את תצלומו, במסגרת סיכום־תצלומי של הישגי השנה החולפת, הישגים בתחומי החיים השונים.

תצלום קלאסי של מתאגרף, האמור להשיב את העטרה הקלאסית לאיגרוף האמריקני. בעקיפין, אם כן, הלייף, ואיתו אמריקנים רבים, מביע מישאלה בעניין זה: תנו לנו משהו שיהיה ראוי לנו ושנהייה ראויים לו, משהו מן הרצף המפואר של לואיס, עלי, פרייזר.

הנשיא רבא יארח אותו בבית הלבן, כמו את רמבו, או את ריי צ'ארלס, או את וודי אלן. הוא לא יתיר לעצמו להתעלם מהמגוליות הטלוויזיונית של טיסון.

התעלמות מטיסון כמוה כהתעלמות משני חומריהם אמריקניים מהותיים. האחד, הספורט הגברי. האחר, טלוויזיית הספורט.

ומעל לכל, התעלמות מסטטיקה אמריקנית שורשית: הרושם האישי, התחרותי, הישר, החוגן, שנירכש במאמץ ובהקרבה מכובדים. ■

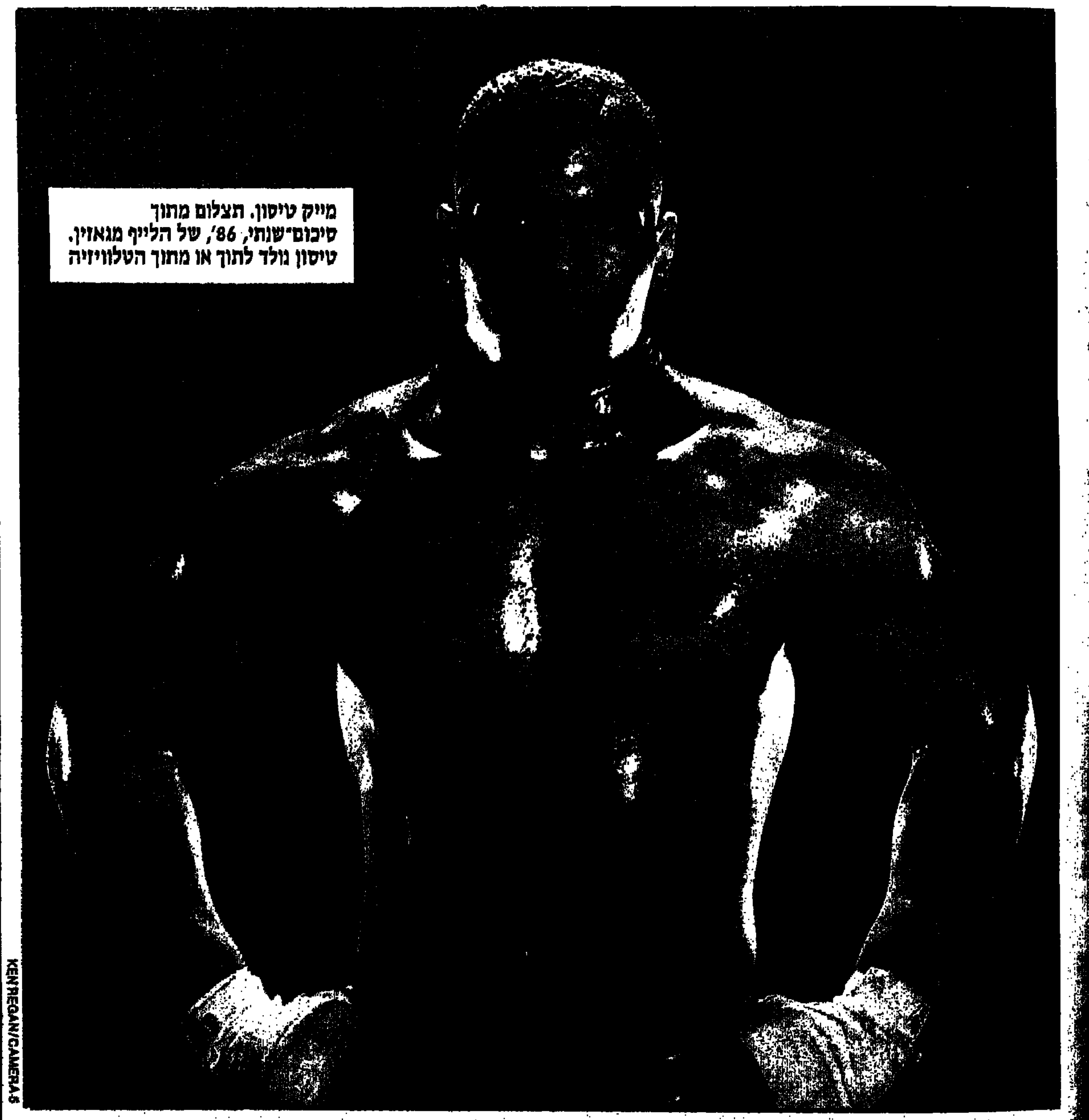

KEN REGAN/CAMERA 5

מייק טיסון. תצלום מתוך סיכום־שנתי, 86', של הלייף מגאזין. טיסון נולד לתוך או מתוך הטלוויזיה

מאיפה הם באים

חלק מן הטובים באים מן האולימפיאדות. חלק מן הרחוב. האולימפיאדות מעניקות לצעירים, הנחשבים או הוכבים, תחילתם של בטחון עצמי ושל פירסום, או ממש תהילה.

שוגר ריי ליאונרד הגיע מאולימפיאדה, וכן, האחים ספינקס. הקהל נוטה חיבה לבוגרי האולימפיאדה. מידה נאה של מהוגנות ניקשרת לנושאי המדליות.

האולימפיאדה, לפחות לכאורה, מבטיחה הכשרה נכונה, מודעות־עצמית ספורטיבית, סוג של מישמעת, תבנית המערכת התחרותית.

התהליך אינו אחיד. יש הפותחים במיאוץ מיקצועני, מיד עם סיום האולימפיאדה. יש המתנהלים לאיטם, כשהם מותחים מעט את זמנם כמתאגרפים חובבים.

בשנים האחרונות, האיגרוף ברובו שחור. בין הטוענים והממשיים לכתר הכבד אין לבן אחד. גרי קוני אולי היה הלבן האחרון. המתח בין הלבנים לשחורים, בתחום ספורט זה, פג.

עוד משהו. לא מדובר עוד בסכומי העתק של מוחמד עלי או ריי ליאונרד. הטוענים, המתחרים בחטות מסלחליות, מקבלים סכומים סבירים של־צנועים, ביחס להיסטוריה השערים בסכסים

המוכרת. 230 אלף דולר נחשבים שכר ראוי לטוען לכתר.

הקרב המתוכנן ליאונרד/האגלר יתרומם לשיאים הישנים, כיוון שמדובר בשני כוכבים־מתאגרפים אטרקטיביים במיוחד. הקרב בינהם היה צריך להתקיים עד כסוף שנות ה־70, תחילת שנות ה־80. הוא נידחה מסיבות שונות. ביניהן, פרישתו הזמנית של ליאונרד, הושור במיוחד לכבוד האגלר, על מנת ליישב את הקודר ההיסטורי מי הגדול במשקל הבינוני.

הקרב יתקיים בחודש מרץ. צריך להתארגן לנסיעה לאס וגאס.

אתה צריך להחליף ספריה

עם יותר סרטים. עם יותר חדשים. עם יותר פרסים.

רב-סרט
ארגון ספריות הוידאו בישראל.

קראון
וידאו קראון, מרכז מסחרי,
טל. 03-712958.

רחובות
וידאו צפריר אלקטרוניק,
הרצל 185, טל. 08-458589.

רמת-גן
וידאו גידי, ביאליק 45,
טל. 03-720319.

תל-אביב
וידאו אסקה, קהילת פדובה 18,
נאות אפקה, טל. 03-474803.

כפר-סבא
ירושלים 4, טל. 052-29002.

חולון
וידאו קרן, חנקין 78,
טל. 03-859593.

בת-ים
וידאו קרן, יוספטל 27, בלפור 52,
טל. 03-871038.

נתניה
וידאו קרן, [illegible]

חדרה
וידאו קרן, [illegible]

גבעתיים
וידאו גבעתיים, כצנלסון 61,
טל. 735176, 03-727811.

חולון
וידאו סרט, רח' שנקר 44,
טל. 03-841537.

חיפה
N.V.C., מלון דן כרמל,
טל. 04-381980.

חיפה
וידאו כל, הנביאים 20, קומה א',
טל. 04-665991.

ירושלים
וידאון, הרצוג 61, טל. 02-639651.

ירושלים
וידאו קן,
רמת אשכול, מרכז מסחרי,
טל. 02-819977. בית הכרם, מרכז
מסחרי, ככר דניה, טל. 02-520975.

נצרת
סטודיו קסט, מול קולנוע דיאנה,
טל. 065-55525.

פתח תקוה
וידאו דן, ההסתדרות 5,
טל. 900705, 03-917266.

כדי להנות ממבחר גדול יותר של סרטים, יותר סרטים חדשים, ויותר פרסים - אתה צריך להחליף ספריה. להחליף לאחת מספריות "רב-סרט" של ארגון ספריות הוידאו המובחרות בישראל. עולם הקולנוע שלך יהיה עשיר יותר, והשירות יותר אישי ומקצועי.

2,500 סרטים לבחירתך.

ספריות "רב-סרט" מציעות לך פי 3 יותר סרטים, מכל גוף מאורגן אחר. כ-2,500 סרטים של כל מפיצי הקולנוע בישראל: הד-ארצי, יונייטד קינג וידאו, 5 כוכבים, אימפריה של קולנוע, T.V.K, ערוץ 1 ור.ק.ע. מפיצי סרטים. סרטי פעולה, דרמה, סרטי איכות, סרטים למבוגרים, סרטי ילדים ועוד. כל סרט שתרצה, כולל החדשים ביותר, בכל ספרית "רב-סרט", בכל הארץ.

60 סרטים חדשים בכל חודש.

ספריה טובה היא ספריה המתחדשת ללא הרף. כך קורה בספריות "רב-סרט". כ-60 סרטים חדשים כל חודש, באיכות מעולה, עם מספר רב של העתקים.

יותר מומחיות. יותר שירות.

ספריות "רב-סרט" מנוהלות על ידי בעלי הספריה באופן אישי. לכן היחס מקצועי, השירות אישי ונאמן, ואתה מקבל ייעוץ אמיתי בכל הקשור לסרטים ולוידאו. רק כך צריך להחליף סרטים.

רב-סרט
ארגון ספריות הוידאו בישראל.
רח' בן יהודה 1 ת"א, טל. 03-5101431-4.

גרד וזכה:
פְּרֶסֶרְט

18 טלויזיות צבעוניות 14".
1,200 פרסי 3 סרטים חינם.
900 פרסי 10 סרטים חינם.
100 מנויים חינם.

חדש
חדש
בקרוב
חדש
חדש
חדש

קלי לברוק. דוגמנית לשעבר. התפרסמה כאשתה ב'אשה באדום'. ״הגבר יכול ללכת אחריה עד סוף העולם״

מתחת לגיל 20

רוז'ה ואדים, האיש שגילה את בריג'יט בארדו, אחד הגאונים של הקולנוע הצרפתי בשנות השישים, בוחן את הוליבוד כיום • האולפנים הגדולים מתו • המפיקים־בימאים מחמיאים לקהל ה'חדש': מתחת לגיל 20 • שמונים אחוז של צופי הקולנוע בגיל זה • בשביל המפיקים, צעירים אלה – כמו הבוחרים בשביל הפוליטיקאי

מאת רוז'ה ואדים

צלומים: סיגמא

לקראת ראש השנה האזרחית, יצאו בניו יורק סרטים החדשים, מסר של הקולנוע לשנה זאת. ריצ'ארד גיר וקים באסינג'ר מופיעים בסרט הרפתקאות אלים, 'ללא רחמים'. גיר, אומר השבועון האמריקני 'פיפל', נראה כאן זקן, שמנמן ואנושי יותר מתמיד. לצורך הסרט הזה השתמשו בתפאורה של סרט שנכשל כישלון מוחץ – 'שנת הדרקון'.

פול ניומן וטום קרוז, המככבים יחד בסרט 'צבע הכסף', שייצא בקרוב למסכים בארץ, מגלמים את סופה של תקופה. בסרט, ניומן וקרוז הם שחקני ביליארד מקצועיים. ניומן, השועל הוותיק, מפנה את מקומו לקרוז הצעיר. הם עורכים מסע הופעות ברחבי אמריקה. ניומן מעביר את הבכורה, אבל הוא לא מסתלק לגמרי. הוא מאחור. הכוכבים החדשים של שנות התשעים, שקרוז הוא אחד הבולטים בהם, יחיו בצילם של כוכבי העבר. כמו מלכת אנגליה, המלכה האם והנסיך צ'ארלס. כוכב בפני עצמו, אך עדיין כמו מחכה לתור.

קלינט איסטווד ממשיך להחזיק מעמד בצמרת הקשוחים, הולך ונעשה יורש של ג'ון ויין. ב'הארטברייק רידג'', לפי תסריט של ג'ים קמבסטוס, האחראי גם לתסריט של 'ללא רחמים', איסטווד מגיע לגרנדה. התקיפה האמריקנית על האי, מסתיימת בפגישתו של איסטווד עם מארשה מייסון.

מבין הקומדיות שיצאו לקראת השנה החדשה, 'שלושה אמיגוס' היא אולי המשעשעת ביותר. סטיב מרטין, צ'בי צ'ייז ומרטין שורט הם שלושה שחקנים, הנקלעים למכסיקו. האיכרים המקומיים מתייחסים אליהם כאל גיבורים גדולים, ומכאן שורה של תקריות משעשעות.

השחקן מקסימיאן של (שחקן העבר?) ביים סרט רוקומנטארי 'מרלן', על חייה של מרלין דיטריך, החיה בפרישות מסתורית בדירתה בפאריז. של משחזר את הדירה של דיטריך, על רקע קולה של האלוהית בראיון בלעדי לשל. לא רואים אותה על המסך.

הדבר הטוב הקורה עתה בקולנוע האמריקני הוא, היציאה מהוליבוד: בניו־יורק ובשיקאגו מופקים יותר סרטים מאשר בהוליבוד. המפיקים העצמאיים, אוזרים אומץ מול האולפנים הגדולים. הכוכבים משנים סגנון

ג'יין פונדה מופיעה בסרט חדש של הבימאי סידני לומט, 'הבוקר שאחרי'. דרמה של השלמה בין בני זוג, הכוללת הטפה קצרה נגד האלכוהוליזם. כוכבים חדשים או לא, פונדה עדיין על המפה.

מה עוד מכינה תעשיית הקולנוע האמריקנית? במארס יושלם הסרט 'גורל מזועזע', עם בט מידלר ושלי לונג, שתי שחקניות המתחרות על אהבתו של פיטר קיוטו. מיקי רורק ורוברט דה נירו יוצאים בחיפוש אחר נערר ב'לב מלאך'. רוברט רדפורד מביים בעצמו את 'מלחמת מילגרו', סיפור על תושביה של עיירה קטנה בניו־מכסיקו, המסרבים לנטוש את מקומם ולמכור את השטח לזרים. בסרט משתתפים כריסטופר ווקן ומלני גריפית.

מרצ'לו מסטרויאני וסילוואנה מנגנו עובדים על סרט שיושלם לקראת סוף הסתיו השנה. הסרט, 'עיניים שחורות', מביא את הסיפור של גבר קשיש, המתאהב בנערה רוסית, היא איזבלה רוסליני. רוסליני קיבלה תפקיד גדול יותר בסרט 'קשוחים אינם רוקדים', סיפור של נורמן מיילר, שאף יביים את הסרט.

טימותי דאלטון יהיה ג'יימס בונד הרביעי במספר בסרט 'צללים חיים', שיוסרט במרוקו, בוינה ובבריטניה. לצידו תופיע גם נערת ג'יימס בונד החדשה, מרים דאבו, והשניים יצאו נגד סוחר הנשק האמריקני האכזר, שיגולם על ידי ג'ו דון בייקר.

שתי הגבירות הקשישות של הוליבוד, ליליאן גיש (90) ובט דייוויס (78), יופיעו יחד ב'כרישי אוגוסט', על המתרחש בחוף רחצה בעיירה קטנה שבמדינת מיין. זה יהיה הסרט ה־100 של בט דייוויס. דן אייקרויד וטום האנקס יופיעו יחד בסרט בלשי 'דרגנט 1987', אבל כולם יצפו מן הסתם לראות את רוברט דה נירו בתפקיד אל קאפונה, בסרט שמפיק בריאן דה פלמה, בתקציב של 20 מיליון דולר.

ב'אלמנה שחורה' נראה את דברה וינגר בתוך בלשית הרודפת אחרי תרזה ראסל, החשודה ברצח. התפקיד של ראסל נועד למריל סטריפ, שדחתה אותו. וינגר משתתפת גם בסרט רומנטי בשם „תוצרת גן עדן", עם טימותי האטון וקלי מגילים.

לאוהבי ההמשכים. לא שכחו אתכם. עובדים עכשיו על סופרמן 4, השוטר מבוורלי הילס 2, אבל אין שום רוקי חדש.

שר, ג'ק ניקולסון, סוזן סראנדון ומישל פייפר מופיעים ב'מכשפות איסטוויק', עיבוד לספרו של ג'ון אפדייק. הסרט יבויים על ידי ג'ורג' מילר, הממציא של מקס המטורף.

בוב דילן יתכר אף הוא בין החדש והישן בסרט 'לבבות אש', בו הוא מופיע כזמר רוק לשעבר, המודש לחווה ומגדל תרנגולות. פרנסיס פורד קופולה עוכר כל 'גני האבן' בכיכובו של ג'יימס קאן, גיבור וייטנאם המתאהב בעיתונאית, היא אנג'ליקה יוסטון. בנו של קופולה, ג'ין קארלו, מת בתאונת שיט בעת ההסרטה.

„אישתר", הסרט של וורן ביטי ודסטין הופמן, על שני זמרים נודדים בצפון אפריקה, יהיה מוכן, כך מבטיחים, במאי.

■ ■

כל הפעילות הרוחשת הזאת איננה, לדברי רוז'ה ואדים, הבימאי הצרפתי הנודע, אלא מעין פיתפורי גסיסה אחרונים. הקולנוע של הוליבוד, אומר ואדים, הולך ומפנה את מקומו

הווידיאו לא הרג אותו

הווידיאו הביתי עדיין לא הרג את בתי הקולנוע, ולא את הקולנוע המסורתי. מתברר איזשהו דו־קיום בין הווידיאו הביתי, המייתר כמעט את הצורך בהליכה לבית הקולנוע, לבין הצורך או ההרגל ההיסטוריים ללכת לבית הקולנוע.

החשש היה לכאורה מוצדק. כמעט 'הכל' מזומן לצפייה ביתית: סרטים ישנים, חדשים, חדשים לגמרי, קלאסיקה, פורנו, הומור, קאראטה, רמבו, בלשים, מערבונים, מחומרים. הכל נמצא בווידיאו.

מה שלא נמצא בווידיאו, אולי נמצא בקייבל־טלוויזיה, בערוצים המקרינים סרטים, כמעט נון־סטופ. ישנם סרטים המיועדים מתחילתם לטלוויזיה.

תעשיית הקולנוע בנוייה על הצעירים. ההליכה לבתי הקולנוע נמשכת, גם אם במספרים פוחתים, גם משום שהיא מתכתבת עם הווי מתמשך של בני הנעורים. בית הקולנוע, עבורם, הינו מיגרש התיוורים ההדדיים, בילוי בחבורות, עולם עדיין־קסום.

התעשייה לא נפרדה מהרגליה הישנים, מאלה הקשורים לבית הקולנוע ולצעירים: עם צאתם של סרטים חדשים, בתחילת עונה, מתקיים מעקב אחרי הצפייה, מכירת הכרטיסים, הקופה.

בחדשות הטלוויזיה, במהדורות המקומיות, מוצאים לחשוב, או למעניין, לדווח האם הסרט החדש של ג'יין פונדה מכסה את ההשקעה בתום שבוע־ההקרנה השני, מה המצב אצל גיר ובאסינג'ר, איך מתקדם קלינט איסטווד החדש.

הצעירים – מושג־גיל שאיננו תמיד מדוייק ביותר – הם הקובעים. אגב, הסרטים החדשים של פונדה, גיר, איסטווד, וטרי אמיגוס, 'התנהגו' לא רע בקופה, בשבועות הראשונים.

השבועות הראשונים, הראשון והשני, הם המדד. בתחילת השבוע השני, אפשר לדעת. עיקר ההתרגשות, סביב סוף השבוע.

התקשורת האמריקנית, בסה"כ מפרגנת לתעשיית הקולנוע. במהדורות אחדות מאחיים, המשלבות ראיונות עם רכילות עם חדשות־רכות, לא ימנעו מאיזכורים חוזרים, בטכניקות שונות, של סרטים חדשים; פעם יתראיינו בימאי, פעם יתנו בקורת, פעם ינגעו בסרט באמצעות דיווח על תופעה, פירגון לחלוטין בלתי טיפוסי לישראל.

הכוכבים החדשים של שנות התשעים, יחיו בצלם של כוכבי העבר. כמו מלכת אנגליה, המלכה האם והנסיך צ'ארלס. כוכב בפני עצמו, אך עדיין מחכה לתורו ● טום קרוז ופול ניומן, בסרט 'צבע הכסף', שייצא בקרוב לאקרנים בישראל, דוגמה טובה ● ניומן, השועל הוותיק, מפנה מקומו לקרוז הצעיר. מעביר את הבכורה, אבל לא מסתלק לגמרי. נשאר מאחור

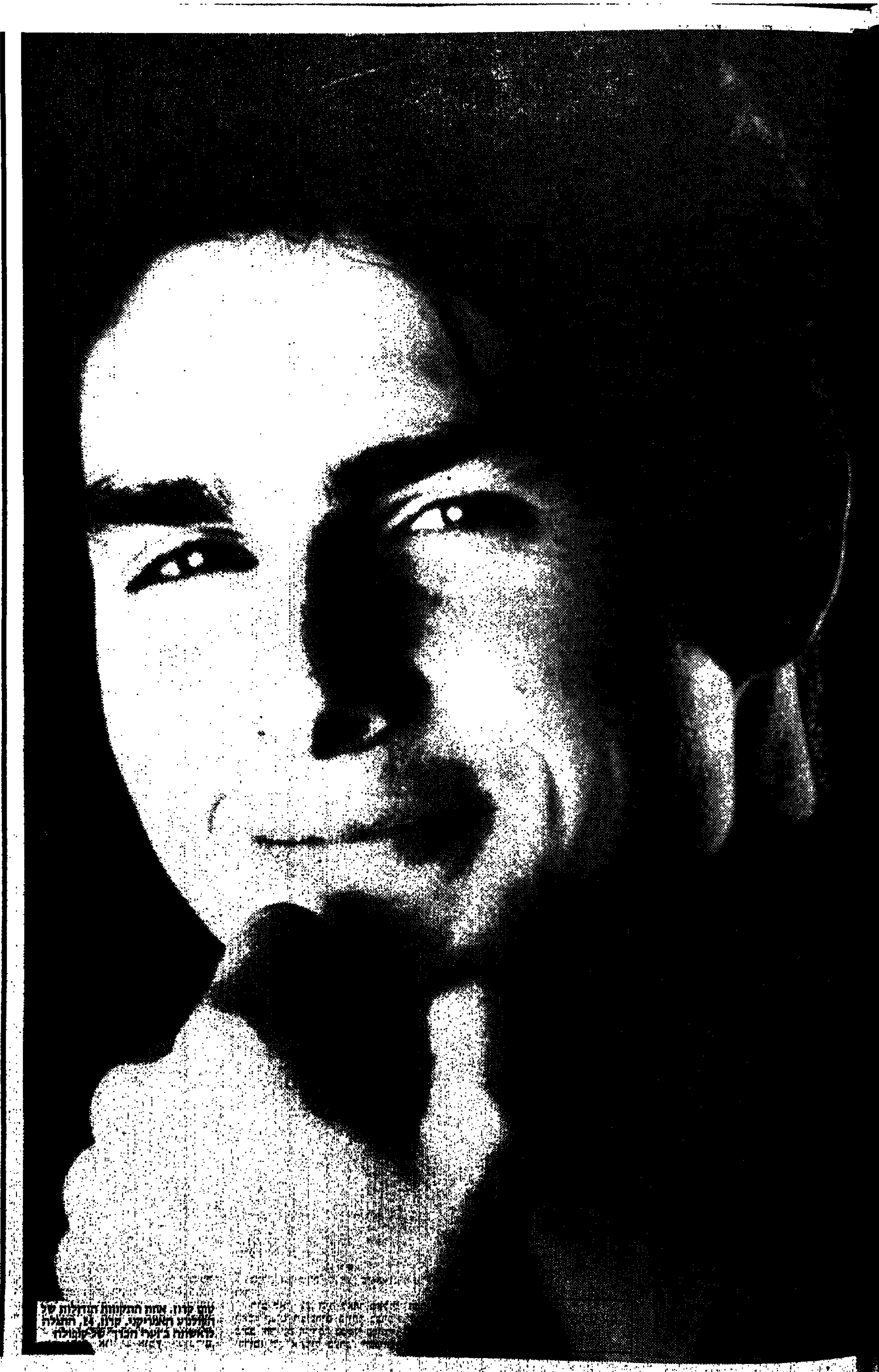

טום קרוז. אחת התקוות הגדולות של הקולנוע האמריקני. קרוז, 24, התגלה לראשונה ב'נערי הכרך' של קופולה

לדברים אחרים. להלן רשימתו של ווארים:

הנערה ירתה בשני תלמידים ובמורה, שניסה להגן על אחד התלמידים שנפגע. היא השתמשה ברובה הציד של אביה. כאשר נשאלה לסיבת המעשה ענתה: „אני תמיד כל כך משתעממת בימי שני בבוקר".

השתעממת, ג'נט. במבצר הקולנוע והחלומות, בארץ שיש בה חמישים ערוצי טלוויזיה. בארץ הרוקי והרמבו; מלחמת כוכבים. בארצו של וולט דיסני, השתעממת. האם עכשיו, בתא המאסר שלך, את חולמת על רוברט רדפורד, פול ניומן, מדונה, האריסון פורד, טום קרוז?

השלטון של חברות הסרטים הגדולות בהוליבוד מתקרב אל קיצו. אבל אנשי החברות, הכלואים במגדלי השן שלהם, אינם מודעים לכך. ביזנטיום המודרנית. הוליבוד דנה בסוגיית המין של המלאכים, כאשר הטורקים צובאים על שעריה. סיבות רבות גרמו לירידת קרנה של הוליבוד. קודם כל, הסתלקותם של בעלי החזון הגדולים, הגנרלים של החלום. דיוויד זלניק, לואיס מאייר, סאם ספיגל, ג'ק ורנר, דריל זאנוק. הם עשו עסקים, אך היה להם כבוד לאמנות.

העריצים האלה טעו לעיתים קרובות, עם זאת, עלה בידם להפיק סרטים שלא יישכחו לעולם. כיום, הסדר של הביורוקרט בא במקום הטירוף של היוצר. המחשב בא במקום הטעות האנושית. קוקה קולה הרסה את קולומביה; מרווין דיוויס, איל־נפט, שולט באולפני פוקס. המיליארדר טד טרנר פירק את אולפני מ.ג.מ., כדי לנצל בצורה טובה יותר את שטחי האולפנים. רואי החשבון מוול־סטריט אוחזים בהגה.

■■■

אמריקה נתונה לשגעון, שהוא בעת ובעונה אחת חיובי ומטיל אימה: השגעון של 'החרש'. ציפינו לגדולות מצירם של בינאים שנעשו מפיקים בעצמם. ציפינו להתחדשות כבירה של הקולנוע מתוצרת הוליבוד. אבל גם בימאים־מפיקים אלה, נכנעו לפיתוי והם מתמיאים לקהל החרש, אלה שהם מתחת לגיל עשרים. ואין לזלזל בכך. 80 אחוז מכלל צופי הקולנוע מתחת לגיל עשרים. בשביל המפיקים, צעירים אלה הם כמו הבוחרים בשביל הפוליטיקאי.

על מנת למשוך קהל זה, נעשים מאמצים רבים, המשקיעים לבסוף את הכל בבוץ של הבינוניות. בימאים כמו שפילברג ולוקאס טועים; נכון, הצעירים רוצים לראות סרטים כמו 'המסיבה אצל פורקי' או 'גרמלינס', אבל הם אוהבים גם סרטים טובים. אני יודע את זה, אני מכיר אותם. אני מוכר על החברים של בתי; ואנסה. הם פתוחים לסרטי איכות. אבל הוליבוד מציעה להם חרוזים צבעוניים, ממש כשם שבני 'המערב' הציעו לאפריקאים במאה התשע עשרה.

הדבר הטוב הקורה עתה בקולנוע האמריקני טמון בכך שהוא מתפזר, יוצא מהוליבוד. בעת מפיקים סרטים רבים יותר בניו־יורק ובשיקאגו מאשר בהוליבוד עצמה. איננו רק לאוטנטים הקים אולפנים בצפון קארולינה. חברת וסטרון, שהרוויחה מיליוני דולרים במכירת קלטות, התחיל להפיק ולהפיץ סרטים מאת המפיקים העצמאים רוזר מולי גלעד. אוורים אומץ. הכוכבים המתאחדים מדי שנה לטקס האוסקר, משנים סגנון.

קלינט איסטווד הוא ראש עיריית כרמל בקליפורניה. מרלון ברנדו הוא מלך בפולינזיה ואילו מיקי רורק, זה ניו־יורק. ג'יין פונדה מסתובבת בסנטה מוניקה ובסנטה ברברה. סם שפרד וג'סיקה לאנג מבלים בחוף רחצה באוקיאנוס האטלנטי. רוברט רדפורד רכש לעצמו הר בארץ המורמונים, ליד סולט־לייק סיטי. הרוכלים של שדרת סנסט בהוליבוד, שנהגו למכור מפה של בתי הכוכבים, עומדים לפשוט רגל.

הבימאים החדשים שכחו את המחשב של שפילברג, ומתחילים שוב להתייחס בכבוד לאינטליגנציה של הצופים הצעירים. אוליבר סטון, התסריטאי של 'אקספרס של חצות', מביך את אמריקה בסרטו 'מחלקה', האנטי־רמבו. הסרט האמריקאי הראשון על וייטנאם, שהוא באמת אמיתי. דניס הופר, שאיכשהו הצליח להחזיק מעמד אחרי שנות

מושקעים מאמצים רבים, כספים רבים ולבסוף הכל טובע בבוץ הבינוניות. זוהי טעות חמורה. נכון, הצעירים רצים לראות את 'גרמלינס', אבל הם פתוחים לסרטי איכות

השישים המסוממות, יפיק, עשרים שנה אחרי 'אדם בעקבות גורלו', סרט בהשתתפות שון פן ורוברט דובל.

פטר וייר, פרד שבסי, ברוס בונספורד – כוכבים קולנוע שבאים מאוסטרליה. בין האנגלים בולטים אדריאן ליין, רידלי סקוט וטוני סקוט.

■■■

קשה לדבר על כוכבי המחר של הקולנוע האמריקני. אלה המוכרים מחוץ לאמריקה, מוכרים בעיקר בזכות מאמצי השיווק של האולפנים הגדולים. אנחנו מכירים את טום קרוז, קתלין טרנר וקים באסינג'ר וכן את כוכבי השביט שאולי יהיו כוכבי המחר: מדונה, אדי מרפי. אבל תרשמו בפניכם גם את השמות האלה: דברה וינגר, קלי מגילים, רבקה דהמורניי. ומבין הגברים: ריבר פניקס, צ'ארלי שין, ברוס ויליס, ג'ף דניאלס.

זה באשר לשחקנים. הבימאים מוכרים יותר. אולי כדאי לצרף אליהם את סוזן ויידלמן ('סוזן סוזן'). ונקווה אולי גם לשיבתו המוצלחת של פרנסיס פורד קופולה, אשר שקע בתרדמה בחיק של הוליבוד.

■■■

ואלה הכוכבים שנוצצו ב־1986, אומר ווארים:

רוב לאו, 22, היה לאחד מאלילי הבנ האמריקנים המוכרים ביותר בצרפת. הוא כיכב יחד עם הנסיכה סטפני ממונקו, בסרט 'הרומן של אתמול בעתב'. השניים נפגשו בספטמבר אשתקד, בפסטיבל הסרטים בדוביל. באוקטובר, היו יחד בארלאס, ומשם עברו ללוס אנג'לס. רוב נראה כמחזר הנלהב ביותר של סטפני. אחר כך קנו יחד טבעות אצל קרטייה. הצלחתו של רוב על המסך היתה ב־1983, בסרט 'נערי הכרך' של פרנסיס פורד קופולה, לצדו של מאט דילון, 22, שכיכב בסרט 'ראסטי ג'יימס'.

אדי מרפי, כוכב 'השוטר מבוורלי הילס', הוא, בגיל 26, השחקן היקר ביותר, אחרי סילבסטר סטאלונה.

פצצת המין האמריקנית החדשה התגלתה בסרט 'תשעה וחצי שבועות של תשוקה'. פחדתי נורא', מספרת קים באסינג'ר, „אבל לא רק בגלל הסצינות הארוטיות. הכל נראה לי יותר מדי". קים, דוגמנית צמרת בניו־יורק, 'נערת חודש' של הפלייבוי, היא התשובה הנשית לאלילים הגבריים של הקולנוע האמריקני: מיקי רורק, רוברט רדפורד או סם שפרד. היא חיה לא רע, עם בעלה, בחווה שקנו השניים.

קלי לה ברוק, דוגמנית לשעבר, התפרסמה בסרט 'האישה באדום'. בן־זוגה והמפיק שלה אומר: „יש לה כוח משיכה כזה, שגבר איננו יכול אלא ללכת אחריה עד סוף העולם".

התגלית האחרונה, קתרין אוקנסברג, בתה של הנסיכה אליזבת מיוגוסלביה. היא התגלתה בתפקיד אמנדה, בסידרת הטלוויזיה 'שושלת' (בפרקים שעדיין לא הגיעו לישראל).

שלושת הכוכבים האלה צמחו בחממה של סטיבן שפילברג ופרנסיס פורד קופולה: מיקי רורק, 33, מקבל מיליון דולר לסרט. שפילברג גילה אותו ב־1979, בסרט '1941', וקופולה העניק לו את הפירסום העולמי בסרט 'ראסטי ג'יימס'. עתה הוא דוחה תסריטים שאינם מוצאים חן בעיניו.

קתלין טרנר, 29, מקבלת שלושה מיליון דולר לסרט. היא התגלתה ב־1981, בסרט 'כחום הגוף', והתפרסמה בסרט 'בעקבות היהלום הירוק'. קופולה העניק לה את הכוכבות בסרט 'החתונה של פגי סו'. קתלין מצטערת רק על דבר אחד, שלא עבדה במחיצת הבימאי פרנסואה טריפו.

טום קרוז, 24, הוא אחת התיקוות הגדולות של הקולנוע האמריקני. התגלה ב'נערי הכרך' של קופולה. עתה הוא מבוקש מאוד, בעקבות הופעתו בסרט 'צבע הכסף', שבו הוא משחק לצידו של פול ניומן.

המכשף הגדול ביותר של הוליבוד, סטיבן שפילברג, 38, הפיק ולפעמים גם ביים שבע מבין עשרים ההצלחות הקולנועיות הגדולות ביותר של כל הזמנים. אי.טי. קטן שנפל מן השמיים שבר את כל שיאי הקופות. ואולם שפילברג שומר בקנאות על חייו הפרטיים. הוא נשוי לשחקנית איימי אירווינג ויש להם בן, מאקס. הוא גילה רבים מבין הכוכבים שיטביעו את חותמם על הקולנוע האמריקאי בשנות האלפיים.

הוליבוד אולי נכנסת למוזיאון. אבל מצבו של הקולנוע האמריקאי, אה, טוב. המלך מת, יחי המלך! ■

„פארי מאץ'" על פי הסכם עם „ידיעות אחרונות"

אריה דולצ'ין. הדוברים ויחסי הציבור התקשו לבלום את האגדה דולצ'ין לעניין בל"ל/יפת

דולצ'ין יישאר יבש

הציבור לא אהב את „הלא ידעתי" של אריה דולצ'ין, יו"ר הסוכנות, נגיד בל"ל • „לוא היו באים אלי ואומרים לי כאן משלמים לארנסט יפת 5 מיליון דולר, הייתי שם וטו" • דולצ'ין ייצא יבש מפרשת־יפת. הוא אחד ה'שורדים הגדולים' של הפוליטיקה הישראלית

מאת חיים שיבי

לא טוב לאדם בן 74 ליפול ממטוס באמצע הלילה, היישר על מצלמת הטלוויזיה של חיים פלטנר ולהגיד „לא ידעתי". אבל, אריה (ליאון) דולצ'ין, השורד הגדול של הממסד הציוני, יעבור גם את הקטע הזה בשלום. בפלנטה שלו לא מפטרים. על התפטרות אין מה לדבר. דולצ'ין מתכונן להתמודד פעם נוספת על תפקיד יו"ר ההסתדרות הציונית בקונגרס הבא, שיתקיים בירושלים, בדצמבר. דולצ'ין: „אין לי שום ספק שאבחר".

3 אחר הצהריים, סוף השבוע שעבר. הבניין הגדול של הסוכנות ברחוב קפלן, תל אביב, מתרוקן במהירות. קשה לצבור שם שעות נוספות. למעלה מ־800 עובדים במחלקת הקליטה לבד קולטים עליה בתקציב מחלקתי של כ־80 מיליון דולר. אם בא עולה, אפשר לעבוד עליו בשקט. אין מה למהר.

הקומה השלישית. אריה דולצ'ין, עם סימנים של שבוע קשה, מנסה לצאת מהסיפור של ארנסט יפת בעזרת יועץ תקשורת ועוזר אישי. זה לא הולך טוב, ודולצ'ין, יהודי טוב ופיקח – ועל כך יש הסכמה קואליציונית בכל מסדרונות הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית – יודע שיש לו בעיה.

הוא מצית סיגריה אמריקנית ארוכה מדבר אחד: שאנשים ברחוב יאמינו לכל הדבר הזה".

דולצ'ין אומר שלא ידע. הוא, אולי, לא השתדל לדעת. ד"ר אשר פרידברג, מרצה לביקורת ציבורית באוניברסיטאות ירושלים וחיפה, כיהן עד 1981 כמנכ"ל המשרד לביקורת בהסתדרות הציונית. פרידברג זוכר היום, שניסה במשך תקופה ארוכה לבדוק מה נעשה ב„אוצר התיישבות היהודים בע"מ", חברת האם של בנק לאומי.

גם פרידברג לא ידע. לא נתנו לו לדעת.

פרידברג: „הנושא הזה הטריד אותי אישית. זאת היתה חברה שבלטה ביחוריות שלה מאחר שלא היתה מבוקרת. לא ראינו דיווחים. היתה לי תחושה שהזיקה בין „אוצר התישבות היהודים" לבין ההסתדרות הציונית הולכת ומטשטשת. רציתי לברוק את העניין".

– מי הפריע לך?

פרידברג: „על פי התקנון, הגוף הזה צריך להיות מבוקר. למעשה, לא נתנו לנו לגשת לנושא".

– מי לא נתן לך?

פרידברג: „אני לא רוצה לנקוב בשמות. הגענו אז עם הבקשה לדרגים הגבוהים והמוסמכים ביותר. הגענו לצמרת".

– אמרו לך למה זה מחוץ לתחום? היו סיבות?

פרידברג: „היו הרבה סיבות. אמרו שזה גוף בנקאי שכביכול אין לבדוק אותו מאחר שדרכו ניתן לחשוף את הנעשה בבנק לאומי, ובכך יש פגיעה בחסינות בנקאית. לא קיבלתי את הטיעון הזה. אבל, זה היה למעלה מכוחי להעביר החלטה לחקור"

– היו לך חשדות?

פרידברג: „חברי מועצת אוצר התישבות היהודים מתמנים לתפקיד לכל ימי חייהם. הנחתי אז שהגוף הזה הופך למעשה למעין בית לורדים של ההסתדרות הציונית. רציתי לדעת אם הם מדווחים על החלטות. למי הם מדווחים. יתכן שאם היתה בגוף הסגור והמסוגר הזה נוכחות של ביקורת ציבורית, היתה לכך השפעה חיובית מונעת".

■ ■ ■

אפשר להניח, במידה סבירה של בטחון, שגם המבקרת הנוכחית של ההסתדרות הציונית והסוכנות, רננה גוטמן, לא קיבלה בעבר אור ירוק לבדיקת דרך התיפקוד של 'בית הלורדים', הידוע כמועצת אוצר התישבות היהודים. הפרשה הנוכחית מספקת לה לחץ ציבורי שיקנה, אולי, רישיון להצצה מסודרת אל הנעשה במועצה.

מה היא יודעת היום?

רננה גוטמן: „הביקורת חושבת שהנעשה באוצר התישבות היהודים הוא מעניינה. על ביקורת שלא דווחה, אני לא רוצה להתבטא".

רק כדי לעמוד על היקף סקרנותה של הגברת רננה גוטמן, שאלתי מה דעתה על קרן היו"ר. בהסתדרות הציונית קרנות לרוב. אחת מהן, אומרת אגדת־עם־סוכנותית, היא קרן העומדת לרשותו של היו"ר. קרנות כאלה הן, עכשיו, האופנה האחרונה בביקורת הציבורית. לא בסוכנות.

רננה גוטמן: „לא עסקתי בקרן כזאת. אני לא בטוחה שיש דבר כזה. יכול להיות שיש".

■ ■ ■

מתיתיהו דרובלס, חרות, מחלקת ההתישבות, האופוזיציה של דולצ'ין, ולפעמים ממלא מקומו בצאתו של היו"ר לשליחויות בעולם היהודי: „קרן היו"ר היא קרן דלה. כמה עשרות אלפי דולר. יש כל מיני מוסדות שפונים ישר ליו"ר ומבקשים תמיכה. אינני רואה כל פגם בכך. למיטב ידיעתי, יש קרן כזאת. שמעתי עליה".

■ ■ ■

ומצמצם עיניים כחולות עירניות מתחת לזוג גבות עבותות, שהצליחו להקסים גם את הליידיס הטובות של הסדרציה או של הדסה. הן אוהבות להכריז „ווי לאב יו, ליאון", בסיומן של עצרות חגיגיות – אחרי שליאון, בפעם המי יודע כמה, מוצא להן את הנוסחה הגואלת על בסיס ההבנה ש„כולנו יהודים טובים שאוהבים את העם היהודי", אז למה שנקלקל לכולנו את הקונבנשיין.

■ ■ ■

דולצ'ין עושה מאמץ אמיתי להשמע מזועזע, נרגז, אבל נשיאותי: „אותי קורבן לא יעשו. תודה לאל, לא יהיה. לא אתן. פשוט לא אתן!

„לוא היה קם שמעון פרס ותוקף אותי, או רבין, או שמיר, או ארנס, הייתי נפגע. אבל מויחשובסקי? מאלה? שחצנים שכאלה? בושה וחרפה מה שהם אמרו. מהם לא נפגעתי. רק

בשבוע הקשה של אריה דולצ'ין נמצאו לו נחמות קטנות בתוך הסוכנות. אנשים באו אליו, עודדו את רוחו. באו מהוועד. באו מסיעות יריבות. אפילו דרובלס, במחווה של הדר בית"רי, בא להגיד מלה טובה.

דרובלס: „לא פייר שהתקשורת מטפסת עליו. אני לא חייב לו דבר. אנחנו יריבים פוליטיים. אבל, לדולצ'ין אישית אין כל חלק בפרשה הזאת. הוא יהודי טוב לב, שאוהב את העם היהודי. למנהל הבנק אחריות ישירה למה שקרה. לא לדולצ'ין".

עם אופוזיציה יהודית חמימה שכזאת יכול היה דולצ'ין, בבוקר שאחרי הנחיתה הקשה אל תוך עין־הסערה, לוותר על תמיכת העורף הפוליטי שלו. טלפון אחד מטומי לפיד. „היחידי שצילצל. ומה הוא יכול לעזור? אמרתי לו תודה רבה. אני לא זקוק להגנה מאף אחד".

ההגנה שהעניק דולצ'ין לעצמו בפרשת יפת כוללת איזכור העובדה שהוא, דולצ'ין, תבע את התפטרות יפת אחרי מסקנות ועדת בייסקי.

וכן, שהוא, דולצ'ין, פנה ליורשו של יפת וביקש לא לתת ליפת 5 מיליון דולר, אבל שזה היה מאוחר.

■ ■ ■

דולצ'ין: „על הדבר הזה של ה־5 מיליון נודע לי מהעתונות. התקשרתי לאלי הורביץ [illegible]

דולצ'ין. אחריות כנגיד בל"ל

„אני בתפקיד ייצוגי של נגיד מועצת אוצר התישבות היהודים. לבנק לאומי יש דירקטורים והם אחראים לניהולו. אני אחראי רק לבדוק אם יש דברים חריגים. אם יש איזה דבר חריג, הם חייבים לפנות אלי ולהפנות את תשומת ליבי. לוא היו באים אלי ואומרים לי, כאן משלמים 5 מיליון דולר, הייתי שם וטו".

דולצ'ין. „עלילת דם"

„זה מגוחך לי את תרמה של כמה מחברי הכנסת. הם רחוקים ממה שתרמתי. ממה שאני מייצג. כאן מנסים לזרוק בוץ על הסוכנות. [illegible] אישית. זאת עלילת דם ממש. מה אתה חושב, שכל העולם היהודי מתבשל [illegible] המדינה שלנו [illegible] שאנחנו שומעים לפעמים בכנסת? [illegible]

גם 'התורכים הצעירים' של הסוכנות היהודית אוהבים את דולצ'ין. מייחסים לו חוכמת חיים, רגש יהודי גדול, חום, גינונים נאים ● הוא בטוח בבחירה־חוזרת שלו לראשות הסוכנות היהודית ● השותפים האמריקנים של הסוכנות לא יסבלו עוד תכתיבים־מפלגתיים ישראליים

דולצ'ין: הרקורד

יליד 1913, ליטא. בילדותו עברה המשפחה למכסיקו. עלה לארץ ב־1956, בעת שכיהן כראש הפדרציה הציונית של יהודי מכסיקו. ציוני כללי. היה גזבר במחלקה הכלכלית של הסוכנות, ראש המחלקה הכלכלית, ראש המחלקה לעליה וקליטה, גזבר הסוכנות, שר בלי תיק בממשלת הליכוד הלאומי הראשונה, ויו"ר הנהלה מ־1978. לדולצ'ין בת מנישואין קודמים, ובן, המשרת בצבא, מרעייתו הנוכחית, אנט. מעשן סיגריות 'מור' ומקטרת. שוחה. משחק גולף. ימי שהיה בחו"ל (נתון של דוברו) כ־60 יום בממוצע שנתי אחרון.

כרור! אז הוא אמר לי, הסכום כבר שולם לפי החוזים. אף פרוטה לא מעבר".

– והפנסיה?

„היה דיון, ואני הייתי בדעה שאין צורך לשלם פנסיה. מספיק עם הפיצויים. הוטל על ועדה קטנה להגיע לאיזו פשרה. אחר כך נודע לי בעיתון שהפשרה היא על 30 אלף דולר. הזדעזעתי מהעניין הזה".

– כשאמרו לך, לפני העיתון, שיש פשרה, לא שאלת על כמה?

„לא. אמרתי, הגיעו לפשרה, תבוא עליהם הברכה. לא שאלתי על כמה. אני לא מנהל את העניינים. אתה צריך להבין, אני לא שאלתי מה המשכורת של אף אחד. זה לא מעניין".

– אין הרהורי חרטה? אין הכאה על חטא?

„יתכן שהייתי צריך להגיב תיכף. אבל, נודע לי רק בזמן האחרון. כן, אני מתבייש מהעניין הזה! אבל, לא ידעתי. לא היתה שום אפשרות לדעת, אם לא סיפרו לי. על סמך מה זורקים בוץ?! כל הציטטות האלה בכנסת. מה אני עשיתי להם?! איך הם קושרים אותי עם כל הנושא של יפת?! מכיוון שזוקקים לצמאי דם? לאוכלי אדם? מה כל העסק הזה?!"

אנט ואריה דולצ'ין. „איש ציבור צריך לדעת שדבר כזה עלול לקרות לו". תצלום: זום 77

אהיה דולצ'ין חולש על אימפריה שיכולה, עם יעדים ברורים והנהגה ברורה, לשנות את פני החברה הישראלית. אימפריה שתקציבה השנתי מתקרב לכ־500 מיליון דולר, מימסד המפרנס בין כ־4000 ל־6500 פקידים – תלוי איזה חבר הנהלה שאלת, ואיך הוא מחשב את מספר העובדים, החברות, חברות חבת, השליחים והקרנות. דולצ'ין נחשב לבוס שחי ונותן לחיות. ליברל אמיתי.

אורי גורדון, (מערך) חבר הנהלה: „דולצ'ין הוא איש שמפרגן, איש ששמח בשמחתך, לא מר נפש. מוכן לתת יד לכל רעיון חדש. פתוח. לא פורמליסט. איש עם חושים ציבוריים חדים, ניסיון חיים עשיר. איש רגשן מטבעו. חי בעוצמות נפש גדולות את בעיית העם היהודי. יוצר אווירה נינוחה".

גורדון היה פעם 'התורכי הצעיר והזועם מאוד' של המימסד הציוני. הילד הנורא. השנים שלו עם דולצ'ין המתיקו גם את 'התורכי' הזה.

אי אפשר לעשות קריירה בציונות, אפילו בציונות הצעירה והזועמת, בלי להתחיל לאהוב את החיים.

דולצ'ין מחבק אותם ליד שולחן ההנהלה, נותן להם הרגשה שמה שהוא חספיק לשכוח על ציונות וקונגרסים, הם עוד לא התחילו לטייל.

גורדון: „זה החיוב. אבל, יש גם היכס אחר. אין לו כוחות־נפש לעשות סדר בתנועה הציונית. יש דברים שבהם הוא נותן לזמן לעשות את שלו, ולא מציג עמדה".

■■■

אף אחד לא אוהב לשנוא את אריה דולצ'ין, ולא רק מפני שהאיש מקרין חיים יפים וציונות.

מישהו ציפה שדולצ'ין, יליד 1913, מינסק, יהיה האיש שיקים את המשמרות המהפכניים של התנועה?

כל עוד יש סוכנות, יש ליהדות ארה"ב כתובת פטורה ממס, המאפשרת להזרים למדינה היהודית כספי צ'ריטי, צדקה, על פי חוקי המס האמריקניים. כל עוד דולצ'ין מתפקד, יש שקט תעשייתי במנגנון הזה, הקולט מיליוני דולרים, ומפזר אותם בשקט.

השקט הוא הכסף. דולצ'ין מומחה לשקט.

כמה הוא מרוויח על כל הדולרים האלה שהוא מכניס לקופה הציונית? היו"ד מפשפש בניירות שעל שולחנו והודף לעברי את הלוקש. כולו 2075 שקלים חדשים נטו, משכורת צמודה למשכורת ראש ממשלה, אף פרוטה לא יותר. מכונית שרד אחת, כולה סיטרואן בי. אקס. 1600. פנטהאוז אחד בצפון תל־אביב, כולו ברחוב ויסוצקי.

„הנה, תראה מה אני מקבל. לא קיבלתי אף פרוטה מבנק לאומי. אני צריך את זה כמו חור בראש. בושה וחרפה! כן, אני נוסע בעולם. כן, אני מתאכסן בבתי מלון. באותם בתי מלון שבהם מתאכסנים שרי הממשלה כשהם בחו"ל, איפה שהם מתאכסנים גם אני מתאכסן".

■■■

כמעט שלא נעים לשאול אותו על צי המכוניות הצמודות של פקידי הסוכנות, ועל הסוויטה הצמודה במלון המלך דוד. אלף עיתונאים שאלו את השאלה הזאת לפני, ואלף דוברים אמרו לאלף עיתונאים שהוולוו או הפג'ו גומאת מאות אלפי קילומטרים, ואי אפשר לעשות נסיעות ארוכות כאלה על טנסטוס.

פעם אפשר היה לעשות כותרת ממכונית אמריקנית שחנתה בחצר. עכשיו, קשה להתרגש גם מזה. אה, כן, הסוויטה בהמלך דוד. נכון שדולצ'ין, יו"ר הנהלה מאז 1978, נכון שהסוכנות לא שכרה לו דירה בירושלים. נכון שהוא נוהג להתגורר בהמלך דוד, אבל בתעריף מצחיק. המלון מתכבד בנוכחותו. יש הסדר.

בכל זאת, משהו השתנה. במגרש החניה של הצמודות אפשר לראות גם סובארו. אולי השפעה של האמריקנים. משנה לשנה, הם נעשים חטטנים יותר. קשוחים יותר. לא מתרגשים מנאום ציוני טוב. רוצים לדעת לאיפה הולך הכסף.

בדצמבר הבא, ימלאו האמריקנים את בתי המלון של ירושלים, ויכתיבו את הקצב בדיוני הקונגרס הציוני. דולצ'ין גאה בכך שלפני הקונגרס הזה תתקיימנה בחירות בתנועה במאי, ברחבי ארה"ב. בספטמבר, בקהילות אחרות, ברחבי העולם היהודי. בקיום הליך דמוקרטי, בהסתדרות הציונית, רואים בירושלים סימן להתחדשות. לנעורים חדשים. לסגנון חדש.

מתתיהו דרובלס: „האמריקנים לא מה שהיו לפני 15 שנה. לא מסתפקים בלתת את הכסף. מתנגדים למפלגות".

■■■

ההערכה והרכילות ב'כיכר הציונות' החדשה שברחוב קרן היסוד: דולצ'ין יציג את מועמדותו כאיש האיגוד העולמי של הציונים הכלליים, לאחר שבסיס הכוח הפוליטי שלו בארץ נגמר. יתכן שהמערך יריץ את עקיבא לוינסקי, הגזבר הותיק. בליכוד, העלו את שמו של בנימין נתניהו, אולי כדי להסיט אותו למסלולי קידום רחוקים מלשכת ראש הממשלה. 'ביבי' לא רוצה. גם שמחה דיניץ מהצד השני של המתרס, לא מתלהב.

בכל מקרה, האמריקנים לא יקנו אף אחד בלי להגיד מה הם חושבים. אנשים כמו ג'ק הופנברג, מבלטימור, ידאגו להכיר לשמיר ולפרס שהפעם לא יעבור מועמד רק מפני שמפלגה כאן צריכה לדאוג לו, או לגמור אותו.

הציונות החדשה הולכת והופכת אמריקנית יותר, עיסקית, ישירה, מפוכחת.

(המשך בעמ' 46)

„לוא היה קם שמעון פרס ותוקף אותי, או רבין, או שמיר, או ארנס, הייתי נפגע. אבל מוירשובסקי? מאלה?! שחצנים שבאלה? בושה וחרפה מה שהם אמרו. מהם לא נפגעתי. רק מדבר אחד: שאנשים ברחוב יאמינו לכל הדבר הזה"

לפעמים אתה נמדד לפי טעמך בשוקו
Rosemarie
Rosemarie
רוזמרי'. אצולת השוקולד השוויצרי.
עלית

קבלנת קרליבך

הגיור, הרב פרץ, המפלגות הדתיות – מחזירים לזכרון, בעקיפין, את האופציה שמציג הרב קרליבך, הרב המזמר • רק טבעי שהוא במיעוט

מאת עמוס נבו

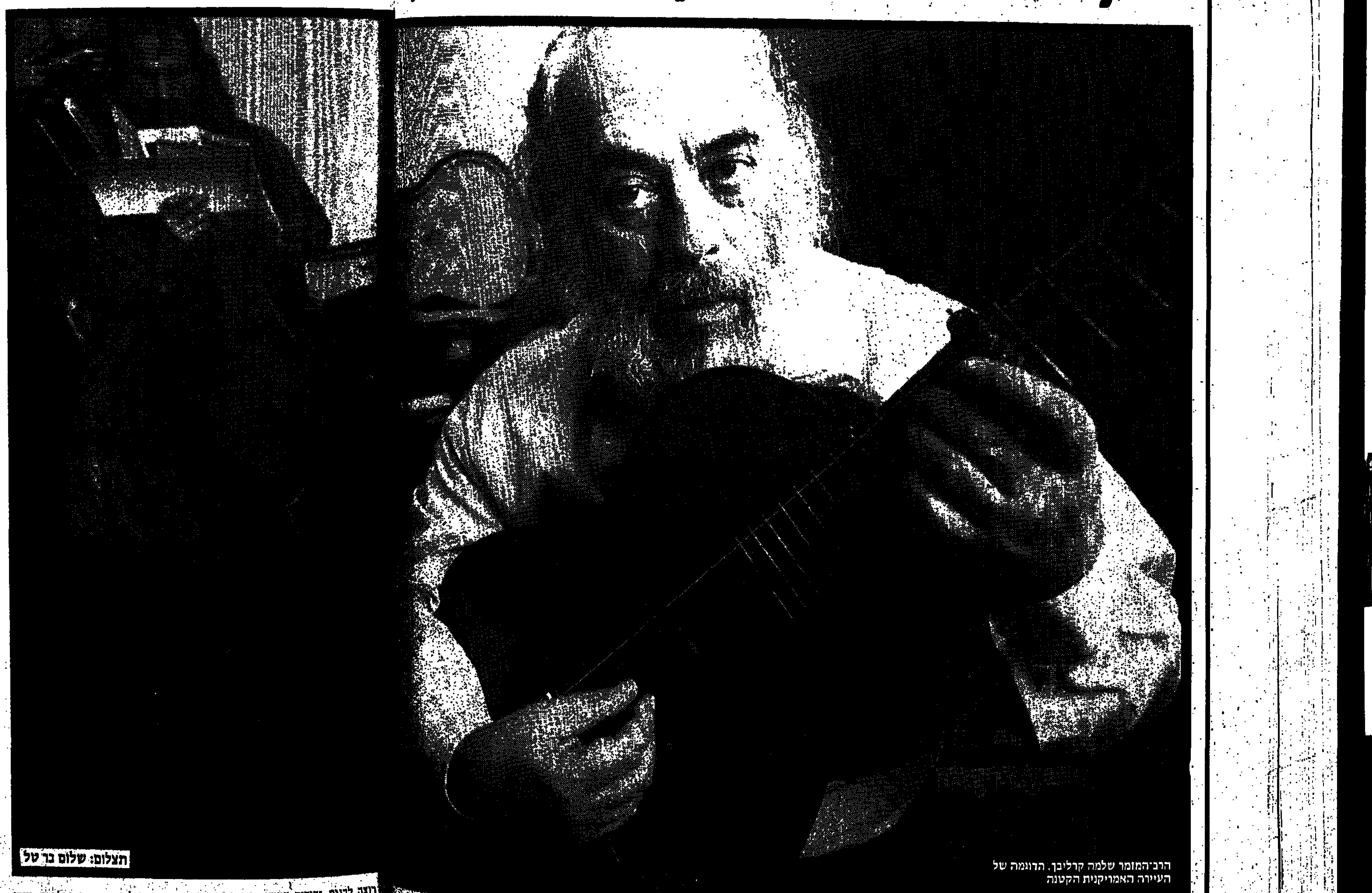

הרב־המזמר שלמה קרליבך. הדוגמה של העיירה האמריקנית הקטנה

צלום: שלום בר טל

רב שלמה קרליבך כועס על הרבנים. לוא יכול היה, היה אוסף כסף ושולח אותם לפאריס שישארו שם, ולא ידברו עם הנוער", הוא אומר. „מתנהגים כבון לחילונים". בית חולים, שמוציא מחולים מתים. מה עושים? שולחים את החולים למקום אחר. הרבנים, אומר קרליבך, יודעים לעסוק בעבירות, לתקן את הנשמה לא יודעים. מקיאים כל־כך בהלכה, אבל בלב אין אפילו נבואה קטנה.

בשבוע שעבר, יצא משלוותו. „איזו מהומה עשה הרב פרץ. בעוגלה התפטה בסרו: גיור צריך להיות כהלכה, אין קושיות. אבל, למה בכלא היה צורך להגיע לזה? אני מכיר את פואן מילה שנה יפה, אבל שלא היית בארץ, כשהתחילה הפרשה. הייתי מוכר על לבה: קצת אהבה, קצת שמחה, הכל היה מסתדר. איפה היה הרב פרץ? היה צריך להזמינה, לשכנעה. אבל הוא התפטר. געוולד".

יש רבנים שכועים לו. קוראים לו ליצן. אוסרים על תלמידיהם להקשיב לשיריו. אבל, בסתר תלמידים אחרים יתגנבו להופעותיו. רבנים אחרים יקנו את הקסטות לנכדיהם. פעם אף ניסו להכותו ליד הכותל.

בן 56, ועודנו אש להבה. בשנות ה־60 וה־70 היה השלאגר של עולם הזמר החסידי. הוא הוציא את המוסיקה החסידית מבית־הכנסת והעלה אותה על הבמה. בינו אותו „הרבי המרקד". הגיטרה היתה לסמל. היה בין הראשונים, שהקימו את תנועת החזרה בתשובה.

■■■

בשנים האחרונות, נמחק כמעט מתודעת הציבור הישראלי. פה ושם, הגיח לחופעות קצרות. נסע אל החיילים בלבנון, שר לפני פצועים, הופיע לפני אסירי המחתרת, לפעמים, משמיעים אותו ברדיו.

עכשיו, הוא מנסה לכבוש את מקומו בחזרה. זה לא קל, הוא יודע. כוכבים חדשים צמחו בינתיים: מסחריים יותר, צבעוניים פחות. בארה"ב עודנו 'גורו' של ממש. יש לו ירחון: „קונקשן": דברי הלכה, סיפורים חסידיים, חדשות מעולם הזמר. שעה אחת בשבוע הוא משוחח עם המאזינים שיחות נפש, בתחנת רדיו מקומית בניו־יורק.

עודנו רוקד, מקפץ, מנשק כמו פעם. אלפים באים לראותו. שערותיו שהלבינו גולשות על כתפיו, מכסות את אוזניו. כיפה קטיפה שחורה, עטורה פסי כסף. ציציות משתלשלות. זקנו אסוף אל מתחת לסנטרו, אחוז בסיכות ראש. המוהלות ההיפיות [illegible] מצוואריו. מגן דוד מוזהב תלוי במקום [illegible]. קרליבך אוהב את העולם, עם השנים, הוא אומר, זה התגבר. נעשה עמוק ורציני.

■■■

„כשהתחיל, נולדו ההיפים בעולם. קרליבך נתן יעוד בחיים, גמל אותם [illegible]. הוא שר וניגן ודיבר על אהבה, כי כך [illegible] אפשר לשבור מחיצות, לחדור אל הלב [illegible] החזיר בתשובה.

הוא טס עכשיו בעולם ורואה שהנשמה [illegible] עודן תועות, מחפשות מנוחה. עם [illegible] סובל משטחיות. „לא עלינו הנשמות [illegible] בגלות: „אני חש, שיש לי אחריות [illegible] לתוך הנשמה של עם ישראל. כשאני [illegible] את הנוער בעולם, אני חש שמשהו [illegible] לבוא. הנשמות גדולות. משהו לפנים [illegible]

[illegible] רוצה לבנות יהודים חדשים עם פנים [illegible]ות, שיקרינו אהבה ושמחה".

[illegible] אביו רצה שיהיה רב. קרליבך רצה להיות [illegible]. הוא לא מתחרט שנעשה זמר. המהפכה [illegible]ות, הוא אומר, גדולה.

[illegible] שכבתי ככה ברחם, לא נתתי לאחי [illegible]ום לצאת. הרופא אמר לאבא: צריך [illegible] את הילד, כדי להציל את אחיו. אבא [illegible] כמה זמן עוד נותר לו להתפלל. שבע [illegible], אמר הרופא. אבא, נעבך, התפלל ונדר [illegible] שאם נצא בשלום ידאג לנו, שכל החיים [illegible] תורה".

[illegible]בגיל שלוש מצאו אותו מסתתר בתוך [illegible] קודש, מחבק ספר תורה. בגיל ארבע [illegible] חומש. בן חמש כבר ידע גמרא, כתב [illegible]שי תורה במחברת קטנה, חלם על ספר. [illegible] שש רצה לנגן בכינור, אך אביו לא [illegible] הירשה. סמוך לפני שפרצה המלחמה, עזבו את ברלין ועקרו לניו־יורק. קרליבך למד כל היום.

הוא אומר שהלימוד היה עיקר חייו. לא חיפש דבר, רק למד ולמד. בסמוך לו התגורר האדמו"ר הזקן מחב"ד: שם, לראשונה, פגש בחסידות, נלכד בקסמיה. אבא, אומר קרליבך, היה מתנגד קנאי, רב גדול. הוא הרחיק אותו משם, ושלח אותו אל ישיבת לייקווד של הרב אהרון קוטלר. שש שנים עשה במחיצתו. למד חסידות בחשאי. מספרים שהיה עילוי.

בעצעין לחב"ד גברה. שב לניו־יורק, לחצר ליובאוויץ'. הרב קוטלר עמד בחלון ובכה, עם ישראל, אמר, איבד גבלי ירושלמי. האב לא ידע את נפשו מרוב צער.

המשיך ללמוד, הרב יצחק הוטנר הסמיכו לרבנות. יום אחד קרא לו האדמו"ר מליובאוויץ'. „שלומה'לה", אמר לו. „הנוער מתדרדר. סמים. נישואי תערובת. הגיע הזמן שתתחיל לדבר אליהם". שאלתי: „רבי, ומה יהיה עלי?", והוא ענה: „תפסיק כבר לחשוב על עצמך".

■■■

ארבע שנים נדד מחוף אל חוף, מזוודה קטנה ביד, ושליחות גדולה בלב. הוא דיבר אל הנוער, אך הלבבות לא נפתחו. נרשם לאוניברסיטת קולומביה. למד גיאולוגיה, כדי להבין איך האפיקורסים חושבים. למד פסיכולוגיה, כדי להבין את הנפש. הוא קנה גיטרה וחיבר מנגינות. הוא האמין, שבמקום שהדיבור נכשל, תצליח השירה.

„חזרתי לאדמו"ר. אמרתי לו, שהמחיצות מפריעות לי להגיע אל הנוער. צריך להסיר את המחיצות, אמרתי. נניח שאני נכנס לקולג' ואומר: גברים פה, נשים שם, איבדתי את כולם. 90 אחוזים יעזבו. אם אאסור על נשים לשיר, יעזבו השאר. מה הרווחתי? אם מישהו סובל מהתקף לב, אי אפשר לעשות לו מניקור. הרבי הביט בי בהשתוממות. יש בעיות הלכתיות מסובכות, אמר. אם אינך יכול לשמור על המחיצות, הריני משחרר אותך. לך ועשה כפי הבנתך".

הוא חיפש את הזרוקים על מדשאות הקמפוסים. אסף את ילדי הפרחים מהרחובות. חש לעתים כמו ר' נחמן מברסלב. לפעמים, היה קצת הבעל שם־טוב. הרבי מליובאוויץ' פיספס, יאמר. היתה לו האפשרות להיות הרבי של כל העולם: הוא העדיף להיות הרבי של החסידים.

■■■

אט אט נקבצו סביבו רבים. הוא הביאם לסאן־פרנציסקו, ופתח להם בית אהבה ותפילה. באו מלוכלכים ומסריחים, עיניהם מוכות נסמים, שיערם פרא. התכרבלו בשקי שינה, אכלו יחד, שרו, עישנו סמים. הרב קרליבך שבר את המחיצות: סיגל את לשונם, צימח את שערו, יצא לטריפ.

„הבנתי שכדי ליצור איתם קשר, אני חייב לנסות. מוצאי־שבת אחת נפגשתי עם עוד שני חברים שלי, תלמידי ישיבה. עשינו הבדלה, למדנו חסידות, ובחצות הלכנו למקווה. כשחזרנו, אכלנו סעודת 'מלווה מלכה', ולאחר מכן לקחנו את ה'טריפ'לה'. ברקע, ניגנה מוסיקה יוונית, על השולחן דלקו נרות. ישבנו שקטים, מרוכזים בעצמנו. אחרי שלוש שעות עפתי לשמים. פתאום גיליתי עד כמה הנשמה עמוקה. עליתי עוד ועוד, כמעט עד השמים... זה היה א־שטיק 'טריפ'לה'.

„כשהייתי גבוה גבוה, חיברתי 50 מנגינות שונות למלים 'מן המיצר'. נחתתי על הריצפה, והיה כבר בוקר. התאוששתי. בשבת נפגשתי עם החברה. סיפרתי על ה'טריפ'לה'. אמרתי להם, שעכשיו מתוך הניסיון, אני יכול לקבוע חד־משמעית, שהשבת גדולה יותר. שהתורה היא הסם החזק והאמיתי. זו היתה הפעם האחת והיחידה שלי.

„מי שהמשיך המשיך. לא לחצתי. רק מה, הצעתי להם בצחוק, שלפני הטריפ יתפללו תפילת הדרך, כדי שיחזרו בשלום. אט אט נגמלו. התורה נכנסה להם לראש. טים לירי, הפסיכולוג שהטיף לעישון סמים, בא אלי ואמר: בפעם הראשונה אני רואה שאנשים 'היי' גם בלי סמים. אחר כך שמע את המוסיקה שלי ואמר, שהיא רקע נפלא לטריפ של האל.אס.די".

■■■

המוסיקה חדרה ללבבות. המשלים. סיפורי החסידים. המגע האישי. הוא אומר, שהוציא אותם מהביישנות. „היפל'ך תמימים". קנה להם סבון, שיתרחצו. בושם. מי שהתפלל – התפלל. התחילו לומר שלום זה לזה. חייבו. מעולם לא כפה את דעתו, רק שימש דוגמה אישית. בניהם נשארו בלויים ומלוכלכים. החלו לגדל זקנים, לחבוש כיפות. קרליבך נסע לחפש נשמות תועות בעולם.

במסעותיו הגיע עד המזרח הרחוק. הלהיב גויים כמו יהודים. הזמינו אותו לפסטיבלי שלום ואהבה. בפסטיבל הזמר החסידי הופיע עם השלאגרים הגדולים. „ישראל בטח בהשם", „ותאר עינינו". הקהל יצא מגדרו, אף פעם לא זכה במקום ראשון.

קרליבך: „השופטים לא היו רציניים. הכל צחוק. הרגשתי שאני מוריד את ערך המנגינות שלי. לכן הפסקתי להופיע. הפסטיבל הוריד את המנגינה החסידית לעמקי שאול. שירים בלי קדושה, בלי רגש, לא חודרים לנפש. מעולם לא זכיתי במקום ראשון, אבל השירים שלי הפכו עולמיים. שרים אותם עד היום. אני מקווה שיהפכו ניצחיים".

■■■

הוא עומד על הבמה ועוצם עיניים. הקהל מתנועע בכסאות, מוחא כפיים. קרליבך שר מה שהוא כותב. מספר מעשיות, רוקד עם הקהל. 22 תקליטים, 60 קסטות. לא יודע תווים. מעולם לא למד נגינה. הולך עם טייפ קטן, והמנגינות נולדות: „אם אין לי טייפ לידי, אני אבוד, שוכח. הולך ברחוב, ועשר מנגינות צצות. באמצע הופעה פתאום באות מנגינות הכי טובות. אני עוצר, ושר את השיר שנולד זה עתה. או בלילה, בחלום. או בליל שבת, כשהנשמה שלי גבוהה, ואינני יכול להקליט. נעבך, כמה אלפים הלכו ככה לאיבוד. חשבתי, אלך ללמוד תווים, אמרו לי, לא כדאי. אם תדע תווים, הנוסח שלך יילך לאיבוד. ויתרתי. משתדל לא לשמוע מוסיקה של אחרים, כדי לא להיות מושפע".

מעריץ גדול של סטיבי וונדר, משוגע על נינה סימון, אוהב את יהורם גאון. קלט קצת מניגוני בובוב, הושפע מניגוני מודזיץ'. עכשיו חודרים וולסים לשירתו. בילדותו בילה לא הרחק. הוא חושב שהשתפר, ששירתו התבגרה. בקיץ, הוא רוצה להביא לפה את סטיבי וונדר, את בוב דילן, את ריצ'י הייבנס, את פיטר פול ומרי. פסטיבל עולמי של שלום ואהבה.

לפעמים, לדבריו, הוא לא יודע מאיפה כל הכוח הזה. הולך לישון בשלוש, מתעורר בחמש. לומד. הרבה מוסר, הלכה. שנים ארוכות אפילו לא התפנה להתחתן. רק בגיל 41 מצא את אשתו. היה זה ליד הכותל. ליל שבת. עשרות מחסידיו ליוו אותו לתפילה. הוא עמד ליד האבנים הקרות, ועצם עיניים. התפלל שימצא את זיווגו. כשפתח את עיניו, ראה מבעד לפרגוד צעירה יפה, תיירת מארה"ב. הוא אומר, שהרגיש קליק. ניגש אליה בהיסוס. שאל לשמה. ביקש מספר טלפון. למחרת לקח אותה להופעה.

■■■

„כל חיי חלמתי לפגוש את בת זוגתי ליד הכותל. אליה היתה צעירה ממני ב־14 שנים. ממש זיווג משמים. תפילתי נענתה. ראיתי בכך סמליות גדולה. כמו התפילה האחרונה ביום־כיפור, שיהודי מבקש על עצמו ועל בני ביתו. שיניתי, על כן, את שמה לנעילה".

נעילה ילדה את נשמה (12) ואת נדרה (9), גרים בטורונטו. קרליבך כמעט לא בבית. ה־747 הפך לביתו.

הוא סגר את בית האהבה והתפילה בסאן־פרנציסקו, ופתח בית כנסת בניו־יורק. את חסידיו שלח ארצה. עת ארוכה שוכנו בירושלים, ניגנו ברחובות, יצרו גרעין.

לפני כעשר שנים, עלו ליישב את בתיו הנטושים של מושב מודיעין. 30 משפחות. 90 ילדים. הקימו בית הארחה קטן, מדרשה ליהדות. החלו לייצר מזון טבעי, מגדלים מישמש ואבוקדו.

חיים על־פי השקפת עולמו של הרב קרליבך. משפחה אחת. פיאות ארוכות, כיפות צמר גרולות, וקנים. היפים רתיים. הקימו תזמורת רוק חסידי, כותבים שירים. יש בהם עורכי דין, רואי חשבון, מורים, אנשי מחשבים, עוסקים במדיטציה. שרים.

התהפוכות הכלכליות לא היטיבו עמם. נקלעו למשבר. הם אומרים, שהמוסדות המיישבים לא עוזרים להם. מביטים עליהם כעל תמהונים. מוזרים.

■■■

חמש דקות מקברות המכבים. אלעזר המכבי נר על תנבעה. מהסלון של קרליבך רואים את היער. הם בנו לו בית. הוא אומר, שזה ממש גן עדן. קוראים לו שלמה. הוא אינו אוהב שקוראים לו רב. על קירות בחוץ ציורי פרחים נאיביים. הגיטרה שמוטה על הריצפה. מארון ספרי קודש לאורך הקיר. אי־מזה נדרא. פעם בחודש יבוא לכאן, יאסוף שלום, ינשק את חסידיו, ימע. הם אומרים שהוא כמו הבעל שם־טוב. צדיק גדול. אבא.

„אני קבצן קדוש", יאמר. „קבצן שאוהב לתת – לא לקחת. הוא חולם להקים ישיבה במושב.

אורי זהר לא החזיר לו שלום ● האדמו"ר של חב"ד החמיץ הזדמנות ● הרב קרליבך עוסק בגיור, מגנה את המימסד הדתי, מתאר כיצד פגש את אשתו ליד הכותל ● הוא כבר בן 56, עדיין מדבר על תקופת ההיפים

הכל. אני מוכן לקחת על עצמי את השליחות, אבל המימסד הרבני בארץ מולזל בי. הייתי לוקח בי"ד כשר, ומזמין לגיור גם בי"ד ריפורמי. מה אני מפסיד?! הרי הכל על פי ההלכה.

"תראו איך פתרו את העניין בעיירה קטנה בארה"ב, לא הרחק משיקגו. צריך ללמוד, לקחת דוגמה. יש שם בית כנסת ריפורמי ובית כנסת אורתודוכסי. הרב האורתודוכסי פנה לרב הריפורמי, והציע: בא נתקן את העיר. החליטו לעשות הכל יחד. קידושין,

תושבת מודיעין, כפרו של הרב קרליבך. לא הצלחה כלכלית. עולם בפני עצמו

להוציא רבנים חדשים. תורה חדשה. הוא מגיע לארץ ומתבייש. מה עשו לדת?

"היום כששואלים, מי זה יהודי דתי, אומרים: זה שאוכל כשר ושומר שבת. זה צד אחד, אך מה עם יהודי שכל ימיו כועס ושונא? גם הוא דתי?

"תראה מה עשו לחזרה בתשובה שלי. עשו ממנה ביזנס. כל יום דופק מישהו בדלת, ומשנורר למען ישיבה של חוזרים בתשובה. זה מה שקרה. כאן בארץ, לא יודעים לנצל את הנשמות. מלמדים אותם מה לעשות, ולא לומדים מהם.

"אני למדתי הרבה מההיפים שלי. נתתי להם הרגשה שהם שווים לי. מעולם לא דרשתי שיעשו תשובה. הם הרי הצדיקים האמיתיים: עוזבים הכל, ומתקרבים לעם ישראל. בעלי תשובה הרי לא מחפשים רק הלכות. הם מחפשים משהו עמוק ונשגב, שימלא את הנשמה. ומה קורה פה? הולכים כל הזמן בבגדים שחורים, ונמצאים בדיכאון.

"רק מגיעים, ומוציאים להם את כל החשק: תעשה, אל תעשה, העולם רע, הגויים רעים, אל תדבר עם מחללי שבת. מוציאים להם את כל החשק והיופי. אחרי חודש הם כבר לא אוהבים כל־כך את מדינת ישראל, ברוך השם, שונאים את הגויים ואולי גם את נשותיהם, ומוכנים אפילו להכות את ילדיהם.

"רק מתחילים ללמוד מקצצים להם את הנשמה. מה עשו לאורי זוהר? פשע מה שעשו. אדם שהיתה לו השפעה על אלפים מנתקים מעיסוקו?! מי שיש לו כישרון חייב לנצלו גם לאחר שחזר בתשובה. אבל, הם באים ומנתקים את הקשר עם העבר. נעבך, היה יכול להציג את הדת בצורה כל־כך יפה. נעשה קנאי כזה. יום אחד פגשתי אותו בחנות ספרים. שאלתי מה נשמע, אורי. התעלם ממני. האם זו אהבת ישראל?

"ובחור אחד היפל'ה שהכרתי. היה מלא אור וקרושה. פגשתי אותו בירושלים לבוש שחורים, כמו אחד שמוביל ארון לבית קברות.

על הגיור: „לוקחים לאדם את הכבוד. נותנים לו להרגיש כאילו עושים לו טובה, שנותנים לו לשוב ליהדות. מדברים איתו כמו משטרה שמדברת עם פושע, והוא עומד מולם נרעד ונפחד. הכל כל־כך פורמאלי, יבש, מנוכר"

נו, געוולד, מוישל'ה, איך אתה מרגיש, שאלתי. איך אני יכול להרגיש? אני לוחם כל היום ביצר הרע. נעבך, אמרתי, ככה עושים תשובה? לוחמים כל היום? תראה את החברה'ה שלי. שמחים באלוקים ומאושרים.

"מזולזלים בהם. מתחילים ללמוד איתם כמו עם מתחילים. אני מתייחס אליהם כמו אל גאונים. הם הרי כבר יודעים משהו. ואני לא כופה שום דבר. רוצה לנסוע בשבת – שיסע. לא רוצה לחבוש כיפה – שלא יחבוש. לאט לאט יתקרב. היה לי בסאן־פרנציסקו אחד, שבא כל שבת לתפילה עם מנדולינה. רצה להרגיז אותי. לא אמרתי כלום. בשבת הרביעית השאיר את המנדולינה בבית, בכה וביקש סליחה: רציתי לנסות אותך"...

■ ■ ■

אין לו שפה משותפת עם הרבנים. מבחינתו, הם חיים בעולם אחר. פעם הציע לעשות קבלת שבת ברחוב דיזנגוף. מה יש? הרי יושבים שם המונים ומחללים שבת, ומתגעגעים כל־כך לקצת ידישקייט. צחקו. הציע להקים ביום־כיפור אוהל ענק בכל עיר, ולהזמין כל מי שירצה, להכנס ולהתפלל. רק עשר דקות, לא יותר. סילקו אותו.

קרליבך: "אז מה הפלא שהנוער פוחד [illegible]

רופא, הוא אומר. מיד. לא להלחם על התנחלויות, לא על בתי קולנוע בשבת. זה חשוב, אבל לא עכשיו. רק אהבה. אהבה. געוולד.

בהפסקה, בהופעות, יחבק את הגברים, ינשק עם הנשים. לא איכפת לו מה יאמרו. הכל לשם שמים. "אין לי היתר. זו הוראת שעה. על דעתי בלבד. בעולם שכולו התרחקות, זו ממש מצווה. הרי כתוב: הרואה אשה טובעת בנהר, ואומר נידה היא ואסור לגעת בה ולהצילה – חסיד שוטה הוא. אני משוטט בעולם, ורואה המון אנשים טובעים [illegible] לא כדאי לכת לגיהנום ולהציל נשמה עם [illegible]

ישראל לא למד לדבר עם נשים ועם גויים".

■ ■ ■

הוא מנייר. הוא יודע, שהעניין רגיש. יש רבנים שלא מבינים. מזולזלים. לוקחים לאדם את הכבוד. נותנים לו להרגיש כאילו עושים לו טובה, שנותנים לו לשוב ליהדות. מדברים איתו כמו משטרה שמדברת עם פושע. והוא עומד מולם נרעד ונפחד. הכל כל־כך פורמאלי, יבש, מנוכר.

"יש לי קשר עם הרבה רבנים רפורמים. הם כועסים שמזלזלים בהם. צריך לקרב אותם. זה הסוד לגאולה. הם הרי [illegible] ולנצל [illegible] התנועה [illegible] בתשובה האמיתית [illegible] אבל [illegible] הרבנים האורתודוכסים [illegible] איתם מתוך אהבה [illegible]

גיטין, גיורים. לא מוותרים על דבר. הכל על־פי ההלכה. תחת החופה עומדים השניים: הרב האורתודוכסי מקדש, ואילו הרפורמי מתכבד בברכה או לפעמים נושא נאום. גיור: בית הדין האורתודוכסי מגייר, והרפורמים משתתפים.

"איזה עוול נגרם להלכה שום דבר. כולם באים על סיפוקם. מה קורה העיר תוססת. הריפורמים והאורתודוכסים חיים בשלום. לאט לאט, נתמלא בית הכנסת. הרפורמים [illegible] לחבוש כיפות [illegible] [illegible]

כדאי

מאת ג. יפ[illegible]

לקנות במזומן

ולשלם ב־10 תשלומים

ואפילו יותר!!

בנק דיסקונט פתח את 1987 בפצצה אמיתית. „דיסקונט EXTRA", תוכנית אשראי לכל לקוח. העקרונות: אשראי גמיש, מתחדש ומתמשך. חיוב חשבון עו"ש בתחילת כל חודש רק ב־10% מסכום האשראי שנוצל. המדיניות: לאפשר גם לך לקנות כל שרצית ב־10 תשלומים ואפילו יותר, מבלי להיות כפוף להסדרים או למבצעים של בתי העסק. אתה קונה בתנאי מזומן – עם כל ההנחות וההטבות – ומשלם ב־10 תשלומים לפחות. אתה לוקח „דיסקונט EXTRA", ומתחיל לחיות...

שום דבר לא עזר, השמועה פשטה במהירות, במחלקות האשראי עבדו שעות נוספות. הטלפונים לא הפסיקו לצלצל. תודה, אומרים אנשי דיסקונט, קצת נרגשים, אך הפעם מגיעות המחמאות ללקוח. תוכנית האשראי המהפכנית „דיסקונט EXTRA" נולדה, בעצם, בזכותו.

כן, הפעם זה החל מהלקוחות העומדים כל חודש מול שתי עובדות בסיסיות: 1. הכנסה בסך נתון... 2. הוצאות גדלות והולכות...! וכשמחליטים לפעמים כי צריך לקנות משהו מיד (לבית, למשפחה, לילדים), קורה שהיתרה בחשבון הבנק לא מאפשרת זאת...

„דיסקונט EXTRA", תוכנית אשראי חסרת תקדים במערכת הבנקאות הישראלית. כל מה שרצית לקנות־ב־10 תשלומים... ויותר!

מהו חשבון „דיסקונט EXTRA"? כיצד הוא פועל? מהם יתרונותיו וכיצד הוא מאפשר לך אשראי שוטף?

אשראי מתחדש ומתמשך

העיקרון פשוט וחכם: במקביל לחשבון עו"ש רגיל, פותחים חשבון אשראי EXTRA. יחד עם היועץ הדיסקונטאי קובעים את תקרת האשראי העומד לרשות הלקוח. מרגע זה ואילך, יכול בעל חשבון EXTRA להנות מחשבון אישי ומיוחד המעניק אשראי מתחדש ומתמשך לתקופה בלתי מוגבלת.

עם פתיחת חשבון EXTRA מקבלים פנקס שיקים EXTRA, לשימוש חופשי, בסכום האשראי. כמה מנצלים מתוך האשראי במשך החודש? זה תלוי אך ורק בבעל החשבון: כמה שירצה, כמה שיחליט.

חשוב לזכור: בכל פעם שבעל EXTRA רושם שיק, הוא בעצם מאשר לעצמו בו במקום הלוואה בבנק...

אשראי, אתה בוודאי אומר, זה בדיוק מה שאני צריך. אולם כיצד אני משלם עבור קניותי וכמה זה עולה לי?

ובכן: עם „דיסקונט EXTRA" תוכל לבצע את קניותיך בכל מקום ולשלם תמורתן בתשלומים חודשיים בגובה 10% מסך האשראי אותו ניצלת בפועל עד סוף אותו חודש. כאמור, אתה חופשי להחליט כמה תוציא במסגרת תקרת האשראי. (בהסדר כלולות קניות בסך 100 ש"ח ומעלה לקנייה).

עד כה, אם נזקקת לאשראי, היית צריך לרוץ־לבנק לבקש הלוואה, לחכות לאישור, לשלם אותה וחוזר חלילה. כל בקשה בנפרד, כל אישור עם תהליך ביורוקרטי החוזר על עצמו. הלקוחות, שחפצו באשראי רגיל – נדרשו להמציא בטחונות וערבים לכל הלוואה. זה סביר כאשר מדובר בהלוואה לדירה או לרכישת מכונית, אך לך תביא ערבים כדי לקנות לאשתך מלתחה אופנתית, או לשלם את החשבון החודשי במכולת.

נראה כי המערכת הבנקאית החליטה לטפח גם את הלקוח הפרטי, המגמה: לפזר סיכונים ולעבור ללווים הקטנים. זה משתלם לבנק, זה משתלם מאד ללקוח.

כיצד פועל „דיסקונט EXTRA"?

בניח שאושרה לך תקרת אשראי EXTRA בגובה 5,000 ש"ח: בחודש ינואר החלטת לפנק את הבית במכשיר מיקרו־גל (לכל השכנים שלך כבר יש...). אתה משלם בשיק EXTRA, (לוחץ על המוכר ונהנה מהנחת מזומן, כי לגבי המוכר זהו סכום מזומן, כמו שיק רגיל). במקביל הגיע חשבון מיסי העירייה לשנה הקרובה ואם תשלם במזומן – העירייה מציעה הנחה שקורצת. שלמת עבור המיקרו־גל ותשלום המיסים בשיקים EXTRA בסך 1,600 ש"ח. בראשית חודש פברואר יחוייב חשבון העו"ש הרגיל שלך ב־10% מסכום הקניות שבצעת ב־EXTRA, דהיינו: 160 ש"ח (בתוספת ריבית שחוייבה בחשבון העו"ש שלך כבר בסוף ינואר).

ב־1 בפברואר עומדת יתרת „דיסקונט EXTRA" שלך על 1,440 ש"ח.

סה"כ הרכישות	1,600 ש"ח
10% תשלום	160 ש"ח –
	1,440 ש"ח

עכשיו יש לך עוד 3,560 ש"ח באשראי.

תקרת אשראי	5,000 ש"ח
יתרה ב־EXTRA	1,440 ש"ח –
	3,560 ש"ח

סכום זה עומד לרשותך, אם תרצה, תוכל להמשיך ולנצלו.

במשך פברואר קנית ב־1,160 ש"ח נוספים: החורף הגיע ואין ברירה צריך להשלים כמה פריטים במלתחה. ניצלתם את מכירות סוף העונה, קניתם מעילים לילדים ושלמתם בשיק EXTRA. החלטתם גם לחגוג את יום הנישואים ולצאת לנופש למלון 5 כוכבים וגם כאן שלמתם בשיק EXTRA. עד כה נצלת סך של 2,600 ש"ח (1,160 + 1,440).

בראשית חודש מארס תחויב בסך 260 ש"ח (10% מגובה סכום האשראי בו השתמשת). לכן, בראשית חודש מארס ניצול האשראי שלך יהיה: 2,240 ש"ח.

2,600 ש"ח	סכום האשראי שניצלת
260 ש"ח	10% מסך האשראי שניצלת
2,240 ש"ח	

ב־1 במארס, כאמור, יתרת חשבון EXTRA שלך היא 2,240 ש"ח, כלומר, עדיין יש לזכותך 2,760 ש"ח בהם תוכל [illegible] ולהשתמש.

5,000 ש"ח	תקרת האשראי
2,240 ש"ח	הסכום שנוצל בפועל
2,760 ש"ח	סכום האשראי לרשותך.

אתה מחליט יחיד

כך מתחדש האשראי בחשבון EXTRA מתגלגל ומתמשך, אך אתה הוא היחיד אם להשתמש באשראי. אין [illegible] לאישורים, אינך צריך להביא ערבים [illegible] סומך עליך והעניק לך אשראי. מכאן [illegible] אתה הוא השליט היחיד בחשבון.

מדהים? כן. אך זאת לא מהפכה [illegible] ממהפכה. החיים פתאום נראים אחרת [illegible] פתאום אתה יכול לקנות תכשיט [illegible]

„דיסקונט EXTRA"

גובה האשראי	אשראי [illegible] ומתחדש בגובה של 2,500 ש"ח [illegible] 15,000 ש"ח.
ניצול האשראי	באמצעות שיקים שהונפקו במיוחד לצורך ההסדר.
תנאי ההחזר	10% מיתרת [illegible] בחשבון – מינימום 100 ש"ח לחיוב.
פרעון מוקדם	בכל עת.
שיעור הריבית	מריבית „פריים" 1.75% ועד ריבית „פריים" + 2.25%

סופר EXTRA

[illegible]

לרכוש מערכות חשמליות, לצאת [illegible] אחרי הרבה שנים – במלון טוב, אפילו [illegible] לחו"ל. תקרת האשראי ב־EXTRA [illegible] לך לקנות הכל ב־10 תשלומים [illegible] ויותר.

אבל גם כשמדובר בחשבון „דיסקונט EXTRA" – עשה לעצמך חשבון [illegible] את כל התחייבויותיך, כדי שלא תגיע [illegible] יקשה עליך לעמוד גם בתשלומים [illegible]

חשוב לציין כי הריבית על מימון [illegible] (שהיא מן הנמוכות במשק) מחושבת [illegible] לפי ימים (רק מיום הקניה), מה [illegible] לבקש!

[illegible]

אשראי צרכני בנקאי

[illegible] 29,500 ש"ח, לרכב עד 52,500 ש"ח ואשראי לכל מטרה עד 45,000 ש"ח. [illegible]

להגשים חלום. זאת המדיניות.

[illegible] 1987 [illegible]

„דיסקונט EXTRA", חשוב לזכור [illegible]

טיפוסים קשוחים

אליעזר כרמי צבר '40 שנות ראניון'. מאז 1946, השנה בה הלך דאמון ראניון לעולמו, כרמי מתרגם אותו לעברית • הברנשים, החתיכות, הקלפנים, ספסרי ההימורים, כולם מדברים בעגה פרטית, מיוחדת להם, מיוחדת לראניון • בקרוב, כל כתבי ראניון בתרגום מחודש

מאת אבי לן

אחרי 40 שנה במקצוע, הוא מכיר את השקרים הקטנים, החוכמות הקטנות, עניין של פרנסה. אליעזר כרמי כבר תירגם הכל. מאות ספרים. לא כולם ליגה א'. פעם אחת, כשביקשו ממנו לתרגם ספר על הברחות סמים, אפילו הוסיף בהתנדבות גמורה פרק שלם מתוך הבריטניקה. אבל בראשית היה „הסיפור על התרא". ככה הוא קורא לזה. הסיפור על התרא הוא תחילתה של אהבה גדולה.

אליעזר כרמי: „שירתנו בצבא הבריטי במדבר המערבי. הצבא סיפק לנו הכל, חוץ מנייר טואלט. מי שקיבל מהבית ספר או עיתון נחשב לקפיטליסט, ואם הוא רצה להיות נדיב, הוא אמר לחבר: בוא על חשבוני.

„יום אחד, חבר אומר לי: בוא על חשבוני. הלכנו, בילינו שעה נעימה, ובסוף אני אומר לו: נו טוב, עכשיו תן.

„אני רואה שהוא מחזיק בידו ספר כיס באנגלית. והוא אומר לי: מזה לא. שאלתי אותו: מה זה, ברגע מכריע כזה אתה אומר לי לא? והוא אומר לי: זה סיפורים של דמון ראניון, מזה אני לא נותן.

„זה היה בשנת 40. מאז התלבשתי על דמון ראניון, ומאז הוא לבוש עליי".

■ ■ ■

בארץ מסתובבים היום עשרות אלפי עותקים של סיפורי ראניון בתרגום כרמי. „מי יודע", שואל כרמי בהקדמה לאחד הספרים, „אולי הישגנו את השיא העולמי בתרגומי ראניון?"

לחפש את התרגום המרויק. היתרון הגדול של התרגום הראשון – שהיה ספונטני, מלא עסיס וחדוות חיים, וזה מציץ בין השורות".

■ ■ ■

סיכום ביניים: במהלך השנים תרגם כרמי למעלה ממאה סיפורים של ראניון. גם היום מונח אצלו ליד המיטה ספר של ראניון.

ראניון הלך לעולמו בדצמבר '46. בימים אלה, במלאת 40 שנה למותו, הוא זוכה אצלנו להתעניינות מחודשת. במחלקת הדרמה ברדיו מתכוונים לרכוש מן הבי.בי.סי סידרת תסכיתים, המבוססת על סיפורי ראניון, ולתרגמם לעברית.

ראניון מתאר את חיי הלילה של ברודווי. את סיפוריו מאכלסים קלפנים, ספסרי מירוצים, מבריחי משקאות, גנגסטרים מנפצי־קופות, יועצי הימורים. גם לא חסרות שם, כניסוחו של כרמי, „חתיכות שמסתובבות בשטח ומוכרות את מה שיש להן". הגיבורים מדברים בשפה מיוחדת, מין עגה שהפכה סימן היכר של ראניון.

להיות מעריץ של ראניון זה כמעט כמו להיות חבר ב'בונים החופשיים'. כרמי משווה את זה להתמכרות לסמים. „מפעם לפעם אני מופתע. אתה יושב בחברה, פתאום מישהו מתעורר. אלו דברים חבויים, אתה לא יודע מי הם. כל שנה יש שניים שלושה חבר'ה שמצלצלים אלי בטלפון, בדרך כלל קיבוצניקים או חיילים, ואומרים לי: אתה מר אליעזר כרמי שתירגם את דמון ראניון?"

כרמי מספר על עצמו בגאווה, שהוא לא עיפרון על נייר – תירגמתי, או חיברתי, או גנבתי".

– גנבת?

„ראניון אמר פעם: אין פלא שאני כל כך מצליח: אני גונב מהמוחות הכי טובים בעולם, דוסטוייבסקי, פושקין, המינגוויי. אם איש גדול כמו ראניון מודה בזה, מותר גם לי להודות כאמת".

בחדר העבודה הקטן שלו יש מכונת כתיבה, טלפון, תנור חשמלי ורדיו־טייפ עם קלטות של אופרות. זה מספיק לו. לכל אורך קירות הסלון, מדף עם תרגומים שלו. רוברט לודלום, סידני שלדון, הרולד רובינס, אליסטר מקלין.

„כמה ספרים תרגמתי? מעל ל־500. זה לא בושה? ממש בושה"

– מה אתה, בית חרושת לתירגומים?

„אני ללא ספק תעשייה. בעל מלאכה, לא אמן. בימים שהייתי צעיר ונחמד, המנה שלי היתה 12 ספרים בשנה. אם היתה לי שנה עם שני ספרים טובים, היא נחשבה לשנה טובה".

– אפשר לחיות מזה?

„אחרי 40 שנות עבודה, אתה יכול להכתיב מחירים, אבל עדיין מקבל חרא לעבודה".

– הכמות לא באה על חשבון האיכות?

„במקרים מסויימים, כן. כשאני תחת לחץ, וכשהמו"ל עומד בפתח וכל דף שאני גומר הולך מיד למכונת המולטיליט – זה מוכרח לפגום באיכות. לקראת ההוצאה מחדש של תרגומי ראניון, עברתי מחדש על התירגומים שעשיתי לפני יותר מ־30 שנה. מצאתי שגיאות גסות בעברית. מרוב תיקונים, העמודים היו שחורים. היו רגעים שאמרתי: אם הייתי תופס את מי שתירגם – הייתי שובר לו את העצמות".

– את ההצלחה של ראניון בישראל אתה זוקף לזכותך?

„ללא ספק. עם כל הענווה הגדולה שמבצבצת מכל הנקבוביות בעורי, התרגום מוצלח. כנראה שהוא קנה את לב הקורא".

■ ■ ■

את נסיונות התרגום הראשונים עשה כרמי ב־46', כשהשתחרר מן הצבא הבריטי. ב־53', יצאו בתרגומו שלושה כרכים של סיפורי ראניון: „שמונה לאחת", „טיפוסים קשוחים" ו„ברנשים וחתיכות". היום, משוגעים־לדבר מוכנים לשלם 120 דולר עבור שלושת הספרים האלה.

בשבועות הקרובים ייצאו הספרים מחדש. הוצאת 'מזרחי' קנתה את זכות התרגום העברי, וביקשה מכרמי לעבור את התרגומים הישנים. הספרים כבר בהדפסה.

אגב, רק לאחרונה יצאו לשוק שלושה כרכים נוספים של סיפורי ראניון. „עיר הגברים", „חזרה לברודווי" ו„מלוא התופן", בהוצאת „דקל". אבל מי שחשב שנתקל בתרגומים חדשים, נתקל למעשה בפעלול מסחרי.

כרמי: „שאריות של ספרים שהופיעו פעם, מתגלגלות פה ושם. הספרים שיצאו עכשיו לשוק בהוצאת 'דקל', הם למעשה שאריות של מהדורות ישנות שהיו אצלם במלאי, לא כרוכות, ועכשיו הם כרכו וזרקו את זה לשוק".

העלמותם של הסוחרים מעידה כנראה על מידת אמונם בתיאבון של הקונים. ואולי לא מדובר בתיאבון. אולי מדובר ברעב.

גם את הספרים בהוצאת 'דקל' תרגם כרמי. את התרגומים האלה עשה בשנים 66־68. [illegible]

[illegible] וקורא [illegible] לא התעכבתי [illegible]

תרגם, אלא „כירמו". המציא סלנג חדש. השפה העברית חייבת לו ביטויים בלתי־נשכחים כמו „דפיקה", 'אבל לא במובן הסקסי'. „משכנע", אקדח, 'שולף את המשכנע'. „לקקן", פה, במקום לומר נתן לו אגרוף בפה – 'שמט לו אגרוף על חלקקו'. „אשת חיקו הנצחית".

– איך המצאת את זה?

„אני פשוט אומר לעצמי: אילו ראניון היה יודע עברית, איך הוא היה מתבטא. לפעמים זה הברקה. לפעמים זה תופס אותך באמצע החירבון בבית שימוש. זה גם הרבה עניין של תחת – צריך לשבת, לחשוב, למחוק".

■ ■ ■

הוא מקבל את פניי בנעלי בית, מכנסי קורדרוי חומים, סוודר חום. שיער שיבה, שפם, משקפיים, מכשיר שמיעה. שני ילדים, שישה נכדים.

כרמי גבוה, חסון, עם חוש הומור מטורף. נון־סטופ שולף בדיחות מן המותן, ואחר כך כמעט נשנק מצחוק.

כשאני שואל אותו לגילו, הוא אומר: „אם תיתן לי 70 שנה, תקבל כל כך מעט עודף, שלא כדאי לדבר על זה".

כשהצלם מבקש ממנו להכניס את המקטרת לפה, הוא אומר: „אולי אתה גם רוצה שאני אכניס מטאטא בתחת?"

■ ■ ■

נולד ברוסיה, הגיע ארצה [illegible]

[illegible]

מ־62' כרמי ואשתו עולים לרגל לפמפלונה, לחזות במלחמות פרים. נוסעים פעם בשנתיים. „בין המטאדורים יש לנו כבר חברים. בפמפלונה רואים אותם אנשים כל שנה. כמו שיש מועדון של ראניון, יש מועדון של פמפלונה".

אשתו אומרת: „אני חיה עם שני משוגעים בתוך בעל אחד – משוגע לראניון ומשוגע למלחמות פרים".

יש איזשהו מכנה משותף בין שתי האהבות? כרמי חושב שכן.

„גם ראניון חיפש את האדם. המדים, הצורה החיצונית והפרסום שמסביב לאישיות לא קנו את ליבו. הוא הלך אל האיש.

„במלחמת פרים אני מזוהה בקלות עם המטאדור. למעשה זהו בעל־פועלים מסכן, שבקושי יודע לחתום את שמו. מכניסים אותו לזירה שבה מאות אנשים, ופתאום הוא [illegible]

[illegible] יש הרגשה שהוא לא גיבור. הוא מסכן, לא הפר, האיש. מפני שהפר מת. הוא מסכן, צריך לחיות" ■

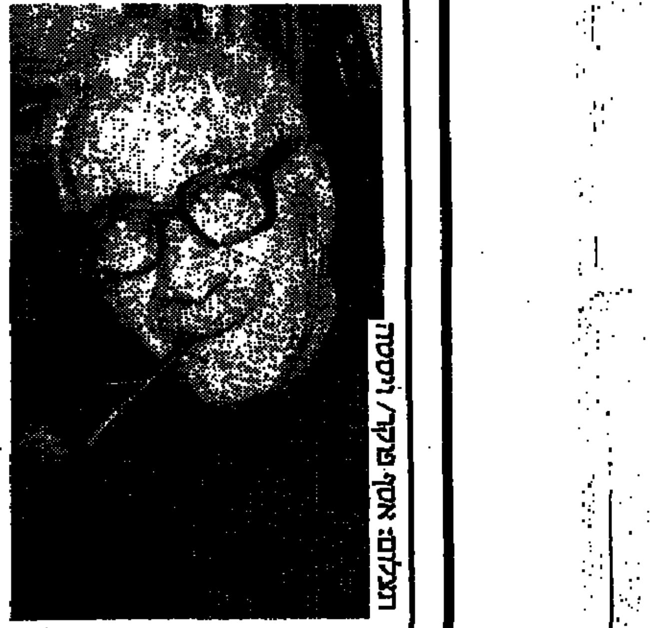

צילום: [illegible]

״ על מדרכות ברודווי

קיימות כמובן אלף דרכים ואחת להכין מנת טחול, אולם אני מעדיף אותו מטוגן בעגבניות ופטריות, בתוספת קמצוץ של שומין, ולמעשה אני טורף מלוא הצלחת ממאכל זה, במיזללתו של מינדי אשר בברודווי, ערב אחד בירח ינואר, כאשר אישיות בשם ג'ולי השחום מתיישב ליד שולחני וגוחן קדימה ומרחרח בצלחתי ואומר אלי כדלקמן:

„טחול", הוא אומר, „עם שומין", הוא אומר, „הרי זה בדיוק לפי המירשם של 'סרק' סאלבין המנוח, המביא עימו נוסח־שיגון זה מדודתו מארגארט, אשר בטרוי. מלצר", הוא אומר, „הבא לי מלוא המנה מהעסק הזה, אולם תוסף לו שומין. האוויר נעשה קריר בחוץ, וברנש זקוק למנת שומין הגונה במערכת העיכול שלו לעשות את דמו סמיך לקראת הכפור. ובכן", הוא אומר, „זהו באמת ובתמים צירוף מקרים מופלא, כיוון שאני חוזר בזה הרגע מעם סרק סאלבין, אחרי שאני מנהל עימו שיחה קצרה".

כמובן שאני מופתע קצת מהצהרה זו, כיוון שאני יודע שסרק סאלבין האמור נח עכשיו בבית העלמין על שם וודלון, ולמען הדיוק עודני זוכר את עצמי נוכח במקום המעשה, ומשמש כאחד מנושאי הארון בעת שסרק סאלבין זה מובא שם למנוחות. אולם, אני שמח מאוד לשמוע חדשות ובשורות ממנו, כיוון שסרק סאלבין המנוח הינו חבר טוב מאוד, וברנש הגון ממנו אינו מרפט מעולם עור סוליה על מדרכות הברודווי.

מתוך הסיפור „חולד בלונדיני", מן הקובץ „ברנשים ותתיכות".
זהו הסיפור האחרון שכתב ראניון על הברודווי לפני מותו. ״

פורטרט: אדם קונה עיתון בפינת רחוב 14 והשדרה השמינית, ניו־יורק. בדיוק שלו, ראניון תיעד את ברודווי, את דיירי הלילה והטיפוסים הקשוחים. תצלום: [illegible], 1947. מתוך 'אמריקן אימג'ס', 1945־1980

לרשותכם גם מבחר של:

משכית שטיחים בעבודת יד

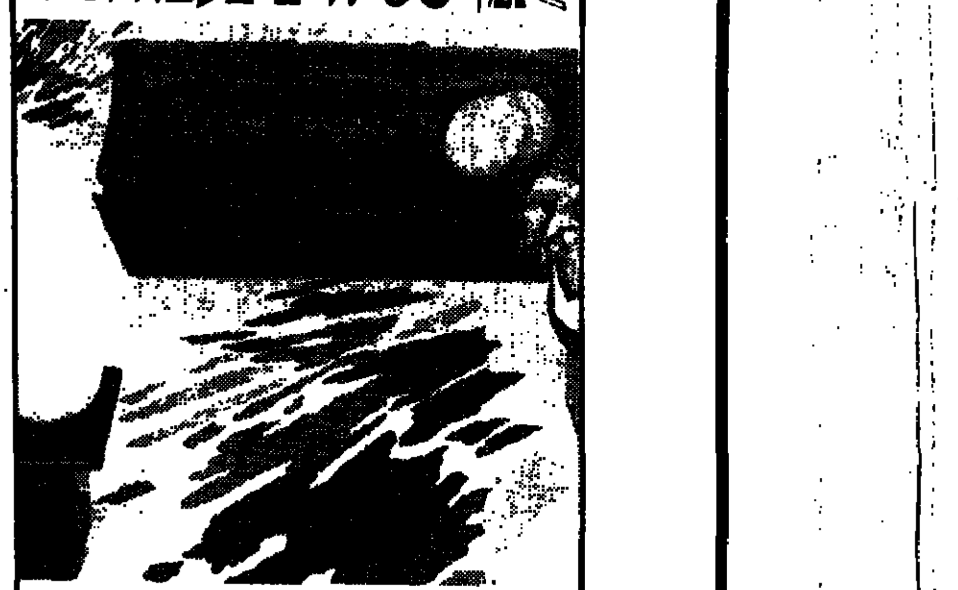

עכשיו במבצע של 25% הנחה.

הולכים על זה באירופה

שטיחי כרמל ליצוא*

עכשיו ב- 12 תשלומים שקליים ללא הצמדה.

עכשיו גם אתם תוכלו, כמו באירופה ובעולם כולו, ללכת על שטיחי כרמל ליצוא. בשטיחי כרמל החליטו שגם לישראלים מגיע ללכת על שטיחי יצוא והוציאו 600 שטיחים מתוך ההזמנה הגדולה שנשלחה לאירופה. **נצלו את ההזדמנות וקנו שטיח כרמל אמיתי ב-12 תשלומים שקליים.** שטיחי כרמל ליצוא פרוסים לתפארת במקומות היפים באירופה ובארה"ב ונמכרים בכל חנויות היוקרה - מייסיס, מרקס אנד ספנסר ועוד.

עכשיו רשת השיווק הישיר בית כרמל מציעה לך את אותם שטיחים בדיוק - שטיחים אורינטליים, שטיחים מודרניים, שטיחים מקיר לקיר, שטיחים עבודת יד **שטיחים היהלום שבכתר - קינג דיויד ירושלים.** וכמובן גם יוצא עם שטיח כרמל מרהיב ככה אתה גם יוצא עם שטיח כרמל מרהיב כמו בעולם הגדול, וגם נהנה מ-12 תשלומים* שקליים שווים ללא הצמדה בריבית מצטברת של 24% לכל התקופה. פרטים בחנויות. **לך על מה שהולכים באירופה - לך על שטיח כרמל ברשת השיווק הישיר!**

בית כרמל

רשת השיווק הישיר

★ פתוח במוצ"ש
אחרי צאת השבת

★ רמת גן:	רח' מודיעין 13	★ ירושלים:	רח' המלך דוד 14	★ חיפה:	צומת הצ'ק פוסט (מול חתימר ש')
★ רמת גן:	קניון אילון, דרך אבא הלל	★ נתניה:	רח' שמואל הנציב 5 (בפסג')	באר-שבע:	בית האשל 26
★ רמת גן:	"ביתילי" מול אצטדיון ר"ג	★ ראשון-לציון:	המשך רח' הרצל כביש בית דגון	★ עפולה:	הנשיא 1
★ תל-אביב:	גרוזנברג 28	★ רחובות:	רח' הרצל 183	★ כפר סבא:	רח' הרצל 63 (פינת המייסדים)
תל-אביב:	ברוכים, דרך יפו 13	★ יפו:	רח' יקותיה חימות 36	★ רעננה:	אחוזה 184
				דלית אל-כרמל:	מרכז מסחרי

★ ואצל הסוחרים המורשים: חיפה: שיח, הרצל 48 חזי שקלים, הרצליה 12 • נהריה: תן, התנת אגד • תל-אביב: ציון, דרך יפו 62, שלמה שקלום, הרצל 99 (פינת שלמה)
• פתח תקוה: ארמון השטיחים, הברון הירש 28 • חולון: עמרם שמחה, כיכר ויצמן 7 • ירושלים: סומך, יפו 44 • אשדוד: בית קרגל, אזור התעשיה הקלה

מחלקה מיוחדת למשרדים ופרוייקטים, טל' 03-793121

שטיחי כרמל קונים ברשת השיווק הישיר

מי שמנסה להקים לעצמו הווה כחומה בצורה, גם לא מגלה עניין רב כל כך במה שצופן לו העתיד. אדם כזה, המגונן על היש מפני המר־תקפות המרושעות וחסרות השחר של העבר, כמו גם מפני תקיפות לא פחות משונות של דאגה לעתיד לקרות, לא צריך לשמוע מראש מה שיפקוד אותו. יפקוד, יפקוד. הכל יהיה הווה, קל כנשיאה, קשה כנשיאה. בסוף נגמר.

סיפור מרתיע על כך, שכל מה שקשור לעולם הרוחות צריך לעבור דרך צוענים, אשר אגב כך גם חוטפים ילדים, והלעג המר של פדריקו פליני לבעלי מקצוע זה, קבעו אצלי יחס פחות או יותר שלילי לנושא. מריומים, מגידי עתידות, קוראי בקפה ובכלל איצטגנינים למיניהם, לא לטובה פגיעתם. הרושם שנצבר אצלי היה של משהו לא נקי, לא טוב, ומעל לכל – לא הגון.

עם רקע זה הגעתי לא למדיום אחד, אלא לשישה מדיומים. לא למגיד עתידות אחד, אלא ל־18 עתידנים, היושבים כולם בחדר לפני שתתן הופעה הלקוחה ממש מהסיפור הטוב ביותר של אגתה כריסטי.

לפני תחילת המופע, אני יושב בחברת כל המדיומים, נזהר בתחילה שלא לומר אף מלה מיותרת, כי מי יודע לאן תגיע. לכל אחד מאיתנו קרובים בעולם ההוא, עולם הרוחות, ובקירבה כזאת גדולה אל אמצעי העברה משוכללים, אכן צריך להקפיד על כל מסר.

בין המדיומים הנשים יש גבר אחר, לי, מעונב, בחליפה שחורה. הכל רחוק מרחק כביר מכל הקבעונות הילדותיים שלי. בסך הכל, מופע. בסך הכל, אנשים מציגים בפניך דבר שבו הם מאמינים. אתה מוזמן לשמוע.

■■■

לפני ההצגה, אני מבקש מהמדיומים סיפור על משהו מדהים במיוחד, שאירע להם בשנות התקשור שלהם. לי מספר לי על בחורה צעירה, מלחינה חובבת. „היא הייתה באה אלי ובאמצעותי קיבלה סיוע והדרכה ממלחינים, כמו פרדריק שופן ונואל קווארד. היא עמדה בפני תחרות חשובה. הם סיוע לה, לשלושה חורשים או שלוש שנים. בינתיים ייעצר איש אחר שראשי התיבות שלו יה[illegible] ג.ב. הוא לא יהיה האיש הנכון.

„ואכן, באוקטובר אשתקד, אירע הר[illegible] השני, שלוש שנים בדיוק אחרי הר[illegible] הראשון. המשטרה עצרה איש שראשי התיב[illegible] שלו היו ג.ב. התברר שזה לא האיש. אני ל[illegible] יודעת את סוף הסיפור. אני מחכה לחקיר[illegible] השלישית. אני יודעת רק, שהאיש כבר ה[illegible] לפני לינדה, והגופה ההיא נמצאת במס[illegible] הילדה היתה בלשית, לא מריום, נשיה[illegible] הסקוטלנד יארד. היא תלהיב את הגופ[illegible] באולם כאשר תעביר להם מסר פשוט ש[illegible] חיבה. סבתא חביבה, המאירות את נכדיה לס[illegible] תה עם גוון ספיריטואליסטי. הדבר קר[illegible] הדהים אותה בשנותיה הרכות: „פעם באו א[illegible] שני אפריקאים. בטורונטו. אחד מהם יד[illegible] אנגלית רצוצה. הוא הסביר, כי אחיו שו[illegible] במצוקה גדולה, ואם אני יכולה לעזור [illegible] ניסיתי. האח תירגם. ראיתי שהבחור האומ[illegible] לא נעזר. התרכזתי. לאחר מעשה התברר ש[illegible] ההצגה ומזהיר את הקהל שלא יתייחסו לדברים ברצינות. רוזה מוזר. הנשים הטובות מאנגליה ולי בחליפה שלו, ניסו ליצור הווה של אשליה, שעבורם הוא אמת לאמיתה, והנוכחים היו חלק מזה. כל אחד יודע, בכך אני בטוח, למה הוא מתייחס ברצינות ולמה איננו מתייחס ברצינות.

■■■

האם אחרי מופע כזה אני מאמין בחיים מעבר מזה? לא, לצערי, שום דבר לא השתנה. לא האמנתי ואני לא מאמין. וכאילו רק לשם הסדר הטוב, אני שואל את הנשים האנגליות, ואתן, מה, אתן בטוחות לגמרי שיש חיים אחרי כל זה?

בהחלט, עונות כולן, בהחלט, מה בכלל השאלה. „אתה מבין", אומרת קני, „אי אפשר להרוס שום דבר. כל מה שקיים – קיים. על כן אפשרית הקומוניקאציה עם הרוחות. יש אנרגיה של אהבה. יש לנו כנסיה ספיריטואליסטית באנגליה. לידה יש כנסיה קאתולית ובית כנסת. אם אפשר להתקשר נחוצה הוכחה קשה יותר, אומר לי אחד מהקהל, זה לא אומר שהתאכזבתי כאן, אבל נחוצה הוכחה קצת יותר כבדה.

כמו מה.

■■■

ל־18 העתידנים היושבים באולם המבוא, מוכנים לשרת את לקוחותיהם תמורת 46 ש"ח לראיון, הוקמו תאים קטנים, מרופדים בבד צבעוני ונעים לעין. אפשר לבחור בין פותחות בקפה, בקלפים, בטארוט, קריאת כף יד, אסטרולוגיה ממוחשבת, נומרולוגיה. מילים מן העתיד, שייהפך בקרוב להווה, באות אל התאים הקטנים.

רבקה רגב, אסטרולוגית ונומרולוגית, אומרת לי פרטים מסויימים, שהם נכונים. הבעיה היא, כמובן, העדרה של שעת הלידה. אילו הייתי יודע את שעת הלידה שלי, מי יודע מה היה נודע לי. כדברים טובים בהורוסקופים תמיד נטיתי להאמין. לא כך לגבי הדברים הרעים.

אחר כך, קריאה בקפה. פאני אסולין, 11 „יש כאלה שנמש מתמכרים", אומרת פאני אסולין, „והם לא מסוגלים לעשות שום צער בחיים שלהם, בלי להיוועץ בי. אני לא מסכימה לזה. אני אומרת להם לבוא בעוד שנה, להיות עצמאיים".

לדעת מראש. כל החיים שלנו שגעון כזה, לדעת מראש, לדעת עכשיו, להבין. אין מה להבין, שבים ואומרים לנו המעשים, שב ואומר הניסיון האישי. זה קרה כמו שכל הדברים קורים. קיסר רומי שהיה משנה תוכניות של צבא שלם אם כבד היונה לא היה שלם לגמרי, למשל. אותות וסמלים. כאשר מרימים את הצעיף הדק של הניסיון ושל ההסכמה, מתברר שרק לפריטים ספורים ברשימת המלאי שלנו יש משמעות. ויקור נושב עלינו, למרות נזה חם בחדר.

אולי זהו הדבר היחיד שאדם מבקש לדעת מן העתיד. לא אם יהיה עשיר (אני לא) ולא אם יוולד לו בן (לי, מתברר, כן. בקרוב), ולא אם ימצא סוף סוף את האהבה, זו האהבה. תקווה שיש משמעות, משמעות כלשהי, לכל

מצעד הרוחות

מה מביא אנשים לצאת מביתם החם בלילה של ינואר ולהיטלטל עד לחמאם ביפו? ● ששה מדיומים מבריטניה, 18 עתידנים מקומיים, לשרותך ● בחודש המיסטיקה הבינלאומי, הם מוכרים לך פגישה עם קרוביך המתים, עצות לגבי העתיד, ותקווה להישארות הנפש ● לכל מי שמאמין. בזכות ההשתאות

/יותם ראובני

תצלום: מיכל רותם

אנשים באים שוב ושוב, מתקשרים ומבקשים עצות מעשיות, שואלים על נעדרים ועל מתאבדים. הקסם של הלא נודע. אולי יש באמת משהו מעבר מזה. אם ההגיון אומר שלא יתכן, שהמוות הוא הסוף שאחר כך אין כלום, האם זה חייב להיות כך?

המבוא של תיאטרון החמאם ביפו. העתידנים, וכן המדיומים, שכולם באו מאנגליה ומסקוטלנד, שוהים אצלנו לצורך חודש מיסטיקה שלם.

הואיל וכאמור לא הייתי מימיי בחברת מדיום אחד, שלא לדבר על יותר מזה, לא ידעתי בדיוק מה מצפה לי. בכך, אומרת תחיה ניר, ממארגנות המפגן הזה, לא הייתי שונה מאנשים הרבים המגיעים לחמאם חרף הגשמים של ינואר. „אנשים חושבים, שמדיום נכנס במעוף או רכוב על מוט של מטאטא", אומרת ניר, „אבל מדובר על אנשים רגילים בתכלית, שיכולים ליצור קשר עם ישויות בחלל".

■■■

לא צריך להאמין בישויות כאלה בחלל המכוונק לנשמות המתים, או לפחות לאיזו נוכחות שלהם, היכולה לתקשר עם העולם שלנו באמצעות המדיום – כדי ליהנות מערב בחמאם. חמש מן המדיומים הן נשים אנגליות חביבות, ובעיקר, וכורה לטובה הילדה בת ה־70, שתפוז על הבימה בריקוד לונדוני קטן, והיא קיבלה מקום ראשון, צריך להדגיש, שאני לא יודע לקרוא תווים, וכל פעם הייתי צריך להשמיע קולות מוזרים, כדי שהיא תבין למה הכוונה".

לי מסביר, כי להיות מדיום זה כאילו שיש לך מקלט טלוויזיה קטן בראש. הקהל הוא המספק את הכוח להפעלת המכשיר. הוא עצמו איננו יכול לקבוע מה ייראה על המסך. הרוחות שמחליטים לפקוד את אולם החמאם היפואי באים לשם מרצונם. אישה שיושבת לידי, מצטמררת כאשר הוא מספר לה על סבתה, ועל הקשר המיוחד שלה לפרחים. מתברר, כי הסבתא הייתה בעלת חנות פרחים.

המדיום דורותי קני מספרת לי סיפור בלשי.

„לפני שלוש שנה נרצחה בכפר שבו אני [illegible] נערה בת 13. המשטרה ביקשה להסתייע [illegible] בי. התקשרתי לעולם הרוחות והצלחתי את [illegible] האלה לינדה. זה היה שמה. נאנסה [illegible] הוא הכירה את הרוצח. המשטרה לא תתפוס אותו, אלא כאשר יירצח שוב, בעוד 3 – לא היה ברור אם הכוונה היא כי דיברתי בשפה האפריקאית של ה[illegible] ההוא – כה גדול היה הצורך שלו".

■■■

מה מביא את הישראלי [illegible] היודע־כל, לערב כזה? תחיה ניר [illegible] אנשים שבאים שוב ושוב, [illegible] ומבקשים עצות מעשיות, [illegible] נעדרים ועל מתאבדים. הקסם של [illegible] אולי יש באמת משהו מעבר מזה [illegible] ההגיון אומר שלא יתכן, שהמוות [illegible] שאחר כך אין כלום, האם זה חייב [illegible]

הרוחות שבאים אל המריומים [illegible] לעזור, טרי, מריומית, בוחרת [illegible] מהקהל ואומרת לה: „את לא [illegible] מאמא שלך לפני שהיא מתה, [illegible] מספרת כי כן, היא לא ידעה, [illegible] בחור שיושב לא רחוק ממני [illegible] ורעד קצת. למה באת לכאן [illegible] סקרנות, הוא אומר, רק סקרנות.

עודדי תאומי, שעשה [illegible] היחס כלפי עולם הרוחות, [illegible] ואם איננו אלא רוח, מתעורר [illegible] לקדוש, אם אפשר להתקשר אל רב קדוש, למה אי אפשר יהיה ליצור קומוניקאציה עם המתים? הם ניזונו בכוח האהבה. ובאהבה אפשר להגיע אליהם".

ובכל אופן, מה מעבר לסקרנות הפשוטה לכאורה המביאה אנשים לצאת מביתם החם בלילות החורף ולהיטלטל עד יפו? יש בקהל כאלה המחפשים הוכחה, קטנה ככל שתהיה, לחיים אחר המוות, אף כי לעולם לא ידעו שזה מעסיק אותם. וכאן, על הבימה, המריומים מספקים הוכחה זו למכביר: אם רק נרצה להאמין, כי אכן דמות מן המתים באה ועומדת לצידם, נגיד לצירה של הילדה הבלתי נשכחת בשמלתה הפרחונית, והיא מנהלת עם הדמות זאת שיחה צדדית, מתווכחת איתה, מבררת פרטים, מסבירה.

אין כדורי בדולח. אין צוענים רעים או נשים על גבול ההפקרות, כמו אצל פליני. הנשים משתקו ציני באמנתו התמימה של הלקוח. כאן הכל גלוי, הכל פתוח. המטוס, אם תרצו, מקשר בין שני סוגים של אהבה, בין שתי אפשרויות של הקשה [illegible]

שנים במקצוע: „בדקו אותי באופן מרעי, הצמידו לי אלקטרודות למוח, ועכשיו אני נחשבת לטובה ביותר בעולם". אשה נאה, סימפטית, ניגוד מוחלט לכל הרמזויות ההן מסרטיו של פליני. אחרי שהיא מבקשת ממני רשות „להגיד הכל", היא באה עם דברים נכונים, שמות שנוצרים מאותיות שהיא רואה במקום שבו אני ראה רק גושיש של קפה טורקי. מדהים.

עוד ניסיון אחד, מריישת כף יד אצל מרג' הרשקוביץ', גם כאן, שוב היא מגלה פרטים נכונים עלי, והרי לא יתכן שמישהו לחש לה אותם קודם. מה לעשות במידע הזה? להשתאות עליו, זה מה שאני עושה. ואם יש איזו בעיה תמיד אפשר להתקשר אל העתידנית.

[illegible]

מה שעובר עלינו כאן. גם אם המשמעות הזאת סמויה מעין, הנה היא בכל אופן קיימת, ומריום או עתידנית, במחשב או כעסת, בכף היד או בטארוט, יצביעו עליה. ואז, מה גדולה תהיה השמחה.

וכמו כן, ההשתאות. מרוב זה ששיגרה ואין במה להאחז, אובד לנו כושר ההשתאות. על כך שיש עולם רוחות או על כך שמישהו טוען שיש עולם רוחות, רוחש וקיים, וגם אפשר לתקשר איתו. זה מה שקורה עכשיו בחמאם. אתה בא ואתה יכול להשתאות, ולו לרגע אחד. אחר כך, בחוץ, ליד הפיתאריות של כיכר השעון, הכל ישוב ויראה מתמיד ולא משנה ובוודאי לא מעורר השתאות. ככה זה.

כי מה. סמל בעל משמעות, גם אם אישית, מוגבלת, והרי זה מעיד רק לשימוש פרטי, מוגבל, [illegible]

העתידנים מאנגליה בחמאם היפואי. לא רוכבים על מוט של מטאטא. אנשים רגילים, המצויידים בכישרון ליצור קשר עם ישויות בחלל

אין כדורי בדולח. אין צוענים רעים או נשים על גבול ההפקרות, כמו אצל פליני. כאן הכל גלוי, הכל פתוח. המדיום, אם תרצו, מקשר בין שני סוגים של אהבה, בין שתי אפשרויות של הקשה [illegible]

/יורם קניוק

משמר הלילה

עם מותו של שי גור, נסגר מעגל. אביו, יהודה גור, הבלשן והמילונאי, עלה לארץ 100 שנה קודם לכן • בצוואתו, ביקש שי גור להיקבר בבית העלמין הישן של יפו • אם למות, אז מול נמל יפו. לעמוד על המשמר, לראות מה הם עושים לחלום הציוני

כששי גור, מי שכיהן שנים רבות כמנהל השרותים הווטרינריים של ישראל, וכנו של הבלשן והמילונאי הנודע יהודה גור (גרזובסקי), החליט להיקבר דווקא ביפו, הוא סגר מעגל. החוסן הנדיב המשוך על אשתו צילה ועל בתו רמה, יכול לאחז עיניים. מדובר פה במאה שנים של חלום. מאה שנים של חלום יכולות להיות רגע אחד של יקיצה מכאיבה. אולי מאה שנים של חלום הם גם מאה שנים של שיברו.

שי גור היה שמורת טבע של החלום שהחל בשער העלייה ביפו. היתה בו עקשנות, אכזריות החולם, שמושא אהבתו הלך לאיבוד. לכן כששי גור מחליט שהגיע יומו, הוא רוצה ללכת על כל הקופה. אם למות אז מול נמל יפו. על החוף הזה יש לעמוד על המשמר, גם לאחר המוות. אולי דווקא לאחר המוות. כשומר החותם. בבית קברות כל כך עתיק, שצריך לקבל מפתחות פרטיים כדי להכנס בשער.

וזה מאה שנים. מאה שנים בדיוק מאז עלה ארצה אביו של שי, יהודה גור, הורה בעקרון, ולחם ברבנים שהחרימוהו. הוא החל בנפרד, אבל בה בעת, עם יצחק אפשטיין ודוד ילין, את מה שבטעות מיוחס תמיד לבן יהודה – הלמדת עברית בעברית. לא כפי שלמדוה בחדר, עברית בצירוף שפה אחרת. הפיכת הלשון העברית לחיה, למדוברת. מהפכה ענקית שכה מעטים, אפילו בין הציונים, האמינו בה. גור היה עקשן. בנו גם הוא עקשן. רוצה להקבר ביפו.

■■■

לשי גור היו מוניטין בינלאומיים. חמישים ושתיים שנים חי ברחובות שייסד אביו. אבל למות רצה ביפו. בסוף ימיו, החל לחפש דרך לשוב אל הראשית. בבית הקברות היהודי ביפו, חדלו לקבור בימי מגיפת הדבר, בשנת 1903, אף כי עד 1920 הסתננו לשם כמה מתים נועזים. ששים ושש שנים לא ניקבר שם איש.

בשנת 1903 חיפשו יהודי יפו מקום קבורה חדש. בבית הקברות הישן קברו מאז 1840. הם מצאו את החלקה הרחוקה בחולות, שהיום היא בית הקברות הישן, ברחוב טרומפלדור. העיר העברית הראשונה היא איפוא העיר היחידה בעולם, שנוסדה כדי לחבוק את בית העלמין שלה, שקדם לה. אולי לכן היא נקראית גם 'תל', שבאשורית עתיקה פירושו מקום חרב ללא תקומה, וגם 'אביב', כלומר מתר, התקווה של התחרבו. לא לחינם. לשמור על יפו, שממנה החלה הציונות החדשה, צריך מתוך קבר הנשקף אל הים.

אחרי שהחליט, וניסה, ולא עלה בידו, כתב גור צוואה שנתן לבתו. הוא סמך עליה: „בגוף בריא ובנפש בריאה, שימלאו את בקשתי, שאני עושה כל אשר ביכולתי לקבל חלקת קבר בבית העלמין היפואי. אך אם לא יעלה הדבר בידי, אבקשך לשים את גופתי בארון ברזל, ועליו יהיה כתוב: ישעיהו שי, בר' יהודה ורחל תור (גרזובסקי), נולד ב־ג' חשון התרס"ת, נפטר – (לשים התאריך). את הארון יש להשיט בסירה אל לב הים, מול נמל יפו, ולהוריקו למעמקים".

■■■

רמה גור־פלינט, בתו, היא אמנית של דופשה, דודו מלילתו, ניגוד כהובה מכוח גירונה בלא עבר, יחד עם משה כרמל ומשה דיין. רמה עובדת במשרד הבטחון, במחלקה להנצחת החייל. גור ידע שבתו לא תוותר. כשרמה מדברת על אביה, מרגישים איך היו ארוגים זה לתוך זו. כשמת בעלה, כעס עליו גור שלא חיכה לו.

כל היום יושבת רמה, מוקפת באלפי ספרי וחוברות ה'יזכור' של חללי צה"ל. אשה פרטית, סולידית. יש בה יופי חמקמק, עיקש. היא נראית פרטית גם בתוך אולם הומה אנשים. כענווה סטואית ועוצמה נפשית נדירה, היא יושבת אפופה מוות, משוחחת עם אנשים הלומי מות יקירם, מכירה את חוקי המוות, מארגנת לו איזשהו סדר, שההורים יוכלו להיכהל פחות. יש בה דייקנות פראית, כמו שהיו לאביה או לסבה, לדעת את הפרטים הקטנים. מפייסת, אפילו אם אין לה הרבה ממה לקחת פיוס.

רמה יודעת, שאם אמר אביה ארון ברזל, היא תאלץ להביא ארון כזה. היא מנפצת את חומת הביורוקרטיה, משלמת סכומי־עתק, מנווטת דרך אל לב המימסד של חברה קדישא. גור רצה מתחת לשני הדקלים, אבל הסתפק בשטח ליד הפרגולה. ניסקף אל הנמל, ליד חלקה ריקה המלאה לדברי חברה קדישא, עצמות יהודים. כמה מצבות מחוללות במקום. בדיו כתבו „יפו לערבים".

הרבה מצבות נעררות. במגיפה קברו מהר, ובלי לשים לב. השער הכחול ננעל מול גרם מעלות צר, את הארון של גור היה צריך להביא במנוף.

כשרמה מצאה את החלקה, טילפנה לאביה ואמרה לו. אחרי יומיים מת. חברה שלה הזהירה אותה. היא אמרה לה, כשאבי חתם על הצ'ק לחלקת קברו, מת. רמה תמיד אמרה את האמת לאביה.

■■■

סבה של רמה, גור (גרזובסקי) יחד עם חברו, אהרון אייזנברג, ייסד את המושבה רחובות. השניים היו נפגשים על אם הדרך המוליכה מיפו לעזה. אייזנברג הסתת היה גר בנחלת ראובן (לרר) בוואר אליחנין, נס ציונה והיום. גור היה מגיע כשבתות ברגל, מעקרון.

גור לימר אחר כך ביפו, שיכלל את שיטת הוראתו, החל לכתוב את מילונו הגדול והחשוב, את ספריו האחרים. בנו, שי, נשא לאשה את צילה מילר, בתו של אמריקני יהודי, מראשוני רחובות. צילה עדיין גרה בבית בו נולדה. למילר היתה הספריה הפרטית הגדולה בארץ. לפני כעשר שנים, עשה ס. יזהר, קרוב משפחה, תוכנית טלוויזיה על הספריה הזאת. אני זוכר את הבית המפואר והמופלא הזה, עוד בנעורי.

הבית היה חלום. והוא עדיין חלום. משומר, אבל גרים בו. לא מוזיאון. מצד שני, איש לא מכר אותו לפי מחיר רץ אדמת שיכונים.

■■■

אשה יפה, צילה. אצילית. מדברת בסגנון הישן של בנות מושבות יהודה של פעם, „שאל ממנו ללכת". וכל השמות תמיד כמילרע. מין סוג מורגש, עברית דהוטה ומדוייקת, חסרת ומיוחד, מלאת חן נמוש.

במין גאווה, על סף ענווה, היא יושבת מתחת לעמודים הדוריים, משמרת את הוושינגטוניות בכניסה. הארחתם מסיהקוסה הגיעו יקר ממרסיי, היתה שכיחת אוניות באיטליה ולא הגיע השייש האיטלקי. גור נשא לאשה את צילה, אחיו נשא לאשה את אחותו של משה סמילנסקי, סופר ואיכר. אשתו הדסה נישאה לארון מטואל. בנם הוא הלוחד תחיה בארץ, דוד, אחד ומרעניים הגדולים שלנה.

למאה הסנים האלה יש איזו אצילות טבעית, ויש גם בזאת הבאה עם חותנות. לשי גור יש מה לשמור על חוף יפו. ארווין היה בנו של הרברט סמואל, שלפני שהיה ככר הרוסה בתל־אביב, היה הנציב העליון הבריטי הראשון, והגיע הנה לממש את הצהרת בלפור. יש כאלה שעדיין מחכים למימוש.

■■■

את הבית לא בנה מילר. זק"ש, סבה של צילה מילר בנה את הבית, כראשית המאה. גם הוא היה עיקש. גם הוא היה איש רוח ואיש מעשה. חוט שני, העובר בכל המשפחה היושבת עדיין על כרמיה ופרדסיה. זק"ש היה עילוי בישיבה, אך יצא ל'תרבות רעה'. כמו כל גיבורי כתבה זאת, היה לו קשר לבית קברות. בבית קברות בעיירה שלו, ישב וקרא בספרים האסורים. נשא אשה והחליט לעלות לארץ־ישראל. השנה היתה 1870.

הטורקים סירבו לתת לו לרדת ביפו. תיפש חופים אחרים. לא הצליח, ונסע לאמריקה. בשיקאגו הצליח ובמשך שלושים שנה נהיה לאיש אמיד. הוא חיכה עד שבתו תגמור את חוק לימודיה בבית הספר התיכון, ועלה ארצה, בשנה הראשונה למאה ה־20. הוא כתב פירושים לתנ"ך, בנה את הארמון, עשה רבות לפיתוח האיזור. המרפסת שלו היתה פתוחה כמני כל זב ומצורע.

הפאר שבנה אינו מנקר עיניים. גם אינו מצטנע. הוא פשוט, כמו הרהיטים הנאים שהביא איתו מאמריקה ועדיין ניצבים בבית.

והלא כך נסגר מעגל של מאה שנים. העלווה הנאה מול הבית, והקבר על יד הפרגולה ביפו. צילה, גבירה עתיקה ויפה, אינה יודעת מדוע בעלה לא רצה להיקבר ברחובות, מדוע התעקש כל כך, מדוע הציב תנאים כה קשים.

פניה הנראות כמו שייש, או קרישה של ננצות, אינן מסגירות את סגור ליבה. העלמה היפה של רחובות. היתה ועודה, בגיל שבעים ושמונה. גרה לבדה בבית הגדול, בערב הלכה לראות את חנה ואחיותיה. אבי בעלה קבור בטרומפלדור יחד עם ביאליק ורבניצקי ואחד העם וכל האחרים, שהיום הם רחובות. בעלה קבור עם כחור שהכישו נחש והוריו ציירו נחש מרושע על מצבתו, כדי להזהיר את החיים ואת המתים.

■■■

מדוע, תמהה רמה, איש חילוני כאבי, שלא היה דתי כלל, לא נכה לדת, לא חיבב את הדתיות, שאביו סבל ממנה – מתעקש להיקבר דווקא ביפו? מה הקשר של אביה עם כת שעתיד לקרות אחרי מותו? הוא היה איש של קצוות, הוא לא סלח אף פעם לאוסישקין או לתנקין, שנים הרבה אחרי מותם, אבל לא הסביר מדוע.

אביו חיין אותו בסיפורי התנצחות ישנים עם זקנים מן הישוב הישן, שאיש בבר אינו זוכרם. אבל הוא המשיך במלחמה, בכותבו הערות פרטיות בספרים שקרא. המלחמה שלו, כמו החיים של רמה, היתה תמיד ברמות פרטיותו, כך שבסוף החליט להקבר עם האלמונים, שלרובם אין עוד מי שיעלה על קבריהם. אולי הוא אומר, תראה אבא, בנית תרבות עברית, אתה והתבחים שלך. אנחנו כולנו חלמנו, אבל מתנכלים לחלום, ואני יושב פה, מת, אבל משגיח, מול יפו. אני משגיח, אבל מבית־קברות. כמו שתל־אביב היתה לעיר העברית הראשונה, כשהנפשה אחרי מותה, ששנו מרס עמודה. מה שהיה לכן לומר לאביה, לבתו, לנכדיו. ■

בית העלמין הישן ביפו. מאה שנים של חלום יכולות להיות יקיצה אחת מכאיבה. אולי מאה שנים של חלום הן גם מאה שנים של שיברון

דולצ'ין יישאר יבש

פרידברג, מנכ"ל המשרד לביקורת: „אמרו שזה גוף בנקאי שכביכול אין לבדוק אותו, מאחר שדרכו ניתן לחשוף את הנעשה בבנק לאומי, ובכך יש פגיעה בחסינות בנקאית. זה היה למעלה מכוחי להעביר החלטה לחקור"

(המשך מעמ' 30)

תקציר מתוך סימפוזיון על הציונות ומתנגדיה, דצמבר 86', בניין טרומן על הר הצופים, האוניברסיטה העברית בשיתוף ההסתדרות הציונית. המחבר: יצחק ורשבסקי.

„מערכת היחסים כיום, בין התנועה הציונית בעלת היחור האידאולוגי־פוליטי, לבין שותפיה בתוך הסוכנות היהודית, היא מורכבת ואיננה נטולת קשיים. בין היתר, מצויים הבדלים בגישה כיצד יש לנהל ארגון בין־לאומי וולנטרי ויחיד במינו זה, שיושבים בו יחדיו מנהיגים נבחרים, מנהיגים וולנטריים ומקצוענים. המנהיגים בחו"ל, בעיקר מנהיגי המגביות והקהילות הפוליטיות בארצות הברית, מביעים, לא אחת, אי נחת מן השיטה הפוליטית לפיה פועלת ההנהלה הציונית במתכונת של הממשלה בישראל, עם קואליציה מקיר לקיר. הם רואים בסוכנות

כאו"ן גוף פוליטי מושתת על מפלגות ... להן נגיעה למצב שלהם בחו"ל. לגבי ... גם ענין מרכזיותה של ישראל אינו ... נהיר לחלוטין. מצב זה עשוי להעמיק ... שהוא תוך כדי מציאת דרכים ליישוב ... השונות. אפשרויות אחרות הן: איחוד ... עם ההסתדרות הציונית העולמית, או ... מלאה בין שני הגופים".

■ ■ ■

תרגום ופרשנות של קטע אקטואלי זה: נקעה נפשם של האמריקנים ... מהגוף המסורבל, הפוליטי ועשוק ... המתנהל מירושלים (הסוכנות וה... הציונית העולמית). הם נותנים את ... עכשיו הם יודעים לאן הכסף הולך.

אחרי עידן דולצ'ין, יונהו ציוניות ... בין נותני הכסף לבין מקבליו. יתכן ... דולצ'ין נגמר כבר בסוף השנה הזאת.

הכל התחיל עם הרצל. חוזה המדינה ידע שההסתדרות הציונית תהיה זקוקה לבנק. תצלום: שלום בר־טל

בנק המנהל את עצמו

/דב גניחובסקי

המניה הראשונה ברשימות שערי הבורסה נושאת שם מסתורי: א. ה. ה, מאז ומתמיד, נועד למניה זו מקום הכבוד, הראשון ברשימה. האותיות הן בסך הכל ראשי התיבות של „אוצר התישבות היהודים בע"מ" – חברת אחזקה עתירת היסטוריה, שרכושה היחיד בעצם הוא השליטה בבנק לאומי לישראל, ושהיא, בתורה, מצויה בשליטת ההסתדרות הציונית העולמית.

הכל התחיל עם הרצל. חוזה־הציונות היה משוכנע שההסתדרות הציונית שהקים זקוקה לבנק, בעיקר כדי לממן את רכישת הצ'ארטר שהרצל חלם להוציא מהשולטן התורכי על א"י. בשל סיבות שונות, החליט הרצל להקים את הבנק הציוני בלונדון. עשירי היהודים לא שיתפו פעולה. חון ה„אוצר" גוייס בהפצת מניותיו בקרב יהודי העולם, כאשר השליטה נשמרה להסודרות הציונית. השם, „אוצר התישבות היהודים", הינו תרגום מוזר במקצת לשם האנגלי, שמילולית אומר „הקרן הקולוניאלית היהודית".

אולם ה„אוצר" לא פעל כבנק מעולה, בעיקר מסיבות משפטיות, בוצעו פעולותיו הבנקאיות מן ההתחלה באמצעות חברת־בת שלו, 'אנגלו־פלשתינה קו', אף היא רשומה בלונדון. ה„אוצר" הפך להיות מה שהיום קוראים 'חברת אחזקות'. עד לפני כ־15 שנה, עדיין היה „האוצר" פעיל בכמה מובנים, בעיקר בגיוס כספים עבור הבנק, שבינתיים שונה שמו ל'בנק לאומי לישראל', כיום זוהי חברה חסרת עיסוקים, פרט לעיסוק הראשי והיחיד שלה, החזקת השלישה בבל"ל.

אחרי קום המדינה, הפכו הן הבנק והן ה„אוצר" בסדר הזה, מחברות בריטיות לחברות רשומות בישראל.

את מועצת המנהלים של „אוצר התישבות היהודים" בוחרת, רשמית, ההסתדרות הציונית העולמית. במציאות, עושה זאת ההנהלה הציונית בירושלים. לכאורה, תפקיד של כבוד גרידא, שעיינינו בישיבה פעם או פעמיים בשנה, לאישור מאזנים ודו"חות כספיים, ולאישור פורמלי של חברי מועצת המנהלים של בל"ל. הדגש הוא על „פורמלי", ולא בכדי.

עוד בשנות ה־20, נחתם הסכם בין בנק 'אנגלו־פלשתינה' לבין ההסתדרות הציונית, לפיו זו האחרונה אינה יכולה להתערב בניהולו ובתיפקודו של הבנק. ההסכם הוכן ביוזמתו של ז. הופיין המנוח, מנכ"ל הבנק ואחר כך יו"ר מועצת המנהלים שלו – והיתה לו סיבה טובה: כדי שיתקבל בקהיליית הבנקים, חייב הבנק להראות שאינו מנוהל על ידי 'פוליטיקאים', ובוודאי שלא על ידי 'פוליטיקאים ציוניים'. כדי לגייס כספים, היה עליו להיראות חופשי ונקי משיקולים לא־בנקאיים, קרי, ציוניים.

התוצאה מהסכם זה היא, בין השאר, שאת מועצת מנהלי בל"ל ממנה למעשה הנהלת הבנק, הממליצה על צירוף חברים חרשים בפני מועצת המנהלים שלה. האישורים האחרים, של ה„אוצר" וההסתדרות הציונית, הינם פורמליים גרידא.

במרוצת השנים, נוצר מעין 'מפתח' לחברות במועצת מנהלי בל"ל: נציגים לתעשיינים, נציג לפרדסנים, נציג להתישבות העובדת, איש אקדמיה, עו"ד מכובד. עד יפת ועד בכלל, הכישור העיקרי שנדרש לכהונה כמנכ"ל הבנק, בנוסף לכישורים הבנקאיים, היה מוצא 'יקי'.

המעמד של 'נגיד' נוצר כתוצאה ממצב ענינים זה. 'נגיד', במקרה זה, הינו תרגום, אף הוא לא מוצלח ביותר מן התקנון הכתוב אנגלית, ששם בתוב 'גוברנור'.

ה'גוברנור', הקרוי בעברית נגיד, אף שאין שום דמיון בין תפקידו בבל"ל לתפקיד הנגיד בבנק ישראל – הינו למעשה חוליה המקשרת בין ההסתדרות הציונית לבין בל"ל, מטעם מועצת מנהלי „אוצר התישבות היהודים".

מסורתית, תפקיד הנגיד הזה מוטל על יו"ר ההנהלה הציונית. מר דולצ'ין, אגב, הינו גוברנור, קרי נגיד, בלפחות ... מוסד ציוני אחר בתחום הכלכלה ... 'הכשרת הישוב'.

בימים כתיקונם, מוגבל עיקוש ... הנגיד בבל"ל, הן בתוקף ההסכם ... ששים שנה, והן בתוקף המסורת ... לתחום אחד: מינוי ההנהלה, ומפיק ... המנכ"ל. לממשלה, ולשר האוצר ... השפעה רבה במינוי זה. היו רבים ... אליו, ולא הגיעו, בעיתים הנרי... עתה כאשר הוא התפנה.

בימים שאינם כתיקונם, העניין ... כפי שאריה דולצ'ין לומר על בשר... אם הכבוד להיות גוברנור של ... הינו פיצוי עבור הדברים המוקמים ... כעת, ולא לגמרי בצדק.

מי מפעיל את הפיקוח את ה... של הבעלים־ההסתדרות הציונית ... לאומי? פורמלית, „אוצר ה... היהודים". במציאות, בתוקף ... ומסורת, אף אחד לא.

לרשות החברות של ... הציונית ולמבקר הסוכנות ... לבל"ל, כשם שאין למבקר ה... כי, שניים מאהבעת חברה ... שמונתה לדון בהסכמים עם ... מטעם מועצת מנהלי ... מנכ"לים לשעבר של משרד ... המדינה. אולם מעבר לקורות ... את עצמו, כשם שהוא מנהל את ...

אומרים ישנה ארץ

עמוד וכותרת

תל בית שאן

מסלול טיול

הרחוב הרומי

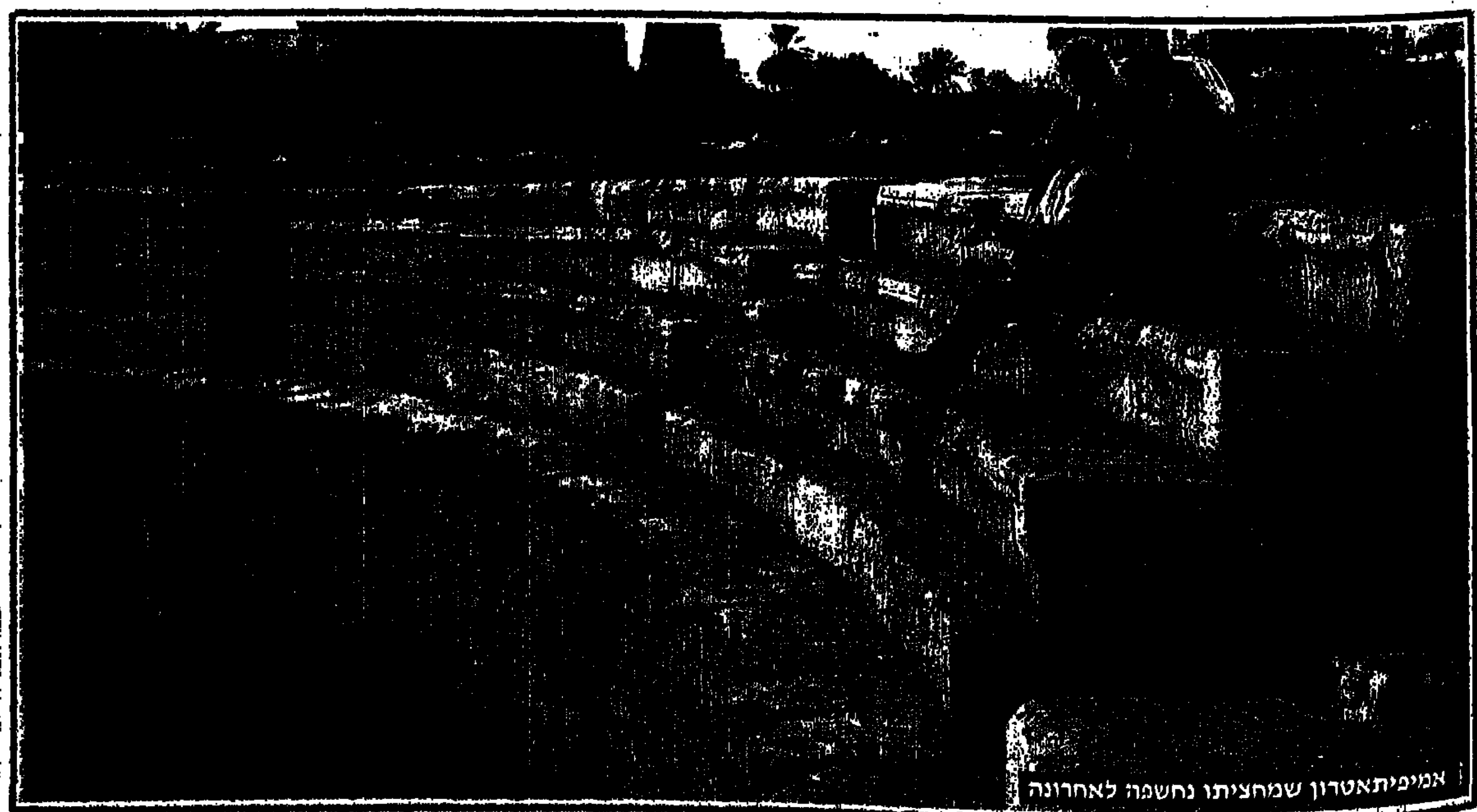
אמפיתאטרון שמחציתו נחשפה לאחרונה

צילומים: דפנה ברנז

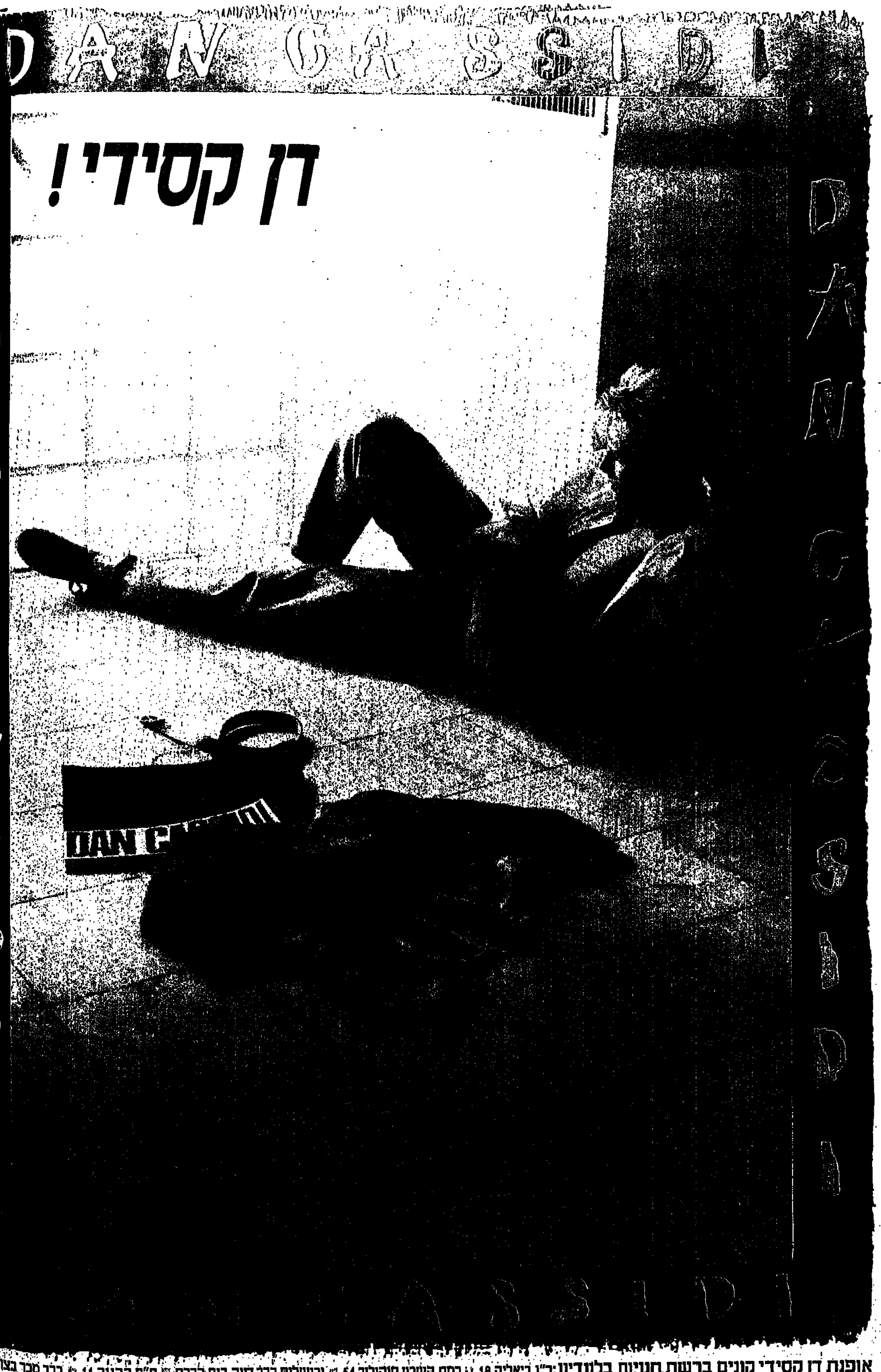

אופנת דן קסידי קונים ברשת חנויות בלונדינו: ר"ג ביאליק 18 ■ רמת השרון סוקולוב 54 ■ ירושלים ככר דניה בית הכרם ■ פ"ת ההגנה 11 ■ ברב מכר בצומת...
חיפה שד' הנשיא 117 כרמל. ■ חולון רח' סוקולוב 73 ■ ראשל"צ פסז' חיים ראשון ■ טבריה פסג' רקת - רח' הגליל ■ כפר סבא מרכז אהרוני רח' ויצמן ■ רחובות רח' ...

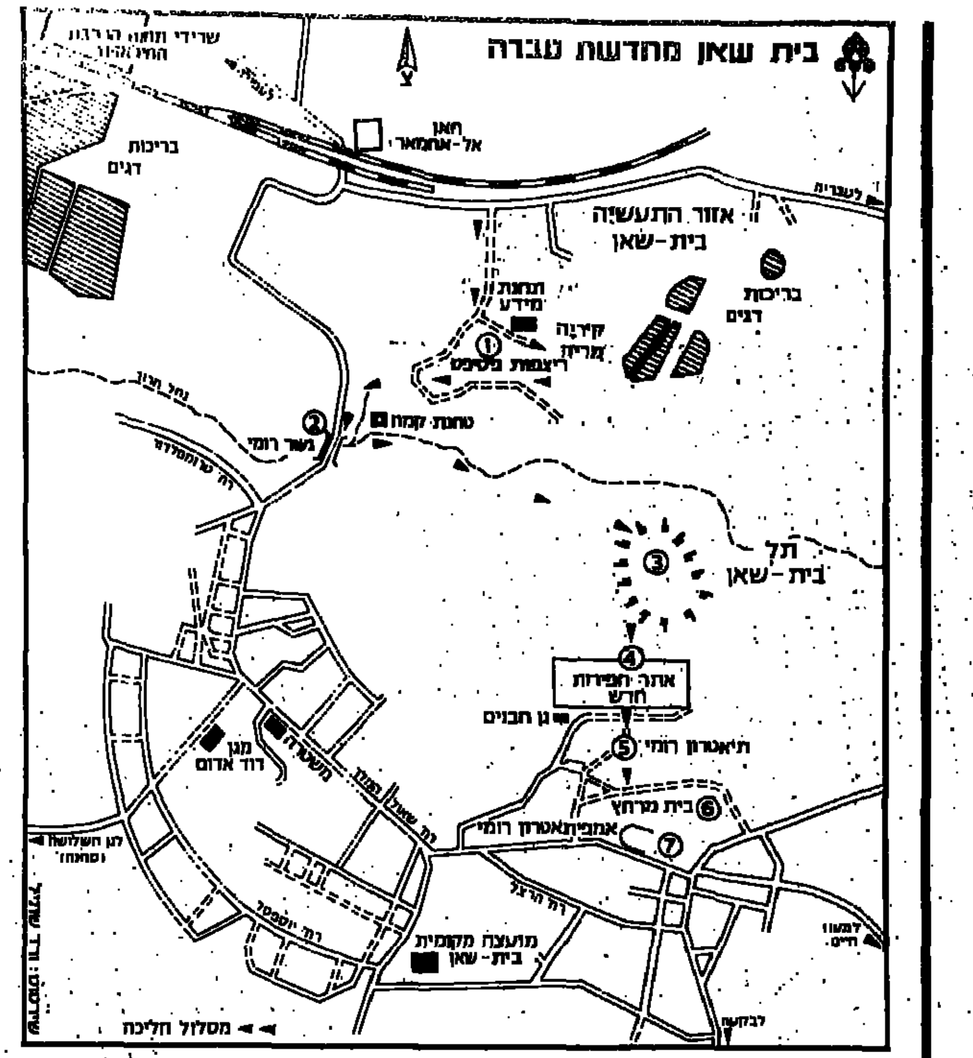

רבים חולפים על פני בית־שאן, כאילו היתה צומת דרכים גרידא, עוד מעט כדאי וגם ראוי יהיה להתעכב בה, בזכות החפירות הארכיאולוגיות הנרחבות הנעשות בה והחושפות את עברה המפואר.

כבר בימי קדם היתה העיר צומת דרכים בינלאומי, בו עברה „דרך הים" המפורסמת, שקישרה את מרכזי התרבות העתיקים של ארצות הסהר הפורה.

מלאכת החשיפה של מה שנותר כאן החלה כבר בראשית שנות העשרים, אך היא זכתה לתנופה כבירה רק בעת האחרונה.

כבר עתה קשה מאוד „לראות הכל" בסיור קצר. מה עוד שהכוונה היא, שבעתיד הלא־רחוק ניתן יהיה גם לשמוע כאן קונצרט של מקהלה, בצד הצגת תיאטרון, להנאתם של כ־8000 צופים באמפיתיאטרון העתיק.

המסלול

נתחיל במינזר קיריה מריה (מס' 1 במפה), הנמצא בצד הכביש עפולה–טבריה. הדרך אליו, יותר נכון לרצפות הפסיפס שנותרו הימנו, יוצאת מהכביש, במקום שבו ניצב שלט הכוונה, ועוברת באיזור התעשיה של העיר בית־שאן.

מאיזור המינזר דרומה נראית בית־שאן החדשה מזה, ותל בית־שאן העתיקה מזה. כן נראים מכאן נחל חרוד, וברקע הרי הגלבוע. ממזרח נשקפים כאן הרי הגלעד.

מהמינזר, ששכן כאן בתקופה הביזנטית, נותר, כאמור, רק רצפות הפסיפס – אבל שיטחן הוא הגדול ביותר בארץ (על מנת לראותן ולצלמן יש להרטיבן במים, כי אז „פורץ" דגם הפסיפס בכל הדרו).

המינזר נבנה בשנת 567 לספירה, שמו – „קיריה מריה" – ניתן לו על ידי משלחת אמריקאית, שחפרה במקום בשנת 1930, בזכות כתובת הקדשה שנמצאה במבוא למינזר. כתובת זו מספרת, שהגבירה מרים ומכשימום בנה, תרמו כסף להקמת המינזר ולהחזקתו.

במינזר 12 רצפות פסיפס. במעגל פנימי מתוארים אל השמש ואלת הירח ובחיצוני 12 דמויות, המייצגות את חודשי השנה על פי העבודות החקלאיות הנעשות בהם. בחדרים הצפוניים ניתן לראות תמונות מעודנות של בציר ענבים. בקצות בית־התפילה „שטיח" פסיפס ובו 96 ציפורים.

מן המינזר נרד אל נחל חרוד ונלך מערבה, על הגדה הצפונית. בדרכנו נבחין בשרידי טחנת קמח, שהופעלה בכוח מי נחל חרוד. הטחנה פעלה עד מלחמת העצמאות.

נמשיך לגשר הרומי המעוגל (2), הבנוי מגושי בזלת גדולים. בערבית שמו: ג'יסר אל־חאן, בשל קירבתו לחאן אל־אחמד, הסמוך. בצידו המערבי של הגשר קבועה כתובת, המציינת שהחלק העליון של הקשת חודש בימי הסולטן העותמני (התורכי) עבד אל־חמיד השני (1890–1907).

מהגשר נפנה מזרחה, עדיין על הגדה הצפונית של חרוד, המלווה צמחיית נחלים טיפוסית. במרחק כ־100 מטר מהטחנה נגיע לגישרון, עליו נעבור לגדה הדרומית. נמשיך ללכת מזרחה, עד למרגלות תל בית־שאן (3). תל זה נקרא בערבית תל־אל־חוסן, שפרושו תל־החוסן, או תל הכוח.

התל מתנשא לגובה של כ־80 מטר מעל סביבתו, וב־20 המטרים העליונים שלו הוא צופן את שרידיהן של 18 ערים עתיקות וחרבות. שישים המטרים הנמוכים יותר של התל הם גבעה טבעית.

בית־שאן היא עיר עתיקה מאוד: עד שנת 2000 לפנה"ס, בקירוב, כבר קמו ונחרסו כאן שמונה ערים.

הפרעונים גילו במקום עניין מיוחד: במאות הט"ו–י"ז לפנה"ס נזכרת בית־שאן תכופות במקורות המצריים, בקשר למסעות צבאיים שעברו דרכה. היא מופיעה ברשימת ערי כנען של תחותימס השלישי משנת 1468 לפנה"ס וברשימות הפרעונים הבאים אחריו – סתי הראשון ורעמסס השני והשלישי.

שתי מצבות מצריות שנתגלו כאן, מימיו של סתי הראשון (הן נמצאות במוזיאון רוקפלר בירושלים), מספרות שבעיר פרצו מהומות, אך הן חוסלו על ידי הצבא המצרי.

כמסופר בספר שמואל א' פרק ל"א, פסוקים ח'–י"ג, תקעו הפלישתים את גוויותיהם של שאול ובניו, שנפלו בגלבוע, בחומות העיר. רק בימי דוד נכבשה בית־שאן ונעבדה לשלטון ישראלי, ושלמה מונה אותה כאחת הערים הראשיות של המחוז החמישי, בצד תענך ומגידו (מלכים א', ג', י"ב).

השלטון הישראלי נמשך בה כשלוש מאות שנה.

מתקופה זו נמצא בתל קטע של חומה, שניבנה בסיגנון בנייני הממלכה הישראלית, מימיו של שלמה ואילך.

בפינה הצפון־מערבית של התל נמצא שער מהתקופה הביזנטית. בצידו השמאלי חדר משמר, ומאחוריו בריכת מים. רחוב מרוצף בזלת הוליך מכאן לראש התל. בשיא, בקצה התל, נראה קיר בנוי מאבנים גדולות – שרידי מיקדש הלניסטי.

בתקופה הרומית הגיעה העיר לשיא פריחתה. אז היתה היא אחת מערי הדקאפוליס – „ברית עשר הערים" – שהקים פומפיוס אחרי שכבש את הארץ. בית־שאן היתה העיר היחידה ממערב לירדן, שנכללה ב„קואליציה" זאת. העיר השתרעה אז על שטח נרחב, משני צידיו של נחל חרוד. כלומר – הרבה מעבר למדרונות התל. חומת העיר הקיפה שטח של כ־170 דונם, בעוד ששטח התל בלבד הוא רק כ־25 דונם. דהיינו: העיר גדלה אז כמעט פי שבעה.

בשטח המישורי הזה נערכות עתה החפירות, בהן נחשפים השרידים הרבים של מרכז העיר, כגון שבעה עמודים ענקיים, בית־המרחץ והמקדש. נעבור בין המוצגים המרשימים האלה, ש„מינהלת פיתוח התיירות של בית־שאן" עומדת מאחורי מלאכת שיחזורם. כן יתגלה לנו כאן מיפגש הרחובות הראשיים של העיר – הקארדו והדיקומנוס, שכבר עתה ניתן להתפעל מהם. בעתיד, יהיו אלה צירי תנועה למבקרים.

נגיע לתיאטרון הרומי (5) וניכנס אליו דרך שער האורחים (מדרום). שער זה [illegible] 200 לספירה.

החפירות וחשפו כאן שני פרטים ארכיטקטוניים שאינם מוכרים בתיאטרונים העתיקים המוכרים בעולם ומשמעותם טרם הובררה.

- מינהרות חצובות בסלע, בציר הדרומי של התיאטרון. ייתכן שהן הוליכו לאמפיתיאטרון הסמוך, ששימש בעבר להיפודרום (מסלול של מירוצי סוסים).
- שני חדרים סגלגלים, בין הכניסות בחלקו העליון של התיאטרון. אחת הסברות היא, כי שימשו כחדרי תהודה, לשיפור שמיעת הצופים, את הדברים הנאמרים על הבמה.

בתוך המושבים, לצידי המדרגות, נתגלו חורים שבהם, כנראה, היו נעוצים עמודי עץ, אשר נשאו סככה, כדי להצל על הקהל מקרני השמש. המשטח העגול למחצה, שנמצא לרגלי המושבים, נקרא „אורקסטרה". והוא מקומה של המקהלה. מעליה נמצאת הבמה, הניקראת „סקמינה".

אגב, עם משחזרי התיאטרון עובד פרופ' מלארה, ראש החוג לשיחזור מונומנטים היסטוריים באוניברסיטת פירנצה שבאיטליה.

מן התיאטרון נעלה במדרגות לבית־מרחץ קטן, שנחשף כמעט בשלמותו (6).

תחנה האחרונה אחרונה־חביבה בסיור, היא האמפיתיאטרון (7), שמחצית ממנו זה עתה נחשפה. להבדיל מהתיאטרון, הבנוי כחצי עגול, האמפיתיאטרון סגלגל (אליפטי). צפונית לו נחשף כביש, שהיה הרחוב הביזנטי, המרוצף באבני בזלת. הכתובות שנמצאו כאן מעידות, שהרחוב נסלל ביוזמת המושל הביזנטי פלביוס אורסטוס אריסטום. הדבר מעיד, כי העיר הביזנטית התפשטה אל מעבר לגבולות העיר הרומית.

לסיום מומלץ לאכול ולנוח בגן „הבנים", הצמוד לתיאטרון.

■ זהבה אלימלך

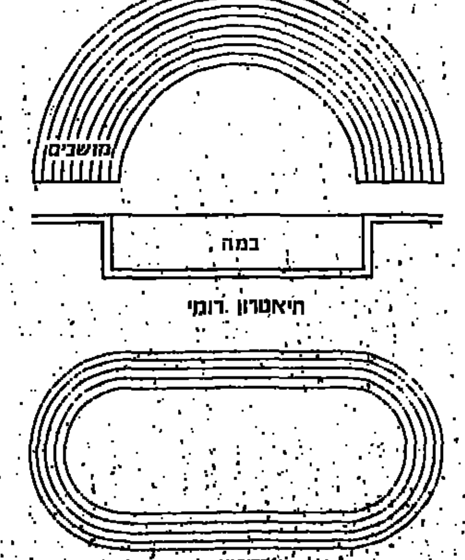

תיאטרון רומי

אמפיתיאטרון

מידע

- מפה: בית שאן 1:50.000.
- קטע הליכה: 2–3 ק"מ.
- זמן ההליכה: כ־3 שעות, כולל הסברים.
- גיל המטיילים: מתאים לכל המשפחה.
- עונות מועדפות: סתיו, חורף, אביב.
- ציוד חובה: מימיה, כובע.
- בטחון ועזרא רפואית – תחנת המשטרה בית־שאן, מד"א בית־שאן.
- מידע נוסף: טלפון 065-86221-4, יום ב' אחה"צ בלבד, זהבה.
- ספרות מומלצת:
  1) יוון בארץ־ישראל, בית־שאן (סקיתופוליס) בתקופה ההלניסטית והרומית. הוצאת יד יצחק בן־צבי. תשמ"ג. ירושלים.
  2) מסלולי טיול בעמק בית־שאן ובבקעת כנרות (למורה ולמדריך). זהבה אלימלך, יצחק גל. בהוצאת החברה להגנת הטבע – תשמ"ו.

תחנת מידע וסיורים

סיורים מודרכים יתקיימו בבית שאן העתיקה בשבת, 17 בינואר, בין השעות 10–12 לפנה"צ. נקודת היציאה: אזור התעשיה של העיר בית־שאן (ראה מפה). הסיורים מיועדים לחברי החברה להגנת הטבע. למי שאינו חבר בחברה – תחנת הרשמה במקום.

הטיול בשבוע הבא:
ללב השרון בינות לפרדסים

מודיעין טבע

[illegible]

[illegible]: דפנה מרוז

ידיעות אחרונות
החברה להגנת הטבע

מגלה המטבעות

מאת ג. יפית

תפוחץ. טבעי בלבד.

חוזרים הביתה. אל מטעי התפוחים העסיסיים, אל הטעם האמיתי של מיץ־פירות טבעי. „תפוחץ". ריכוז של 40 (!) תפוחים מובחרים בכל פחית להכנת מיץ־תפוחים טבעי וצלול. ויטמינים בלבד, בלי חומרי־לוואי ותוספות. זריקת מרץ בחורף, ומשקה נהדר לכל מפגש. פרטים נוספים: ארצות־הברית ואירופה. גם שם מזמינים „תפוחץ".

חוזרים הביתה. חוזרים אל המשקה הטבעי, אל הניחוח של הפרי הבשל, אל התפוח הבריא והממריץ. תורעת הבריאות פועלת. היא חודרת בהתמדה אל יותר ויותר אנשים. מתחילים לנקות את השולחן ממוצרים סינטטיים. לא עוד כימיקלים, מספיק עם התוספות המלאכותיות למיניהן. מי שרוצה להלעיט את עצמו בחמרים תעשיים – שיבושם לו. אנחנו לא.

כשחוזרים אל הטבע עכשיו, בחורף, מגלים הפתעה נעימה. מחכה לנו משקה טבעי וביתי, המותאם גם לימים הקרים. השם: תפוחץ. התכולה: רכז תפוחים טהור לחלוטין – בלי שום כימיקלים. צלול, נקי, עם דרישת־שלום מהאויר הזך של מטעי התפוחים בגליל.

תוכן עסיסי של 40 תפוחים

כמעט כולנו אוהבים תפוחים. המפונקים שבינינו רוצים שיקלפו להם. העצלנים יותר מבקשים גם שנחתוך את התפוח לפלחים... בא מפעל מ.ג.ג.ל של אנשי הגליל ועשה עבורנו את הבלתי־אפשרי: תוכן עסיסי של 40 תפוחים בתוך פחית אחת! זה „תפוחץ". 3–4 פחיות שלו נותנות כמות אדירה של מיץ משובח.

"AN APPLE A DAY KEEPS THE DOCTOR AWAY" אומר הפתגם האנגלי (תפוח בכפה – ולא רואים רופא). „תפוחץ" קוטף אך ורק את תפוחי הגליל הבשלים ומרכז אותם בתוך פחית אחת. 5 תהליכי סינון ותהליכי פיסטור הופכים את 40 התפוחים למיץ תפוחים צלול וצחור. מה נשאר לעשות?

– לארות את המיץ בתהליך משוכלל, ונשאר תרכיז תפוחים טהור בפחית. כל פחית מספיקה לכד של 2 ליטר משקה־תפוחים טבעי. מה עוד אפשר לבקש?

גם בחו"ל חוזרים לטבע

„אני אהבתי בשל תפוח", כתב ביאליק. תפוח ואהבה הלכו יחד לאורך כל ההסטוריה. המראה הרענן והטעם העסיסי הבליטו את התפוח יותר משאר הפירות. אנתרופולוגים גילו כי „אוכלי התפוחים" בחברות שבטיות פרימיטיביות הם בריאים יותר ומאריכי ימים יותר מאחיהם העירוניים. באה הטכנולוגיה המודרנית והחליטה למצות עד תום את תכונותיו המופלאות של התפוח. כך נולד ה„תפוחץ" – התשובה הטבעית למשקאות הסינטתיים.

גם בחו"ל קיים כיום תהליך מואץ של חזרה אל הטבע, בעיקר בכל מה שקשור לתרבות המזון. במקום מזון מעובד ומשומר מביאים את הטבע הביתה. כשמדובר במשקה, פונים לתפוחים. באמריקה, למשל, שותים את תוצרת הגליל. מחלקת היצוא של מ.ג.ג.ל עוכרת במלוא התנופה כדי לעמוד בהזמנות מחו"ל. צרפת, ארה"ב ושוודיה. ישראל נודעה כארץ שבעת המינים. עכשיו הוסיפו להם גם את התפוח.

„חומר־הגלם" של ה„תפוחץ" הוא המשובח ביותר. כל תפוח פגוע מנופה מייד, כבר במיון הראשוני. ל„תפוחץ" נכנסים רק התפוחים העסיסיים ביותר ומהזנים הטובים ביותר. מרגישים זאת היטב בטעם ובניחוח. ואת הסיבה לביקוש בחו"ל ל־MADE IN ISRAEL כשמדובר על תפוחים.

ויטמינים, מינרלים, אנרגיה

חשוב לזכור עוד נקודה. בין הקליפה לגרעין טמונה בתפוח אנרגיה רבה. כל תפוח הוא מצבור עשיר של ויטמינים, מינרלים ויסודות חשובים נוספים לבנין הגוף. עכשיו אפשר גם לשתות אותם. כוס מיץ תפוחים שהופקה מ„תפוחץ" היא תוספת נטו של אנרגיה, בלי חומרי־לוואי. ליד הטוסט בארוחת־הבוקר; בהפסקת־העבודה; בארוחת־הערב – ובכל הזדמנות שבא לך משקה שעושה טוב לגוף.

„תפוחץ" מומלץ במיוחד לחורף. בניגוד לתחליפים, הוא איננו זקוק לטמפרטורה קרה במיוחד כדי שיהיה טעים. טעמו העשיר, המיוחד והמרווה נשאר טבוע בתוכו, גם ללא עזרה מבחוץ. להוציא פחית „תפוחץ" ממקרר לפני השתיה, להוסיף מים, ולהתרענן במשקה טבעי וטהור. לבריאות.

APPLE PARTY: אירוח עם תפוח

בא לך לעשות מסיבה מקורית? להפתיע את המוזמנים בארוחה מפתיעה ויוצאת־דופן? עכשיו אפשר. „תפוחץ".

פחיות ה„תפוחץ" מלוות את כל הערב, כמשקה רענן ומשיב־נפש. „תפוחץ" מתגלה במיטבו גם כסירופ לקוקטיילים, לאפיית עוגות, או כבן־לוויה צמוד וטבעי ל־APPLE-PIE המסורתי.

„תפוחץ" הוא גם רוטב נפלא במחלקת הבישול והאפייה. למשל, כרוטב לבשר ולדגים, בתוספת תפוחים טריים או יבשים.

ואגב, ניסית פעם עוף או ברווז ברוטב „תפוחץ"? – גם האורחים לא ישכחו את המערך.

הכי טבעי שקונים 120 תפוחים! ועוד 40 חינם!

במבצע מיוחד שמציעה השלוכת תבודי (המשווקת של מוצרי מ.ג.ג.ל.) משווק עתה תפוחץ, לנוחות הקהל באריזות נוחות וגם... משתלמות ביותר. משלמים עבור 3 פחיות זאת הרביעית מקבלים חינם! וכך על אצבע אחת לוקחים הביתה 160 תפוחים, הביתה והתנאות מבטחים.

צעירים מעדיפים תפוחים

[illegible]

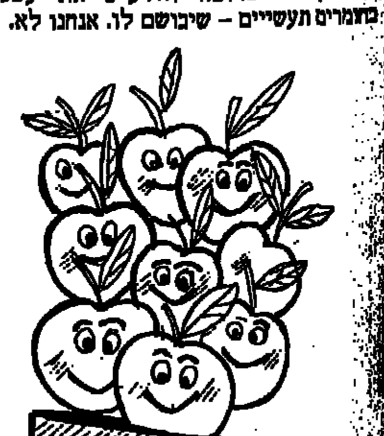
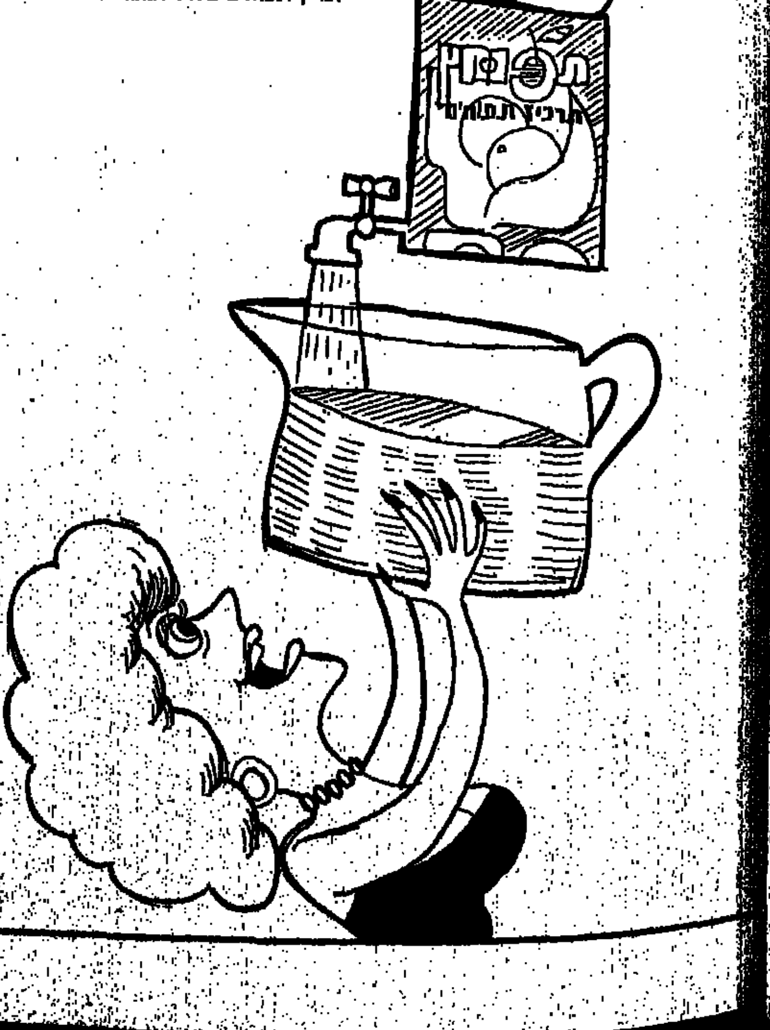

יופים

אודטה א דנין

סקס

שמפניה מתוך נעלך הגבוהה

מחשבה על עקבים גבוהים מזכירה לי תמיד קטע מתוך שיר של עמית רייכר:

„...בלילות הוא לא התגונן/ מקומתו הנמוכה/ שהיתה כישלונו הגדול/ וממנה עלו צעקותיו"

בטח. בלילות הוא לא לבש את הנעליים האלה עם העקבים הגבוהים, שגברים קצרים נועלים, ואם הם רוצים להתאבד, כל שעליהם לעשות זה רק לקפוץ מהן.

נשים נוהגות עד היום לנעול עקבים גבוהים. פעם זה היה סממן נחיתות סוציולוגית. היום, כאשר הלך הרוחות שהביא בחובו ה„ראש האחר" של האשה המשוחררת, שולל את העינוי הלא־טיבעי, החלו נשים להקשיב לאזהרות הרפואה האורטופדית, ולנעול נעליים שטוחות בתור „אופנה" — שאין כמוה ראי נפש של חברה.

אבל העקבים הגבוהים לאשה לא נעלמו גם בתקופת־חופש זו. זקוקים להם, שיככבו כסממן אירוטי.

כולנו מכירים את הסיפור החביב, שאת נעלי העקב המציאה אישה שקיבלה נשיקה במצח. ולא שאין בהם אלמנטים של פיצוי על חסך גובה.

נעלי נשים גבוהות־עקב עדיין נחשבות מוצר סקסי. הישגי התנועה הפמיניסטית הם יותר בשטח הכלכלה, ופחות ביחסים הבין־אישיים בין גברים לנשים. היא חוזרת בדיוק כמוהו מעמל יומה בחוץ — אבל התפקיד שלה בבתים רבים מרי, זה להתנפל על עבודות הבית, ולבד...

מצב־ביניים זה הוליך את היצור הסכיזופרני, שבשעות העבודה מאמץ את התדמית ה„גברית", כולל נעליים שטוחות, הגיוניות ונוחות, ובשעות הלילה, בוקע ויוצא מן הארון בתור „המפתה הסקסית" — עם האביזר הבלתי נימנע, עקבים גבוהים.

„היה אדם בצאתך ויהודי בביתך" של תנועת ההשכלה — כמו הפך להייה „אדם" בזמן עבודתך, ו„אישה" בשעות שאחר כך. באין סמלי־נשיות ממוסדים אחרים, חוזרים לישן, המוכר. נעלי „רגל על רגל". כאלה שאפשר לרדות בהם בדיוק עד המכונית, ואחר כך לשבת איתן כל הערב רגל על רגל.

האשה החזקה ביותר הופכת בתוכן חסרת יציבות מה, ומאפשרת לזכר שלה (או זה שלה בפוטנציה) לבצע את הקטע שלו במישחק המיני הטיקסי העתיק, ששניהם משחקים.

סביבה קדמונית מאוד הולידה את דפוסי „המשיכה המינית", שהיו בעיקרם אמצעי אבולוציוני לשרידה.

מכסימום־סוג מינוס, עם מכסימום־סוג פלוס יתאחדו לשרידה משותפת. אני זכר חזק מאוד, את נקבה חלשה מאוד, אני אגן עלייך, את תלדי ותגדלי לי ילדים. תחילה התנאים האוביקטיביים החזיקו את תקפות החוזה. אחר כך, כאשר התנאים האוביקטיביים השתנו, הטרור הכוחני הזיכרי שמר על תקפות החוזה. אני זכר חזק מאוד, ואת נקבה חלשה מאוד. לא תצטרכי לידי שום פיזור כוח שיעשה את כישרוני העיקרי למיותר, ויפר את סידור השרידה של שנינו.

ולמרות שכך, פחות או יותר, היה אלפי שנים, בכל זאת במאבקים בלתי פוסקים הפמיניזם שינה את חוקי המישחק. יש כבר סידורים אחרים פה ושם, אבל לא כמעידים על הכלל. יעברו מאות שנים עד שהעולם יתקדם גם מנטאלית להמתו הטכנולוגית, ואולי הפער ישאר לעולם.

בימינו, באין תנאים חיצוניים שיזמנו לזכר צ'אנס לפריסת ונב־טווס מרהיב של עליונות כוחנית כלשהי, הוא מקבל תנאים אלו דרך עקבי־זוגתו הגבוהים.

סימבולית ומלאכותית, הוא מצליח לקבל כך את תפקיד התומך החוק בנכה הזמנית, שהופי למרות חשבון הבנק העצמאי שלה, ולמרות המנוי שלה בחברת שמירה, המגינה עליה ועל רכושה, בסיטואציה עכשווית ומנותקת, היא הרבה יותר פגיעה ממנו.

מין הקצנה מלאכותית של החולשה העתיקה הנשיית, כמו שהעסק התחיל.

„אני טרזן – את ג'יין" – זה כל הסיפור.

יש נשים, הטוענות בתוקף שכל עניין אי־היציבות כטעות יסודה. הנה, הן טופפות כל היום על עקבים גבוהים, ולא זקוקות לשום זכר „תומך".

עקבים גבוהים ויציבות – אין כזו חיה. המקסימום שיש להסיק על נשים אלה, הוא שהן כאותו לוליין שבאמת למד ללכת כוירטואוזיות על חבל כרצונו, ועדיין כך, זו תמיד תישאר הליכה על חבל, שאין משלה כהליכה על אדמה.

ואולי זה המקום לספר איך בסין, היו נוהגים לקשור את כפות הרגליים של בנות הטובים, כדי שלא יגדלו. בנות איכרים, שמשפחתן נזוקה לעזרתן הבריאה בשדות, ניצלו מגורל זה, אם כי במחיר האיום של הנצחת מעמדן הנחות. רגל שגדלה שוב אי אפשר לצמצם.

לחבישת הכפות לא היה שום קשר עם מושגי אסתטיקה משונים, כמו גם נעלי העקב המערביים הגבוהים.

הסיבה היתה פשוט ניצולת מינית מלאה יותר מיצור שבמעמד גבוה מסוים, כל תפקודו היה לענג את הגבר. ה„בונסאי" הזה, שיושמו על כפות רגלי הנשים, יצרו יצורים בוגרים ובכורים על זוג טלפיים דקיק ומנוון, שבקושי ניתן היה לדרוך עליו מספר צעדים ציבים.

כל בלרינה מתחילה יודעת את העובדה הפיזיולוגית, שבכדי להשיג יציבות מירבית כשהיא עומדת על בהונותיה, עליה לאמץ את שריר קגל שלה, זה השריר הטבעתי בצורת השמונה, שמקיף את כל פתחי גופה התחתונים. אימוצו גורם בין השאר גם לצימצום וכיווץ לופת של אברי ההולדה הנשיים.

צא וחשוב איזה שריר קגל חזק, חזק מאוד מאוד, ומהנה גברים מאוד מאוד, נאלץ לפתח יצור שדידה כל חייו, על בסיס לא הרבה יותר רחב מחרטומה של נעל בלט.

לא היה בזה מרחק רעיוני גדול מפיטומו האכזרי של האווז, להגדלת כבדו.

כפות הרגליים בארצות המיזרח הרחוק – הן סיפור של ארוטיקה צרופה. לנו המערביים, בוגרי טכניקות האשם המיני היהודי־נוצרי, הן מתקשרות באסוציאציות בלתי נעימות. יבלות, ריח רע, פטרת, מבוכה, אבל במיזרח מכירים בערכה של כף הרגל כמוקד עיצבי מיני, והם מיישמים על קטע גוף זה דווקא טכניקות ליטוף־נישוק המגמרות כל מה שידענו על המושג „טירוף חושים".

ואם נחזור לעקב הנשיי הגבוה – אין זו המלצה כמובן, אבל כנגד העובדה שהוא לא אורטופדי, לא נוח ולא פמיניסטי – עומדת בתור שירה של חטבות, שאין להתעלם ממנה.

החל בהענקת שריר סובב לשוק, שבתשע מתוך עשר, אבוי, איננו, וכלה בחלוקת אטריה קצת גוצה, של מידה ארבעים לא דקה, לקטעים אופטיים מתקבלים על הדעת. שלא לאמר – איזו זווית סימפטית זה נותן לראיית העולם של חברי מועדון הנפוליאונים.

לא חובה, לא צריך עקבים גבוהים. אבל למי שכן חובה, כן צריך, גברים ונשים כאחד – על עקבים יש לדעת להלך.

ועל כך, במסורת ותכלס שתמיד מנצח, בפעם הבאה.

חיים קשים

זה קרה בעיירה פולנית קטנה, בתחילת המאה. זעליג עשה דרכו הביתה אחרי חג שלם שסבב בין כפרי הסביבה, מבלי להבין את בני ביתו. הפרנסה היתה קשה, וליטף עליו, כשניזכר בזוגתו החמימה והשמנה זלדה.

איך שניכנס הביתה, לא ידע את נפשו. צ... לא הוריד את מגפיו, לפני שקיים כמו... עצומה את מיצוות פרו ורבו.

אחר כך ירד למטה, וראה את זוגתו ה... לשה כשצף־קצף בצק לללביבות כאשר ... נפשו. צאי וראי אמר לזלדה, ולינו הו...

איזה בר מזל אנוכי! אין כמוך בין ה... ואין כמוך בין הסירים!

זעליגו קפצה עליו זלדה בפליאה: על ... מדברז אני הרי לא זזתי מכאן חמש ...

פעהו אמר לה זעליג בתמרה: לא ... לשטות, כבעלך. הרי הרגע אני חזר... מלמעלהז... וקרץ בעיניו וניפנף ... ועיוות את פניו, שתירמז על טיבו של ...

וייז מירן!! הביטה בו זלדה בבהלה ... פה!!!

חכו עוד לאו רגע, יש המשך!

עלתה זלדה במרוצה למעלה, כל ... רוטטים, כל חצאיותיה מתנפנפות ... ונתנה קולה על הזקנה:

איך זהו!! איך זה לא העמדת את ה... טעותו!!

הזקנה קפצה את פיה חסר־השיניים ... עיקש וגאה הישיבה את השמיכה ... וסרבה לדבר. פתאום לא יכלה עוד ... סערת רוחה.

מה את רוצה מחיים שלי!! ... – את יודעת ששנים אני לא ... עכשיו שאתחיל?

כדאי

מאת ג. יפית

על הפנים

LON LINE CONTROL PROGRAM:

הכרזת מלחמה על הזדקנות העור (הטיפול המושלם)

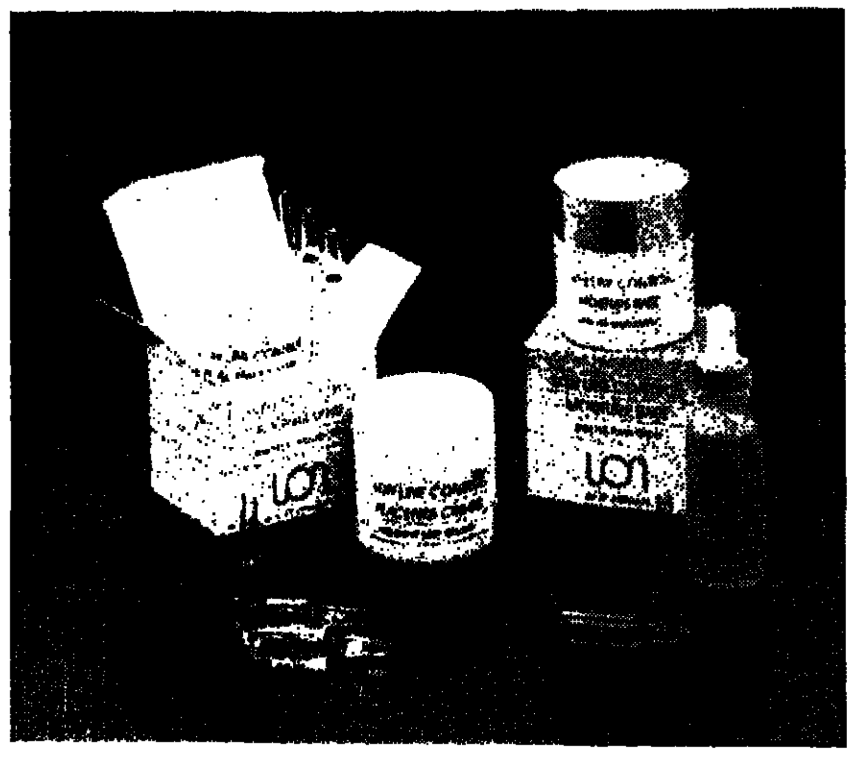

כתבה זו מוקדשת לכל אשה. היא עוסקת באחת הבעיות הכאובות ביותר – כיצד לעצור את תהליך ההתבלות של העור. בשורות הבאות תקראי עובדות חשובות על העור, גיל, לחות – וקמטים. האם אפשר לבלום את הזדקנות העור, המתחילה כבר בשנות ה־20? – כן, עכשיו אפשר, אך בתנאי אחד: לנטוש את „תרופות הפלא" למיניהן ולעבור לתוכנית־טיפולים אמיתית, המבוססת על מיטב הידע המדעי. LON מדריכה אותך כיצד לעשות זאת.

בינינו לבין־העולם מפרידה רק מחיצה טבעית דקה. העור. „עטיפה" עדינה, רגישה ופגיעה. מזג־האוויר, השיזוף בקיץ, תלאות החיים, מצבי־לחץ וכמובן הגיל, משאירים מיד סימנים בעור. הוא תמיד הראשון שנפגע וניזוק.

בגיל צעיר יותר קל יותר להתמודד. הטבע לצידנו ועוזר לנו לשמור על מראה העור. בבית, ברחוב, בפגישה, בשפת הים, אנו מציגות עור־פנים גמיש וחלק. מאוחר יותר, לקראת שנות ה־30, אנו הופכות לנשים בשלות ופורחות, אך הטבע מגיש לנו חשבון ראשון. מול הראי אנו מגלות מה האחרים רואים אצלנו: קמט ראשון בפנים, התרופפות בצוואר, כיווץ ראשון ומטריד בסנטר.

הראי אינו משקר, ואנחנו יודעות: זה מתחיל. נושא חדש מגיע לראש סולם העדיפויות שלנו: מאבק יומיומי לשמירת המראה הצעיר של העור. בעיקר של עור הפנים, המהווה כרטיס־ביקור שלנו, שאי־אפשר להסתיר.

מדוע זה קורה? – בגלל תהליכים ביולוגיים בטבע, אשר נתן לנשים תקופת־חסד קצרה מדי. בגיל צעיר מכיל העור חומרים ביוכימיים בכמות מספקת לשמירת גמישות העור. ריכוז נכון של לחות וחלבונים, המבוקר ע"י הטבע עצמו, מבטיח לנו עור מתוח ואלסטי, מבלי שנצטרך להתערב ולסייע.

שלושה מרכיבים עיקריים משתתפים כאן: H.A., לחות וחומרים חלבוניים. ה־H.A. ממונה על אספקת כמות מספקת של לחות לעור. הוא קושר אליו את הלחות הטבעית בגוף ויוצר תמיסה צמיגית, הרוויה בחומרים חלבונים חיונים (קולגן, אלסטין ועוד). בגיל צעיר ה־H.A. מתפקד כהלכה. בגיל מבוגר יותר הוא מתחיל להתפרק.

התוצאה: הוא קושר אליו פחות מים, וכתוצאה מכך גם פחות קולגן ואלסטין, חומרים אלה אחראים לאלסטיות של העור. עור צעיר מכיל סיבים קולגניים הנותנים לו את היציבות, וסיבים אלסטיים המעניקים לו את גמישותו. עור צעיר ובריא מאופיין בסיבים חזקים וגמישים, המשווים לו מראה חלק ורענן. כאשר העור מתבגר, מחזור־הדם מואט, כמות הלחות פוחתת, קצב התייבשות התאים עולה, והסיבים האלסטיים שבין התאים – נהרסים.

אותה מערכת משולבת של H.A. – לחות – חלבונים, שוב אינה פועלת כסידרה. העור מתחיל להתבלות, הקמטים הראשונים מתחילים להופיע ואנחנו, באופן טבעי, מתחילות להתרוצץ בין תכשירים שונים ולהאחז בכל בדל של הבטחה או אשליה.

האם יש פתרון רציני, אמיתי ומוסמך לבעיה? האם אפשר להלחם ביעילות כדי לעצור את התהליך, המקרים לעיתים את קצב ההתבגרות של שאר חלקי הגוף?

התשובה מפתיעה: כן, אפשר. איש עוד לא הסמיא תרופת־פלא, המבטלת לחלוטין את התהליך הטבעי של פירוק החומרים האחראים לגמישות העור, אך יש כיום דרך אפקטיבית להשיב מלחמה, לבלום את התהליך, לעצור את הזדקנות העור, ולתת לו תקופה חדשה ונוספת של רעננות ואלסטיות. את הדרך הזו הקדו ופיתחו מדעני חברת LON. קוראים לה: LON LINE CONTROL PROGRAM. תוכנית־טיפולים מסודרת ושיטתית להחזרת המראה הצעיר של העור.

תוכנית־הטיפולים של LON מבוססת על עקרון פשוט וחכם: אם העור מאבד את החומרים האחראים לגמישותו – יש להוסיף לו את אותם חומרים טבעיים עצמם, ולחדש את יציבותו ורעננותו. כיצד עושים זאת? – על־ידי טיפול משולב ובו זמני ב־2 סדרות תכשירים המכילים את החומרים החסרים לעור: סידרת ה־H.A. וסידרת הפלצנטה.

שלב א' בתוכנית: טיפולים בסידרת ה־H.A.

[illegible] ה־H.A. היא [illegible] הטיפולים לחידוש גמישות העור [illegible] שלה: לשמור על רמת לחות גבוהה, החיונית לעור בריא. מוצרי הסידרה מחזירים לעור את כמות ה־H.A. הדרושה לו, כדי לבלום את יצירת הקמטים.

מדעני LON מספקים כאן שלושה מוצרים לטיפול משולב ומשלים: קרם לחות (MOISTURE BASE), REFINER ואמפולה ל־ESSENTIAL TREATMENT.

הוראות השימוש במוצרי סידרת ה־H.A.:

1. בבוקר לאחר ניקוי יסודי של עור הפנים, משחי ריפיינר על עור פניך עד שייספג. משחי מעט קרם לחות על עור פנייך עד שייספג, וחזרי על כך מספר פעמים ביום. ה־MOISTURE BASE משמש בין השאר, כבסיס אידיאלי לאיפור.

2. בבוקר ובערב לפני השינה, לאחר ניקוי יסודי של העור, משחי את הפנים, המצח, הסנטר והצוואר בכמה טיפות של REFINER, חזרי על הטיפול 6 לילות רצופים.

3. לטיפול חד־שבועי לפני השינה ולאחר הטיפולים הקודמים: שברי את האמפולה בזהירות (לפי הסימון) והספיגי את הנוזל בתנועות עדינות על שטח הפנים, הסנטר, המצח והצוואר.

כאמור, סידרת ה־H.A. ממלאת את התפקיד החיוני של הרווית העור. במקביל את משתמשת בסידרה השנייה, סידרת הפלצנטה, האחראית להזנת העור. שני התהליכים („אכילה ושתיה") חיוניים לחידוש מראה העור, ולכן כה חשוב להשתמש בשתי הסדרות.

שלב ב' בתוכנית: טיפולים בסידרת הפלצנטה

סידרת הפלצנטה היא המופקדת על הזנת העור, עידונו ושימור מראהו החיצוני. ביחד עם סידרת ה־H.A. היא יוצרת פעולה משולבת של החזרת יציבות העור ושימור גמישותו.

תמצית הפלצנטה אשר במוצרי הסידרה מעכבת את הזדקנות עור הפנים, מזינה אותו במרכיבים ביולוגיים פעילים ומשפרת את האלסטיות של העור.

סידרת מוצרי הפלצנטה מכילה בין השאר:

1. תמצית אנזים פלצנטה.
2. תשלובת של אלסטין וקולגן – לחיזוק סיבי העור ולטיפוח מראהו הצעיר.
3. סוכרים – מקור עתיר אנרגיה, המסייע להתחדשות העור.
4. ויטמינים – המאיצים את ספיגת מרכיבי ההזנה.

סידרת הפלצנטה מספקת לך 3 תכשירי־יסוד: PLACENTA MOIST (קרם־לחות לשעות היום); PLACENTA CREAM (קרם מזין לשמירת העור); PLACENTA EXTRACT (אמפולה עם פלצנטה מרוכזת, בהתאמה לסוג העור);

הוראות השימוש בתכשירי הפלצנטה:

1. ב־PLACENTA MOIST (קרם הלחות) את משתמשת לאחר ריענון העור במי־פנים, ולאחר הספגת הריפיינר. לאחר שהשתמשת ב־1/3 מהכמות (מיכל הקרם מסומן בהתאם) את משתמשת באמפולה המכילה פלצנטה מרוכזת.

2. את האמפולה האמורה (PLACENTA EXTRACT) את מתאימה תחילה לסוג העור שלך (יבש, יבש מאוד, שמן או רגיל). לאחר שהשתמשת ב־1/3 מקרם הלחות, את מספיגה את הפנים, המחשוף והצוואר בתוכנה של אמפולה אחת.

מדי שבועיים (לאחר שהשתמשת ב־1/3 נוסף מכמות הקרם) את משתמשת באמפולה נוספת. כמרכן את יכולה ליהנות מאריזה נפרדת של 5 אמפולות עם תמצית פלצנטה מרוכזות – לפינוק אישי נוסף, או כטיפול מיידי לפני בילוי, פגישה וכדומה.

3. המוצר המשלים הוא, כאמור, ה־PLACENTA CREAM, קרם־הזנה על בסיס פלצנטה. הוא מסייע להתחדשות העור ומאט את תהליך ההזדקנות.

בכל מקרה של עור יבש, יש להשתמש במוצר זה כל ערב, לאחר הספגת הריפיינר.

סוד ההצלחה: טיפול בכל גורמי ההזדקנות

כבר בתקופה הראשונה זכתה תוכנית־הטיפולים LON LINE CONTROL PROGRAM להצלחה רבה בקרב הנשים המשתמשות בה באופן קבוע. לקוחות רבות־ביניהן דוגמניות, נשות־עסקים ונשות־חברה ידועות – ציינו בהתלהבות את שביעות־רצונן מהטיפול המשולב (H.A. + PLACENTA) ששיפר מיידית את המראה הצעיר והגמיש של עור פניהן.

ניתוח הממצאים החיוביים מצביע על מספר גורמים להצלחה:

1. שימוש בחומרים פעילים טבעיים כבסיס ומרכיב עיקרי בשתי סדרות התכשירים.
2. בטחון הנשים המשתמשות בדבר זהות החומרים בהן הן מטפלות בעור הפנים.
3. התמקדות תוכנית־הטיפולים הראשית – בניגוד לטיפולים קוסמטיים אחרים – בכל הגורמים המביאים להזדקנות העור.
4. התאמת שיטת־הטיפול בשתי סדרות המוצרים לכל סוגי העור.

LON LINE CONTROL PROGRAM מהווה כיום ציוד־דרך במלחמה הנצחית שלנו על שמירת עור־פנים רענן, בריא ומלא חיים. אינך צריכה עוד להתרוצץ בין מוצרים שונים ולעשות נסיונות על עורך. עם שתי הסדרות של LON LINE CONTROL PROGRAM – את מספקת לעור הפנים את כל התוספות הטבעיות הדרושות לו.

להשיג: בתמרוקיות ... ובבתי־המרקחת המובחרים ברשת סופר־פארם, בכל־בו שלום ורשת המשביר לצרכן.

REFINER לטיפול מושלם (מבצע מיוחד)

ה־REFINER הוא המוצר ... תוכנית הטיפול החדשנית של LON, ... [illegible]

התרגשות בקרב מנויי הגרירה בישראל: "לב מנוע" מדהימה במבצעים שכמותם לא היו!

שלם פעם אחת ואתה יכול להיות

מנוי גרירה לכל החיים

לב מנוע - מועדון בעלי הרכב, הגדול בישראל, מכריז על מבצע ענק ומזמין לחדש אחד בלבד: עשה מנוי פעם אחת ואתה מנוי לכל החיים!

בגלל שאין לך מנוי

מנסיונך, אתה יודע עד כמה זה לא נעים כשאתה "נתקע" בדרך, הרכב לא מניע בבוקר, נעצר מחוסר דלק או כשמתגלה תקר בגלגל.
אם אתה מזמין גרר או תיקון דרך, הדבר עולה לך לעיתים יותר ממחיר המנוי במועדון "לב מנוע". אם אתה מנסה לתקן את הרכב בעצמך - זה עולה לך בזמן יקר, רוגז ועצבים, חולצה מכנסיים ובלייזר מוכתמים, תשלום למונית ואולי אפילו נזק נוסף למכונית.

אנחנו מבינים למה עד היום לא עשית מנוי על שרותי גרירה וחילוץ

עד היום (בכל החברות בעולם) המנוי היה לשנה אחת בלבד. אם השתמשת בשרותי החברה ואם לא השתמשת בהם - שנה לאחר מכן היה עליך לחדש את המנוי ולשלם, כמובן, פעם נוספת.
יתכן כי האמונה ש"לי זה לא יקרה" ו"אני לא יתקע" - הביאה אותך להחלטה שלא לעשות מנוי על שרותי גרירה וחילוץ. כדאי לכן שתדע כי במחקר שנערך ע"י הטכניון נמצא כי 42% מהרכבים בשנתונים 85-83 נתקעים לפחות פעם אחת בשנה. בשנתונים נמוכים יותר המספר גדול יותר.

מהחודש יש לך מנוי

כשאתה עושה החודש מנוי ב"לב-מנוע" - אתה מקבל מנוי לכל החיים. אם לא תשתמש בשרותינו במשך השנה, בשנה הבאה יתחדש המנוי שלך לשנה שלמה נוספת חינם. ללא כל תשלום! לא תשתמש גם בשנה השניה - יתחדש המנוי לשנה שלמה שלישית - חינם. ללא כל תשלום. וכן הלאה.
אם בשנה החמישית, לדוגמא, תשתמש בשרותינו - הרי תמשיך להיות מנוי כל אותה שנה ללא תשלום, ובתחילת השנה השישית תעשה פעם נוספת מנוי לכל החיים כפי שעשית 5 שנים לפני כן. וזה במחיר מנוי רגיל.
החודש עושים מנוי לכל החיים ב"לב מנוע".

מועדון "לב מנוע" מעניק לך את השרותים שאתה צריך

* גרירה מכל מקום לכל מקום 24 שעות ביממה
* גרירה לאחר תאונה
* תיקוני דרך קלים
* הובלת מכוניות למרחקים
* החלפת גלגל
* שרות פתיחת דלתות
* מידע עדכני לגבי מחירי מכוניות
* סיוע באיתור ומידע
* שרות "לב שקט"
* הרכבת מצברים
* אספקת דלק

גם אם "תקבל שלילה" - הרכב שלך ימשיך לנוע

נהגת צמודה

עם "לב מנוע" אתה תמיד בתנועה. עשה מנוי על תוכנית המנויים "גלגלב" - ויש לך נהגת צמודה.

אם חלילה תקבל/י "שלילת רישיון", "לב מנוע", תעמיד לרשותך

נהגת צמודה

למשך 60 יום במשך 8 שעות ביממה, בין השעות 8 בבוקר לבין 6 לפנות ערב.

וזה עוד לא הכל: מכוניתך נגנבה או ניזוקה בתאונה - קבל חינם רכב חליפי!!!

כחבר ב"גלגלב" תקבל רכב חליפי באם מכוניתך נגנבה או ניזוקה בתאונה - וזאת ללא תוספת מחיר!!!
מהמם!!! נחזור שנית על ההצעה: באם רכבך נגנב - תקבל מ"לב מנוע" רכב חליפי עד למשך 40 יום ובאם רכבך ניזוק בתאונה - תקבל רכב חליפי עד למשך 20 יום. וזאת ללא תוספת תשלום, ללא הגבלות ק"מ וכולל ביטוח!!!

עשה מנוי וקבל הנחה גדולה

כדאי מאד לעשות מנוי עכשיו. עד 30.1.87 מחיר המנוי על תוכנית המנויים "גלגלב" הוא -.78 שקל בלבד (במקום -.99 שקל).

"המנוי המשולב"

לעושים (החודש בלבד) מנוי על שתי התוכניות (מנוי לכל החיים" "גלגלב" - מחיר מיוחד ביותר!!! מחיר המנוי בתוכנית "מנוי גרירה לכל החיים" בתוספת -.63 שקל בלבד עבור מנוי על תוכנית המנויים "גלגלב"

בעלי רכב משנת ייצור מתחת ל-1975 יוכלו להצטרף כמנויים רק אם רכבם מבוטח בביטוח מקיף.
ההצטרפות לתוכנית המנויים "גלגלב" אסורה למי שנמצאים בתקופת שלילה (בפועל או על תנאי) ולבי' טב"לד דו"ח וטרם נשפט.

מחירון המבצע לתוכנית המנויים של "לב מנוע"

שנה	מנוי לכל החיים	"גלגלב"	המנוי המשולב
81-87	3 x ש"ח -.23	3 x ש"ח -.26	3 x ש"ח -.44
76-80	3 x ש"ח -.33	3 x ש"ח -.26	3 x ש"ח -.54
70-75	3 x ש"ח -.43	3 x ש"ח -.26	3 x ש"ח -.64

השרות כפוף לכתב השרות של "לב מנוע" ו"גלגלב"

לכבוד "לב מנוע" - מועדון בעלי הרכב הגדול בישראל.
ת.ד. 11686 ת"א, מיקוד 61115
כן, אני מעונין בתוכנית הביטוח המתכבנית
[ ] "מנוי גרירה לכל החיים" [ ] "גלגלב" [ ] "המנוי המשולב"
שם משפחה ______ שם פרטי ______ רחוב ______ מס' ______
עיר ______ מיקוד ______ טלפון ______
מס' רישוי רכב ______ שנת ייצור ______ תוצר ודגם ______
רצ"ב המחאה ע"ס ______ שקל, מס' ______ בנק ______ סניף ______
ע"ס ______ שקל, מס' ______ בנק ______ סניף ______
ע"ס ______ שקל, מס' ______ בנק ______ סניף ______
נא לחייבני באמצעות כרטיס אשראי (בתשלום אחד בלבד)
[ ] ויזה [ ] ישראכרט [ ] דיינרס מס' כרטיס ______ בתוקף עד ______
מס' תעודת זהות ______ תאריך ______ חתימה ______

לבעלי כרטיסי אשראי ויזה, ישראכרט ודיינרס

כדאי להתקשר עכשיו!!! גם במשך השבת

* בימי א'-ה' משעה 8 עד 24
* ביום ו' משעה 8 עד 17
* ביום שבת משעה 10 עד 24

אל תחכה. הצעה מפתה וקוסמת שכזאת לא תחזור. אם אתה מעוניין ב"מנוי גרירה לכל החיים", במנוי על תוכנית המנויים "גלגלב" או ב"מנוי המשולב" - התקשר מייד לטלפון 03-204231, 260287, 289326, 289328, חיפה 04-723584 וירושלים 02-714232, 716105, גם במשך השבת ואתה מנוי.

לב מנוע - מועדון בעלי הרכב-הגדול בישראל

[illegible] 03-289326, 289328, [illegible] 260287 [illegible] 02-716105, 714232 [illegible] 04-723584

הורוסקופ

מאת האסטרולוג אילן פקר

לשבוע המתחיל ב־15.1.87 והמסתיים ב־22.1.87

האירועים הצפויים השבוע ובשבוע הבא:

* ממשיכים הזעזועים בממשלת האחדות לאור נטיית שרים נוספים לפרוש מהממשלה בעקבות השר פרץ.
* פרשיות שחיתות ושערוריות כלכליות במגזר הציבורי ממשיכות להסעיר את הציבור.
* מחריף פולמוס ציבורי סביב נושאים משפטיים ותחיקתיים.

גדי (22.12–19.1) אתם טרודים בטיפול בעניינים אישיים ובענינים משפחתיים שהוזנחו מזה זמן רב. אין זה הזמן לחשוף תוכניות פרטיות־אישיות. מצב הרוח משתפר על אף חוסר בהירות במישור המקצועי או העסקי. עם זאת, עדיף לפעול על־פי שיקולים הגיוניים ולא באמצעות אינטואיציה. המצב הפיננסי משתפר בהדרגה וכך גם הבטחון העצמי. אתם מוצאים פתרונות למצבים מסובכים במישור הכספי שעד כה לא היה להם מוצא, ומורידים בכך מעצמכם עומס נפשי ניכר.

דלי (20.1–19.2) אתם עסוקים השבוע בגיבוש ההישגים שהשגתם עד היום ובעריכת תוכניות להמשך הפעילות לעתיד הקרוב. נסיעות, ביקורים והתארגנות מחודשת ידרשו מכם את רוב הזמן. על אף חוסר הבהירות במישור הפיננסי חל שיפור ניכר ביכולתכם לארגן את פעילותכם העסקית או המקצועית. ידידים ותיקים חוזרו לתמונה ויהיו לכם לעזר. ידידות חדשה עשוייה להתפתח על רקע של מפגש בלתי צפוי.

דגים (19.2–20.3) המכשולים בדרככם עדיין גדולים וקשים למעבר. נראה כי עליכם להתרגל לעובדה שאין פתרונות קלים וכי עליכם לעמוד בלחץ עוד זמן ממושך. זה הזמן להקדיש עצמכם למשפחה ולענייני רכוש משפחתי. בענייני כספים עליכם להדק את החגורה ולהשמר מהוצאות מופרזות. עם זאת, חל שיפור בענינים פיננסיים בעיקר במישור השגת מימון לתוכנית עסקית או מקצועית. חשוב לעשות שימוש נכון במקור זה ולא לבזבזו על מטרות שאינן בסדר עדיפות גבוה.

טלה (21.3–20.4) אתם נמצאים בתקופה חיובית בכל הקשור לעשיית שינויים במישור הקריירה והמקצוע. מצב רוחכם משתפר ואתם חשים כי הכוחות הפיזיים והנפשיים חוזרים אליכם. על אף חוסר בהירות בקשר לעתיד נראה כי אתם מוצאים פתרונות למספר בעיות שהעסיקו אתכם בחדשים האחרונים. זה הזמן לבקש סיוע ועזרה מידידים. מפגשים עם בעלי סמכות או מומחים מקצועיים יקדמו לכם את האינטרסים האישיים והקרייריסטיים. הרגשות חזקים מאוד וקשה לכם לשלוט בהם.

שור (21.4–20.5) בימים אלה מתחילים להסתמן סדר ובהירות בענייניכם הכספיים. השיפור במצבכם הפיננסי מעלה לכם מחדש את המוראל. משתפרים הסיכויים להחזיר את עסקיכם לרווחיות. זה הזמן להתפנות ולטפל ברכוש משפחתי. בענייני בריאות עליכם לנקוט אמצעי זהירות ובעיקר להקפיד על מנוחה מתאימה ולא להגיע למצב של תשישות פיזית. במישור הקריירה אתם מקבלים את כל המחמאות. בעלי סמכות וידידים באים לעזרתכם.

תאומים (21.5–21.6) על אף חוסר הסבלנות כלפי הסובבים אתכם מסתמן שיפור ביחסיכם עם שותפים או עם בני או בנות זוג. חיי החברה הופכים ליותר אינטנסיביים. אתם מתפנים לטפל בהתכתבויות, טלפונים ובענייני תקשורת שהוזנחו. תוכנית לנסיעה [illegible] [illegible] זה הזמן [illegible] לטפל בכל הקשור [illegible] הנסיעה או בארגון הצד הטכני הכרוך בה.

סרטן (22.6–22.7) ענייני עבודה דורשים מכם את כל הכוחות והזמן. כי נראה הדרך היחידה לשלוט במצב במישור זה היא לעבוד בשיטה או באופן מתוכנן גם אם הדבר דורש יותר זמן פעולה. קשר רגשי עשוי להתפתח במקום העבודה אך יש להתייחס אליו בזהירות מירבית. טעויות בשיפוט במישור הרגשי עלולות לדרוש מחיר גבוה מדי. השאפתנות והרצון להגיע להישגים בזמן קצר מכניס אתכם לקצב מהיר של עבודה ופעילות מעבר לכוחותיכם ומוטב לעצור מידי פעם ולנוח מהלחץ.

אריה (23.7–22.8) הפעילות היום־יומית מקבלת תפנית ואתם שמים את הדגש על שכלול אישי, על רכישת ידע חדש, יציאה ללימודים או להשתלמות מקצועית. אתם מצליחים בנסיון לגשת באופן חדשני לענינים מקצועיים שטרם הוכיחו התקדמות יעילה עד כה. במישור הרומנטי חל שיפור גדול ועמו גם המוראל האישי. שותפויות עסקיות או מקצועיות מוכיחות את כדאיותן. צעירים במשפחה מקבלים מכם את מלוא תשומת הלב. צפויים ביקורים של בני משפחה או קרובים ממרחקים.

בתולה (23.8–23.9) על אף העובדה שאתם נתונים ללחצים במישור המשפחתי ואינכם פנויים לפיתוח הכישורים היצירתיים שלכם, בכל זאת זה הזמן לתכנן ולארגן מחדש את ענייני העבודה והקריירה. נראה כי אתם מצליחים להרגיע את הרוחות במקום העבודה לאחר המתח ששרר כן בשבועות האחרונים. ענייני הבית מתארגנים בדרך הנוחה לכם. חיי החברה הופכים ליותר מעניינים ומלאים. גם חיי הרגש מתפתחים באותה מידה והרומנטיקה מרחפת באוויר.

מאזניים (23.9–23.10) הכישורים היצירתיים שלכם בשיאם ואתם מצליחים לשכנע את הסובבים אתכם ביכולתכם לעמוד בציפיות במישור זה. המוראל שלכם בעלייה וכן האופטימיות. גובר האמון שלכם בעצמכם. זה הזמן להכנס למשא ומתן על זכויות המגיעות לכם ועל תנאים מיוחדים אותם הייתם מצפים. הבנתכם הולכת ומעמיקה ואתם נפתחים לרעיונות חדשים. בני משפחה צעירים מסבים לכם נחת.

עקרב (23.10–22.11) ענייני העבודה דורשים מכם את כל תשומת הלב. במישור הפיננסי על אף המצב המסובך חל שיפור משמעותי המאפשר לכם להתארגן [illegible] יעילות על מנת להקטין את הנזקים [illegible] הפסדים. זה הזמן לערוך בירור מחודש [illegible] עצמכם בכל הקשור לחיי הרגש. לאחר הסערה אתם חשים כי תרגתם מה [illegible] היה לצפות. שיחות הבהרה עם בני [illegible] זוגכם יפחיתו את החיכוך ויאפשרו [illegible] פעולה ענייני.

קשת (22.11–21.12) על אף התחושה [illegible] המצב אינו משתנה במהירות ואתם דורכים במקום, הרי התנאים [illegible] היום מאפשרים [illegible] לבצע שינויים [illegible] מצב הרוח המסימי [illegible] סוערים. הרצון לחזור [illegible] ואתם חוזרים [illegible] [illegible] על מנת להצטרף לנסיעה [illegible]

תאישיות בחדשות

אורי אבנרי – עיתונאי ופוליטיקאי – יליד מזל בתולה. במפת לידתו השמימית השמש, הירח, המאדים וכוכב נוגה נמצאים בצמידות במזל בתולה, בקיטוב לכוכב אורנוס. באופק העולה נמצא כוכב נפטון (במזל אריה). בולט במפה זו המצאותו של טריגון במזלות המים – אורנוס (בדגים) – פלוטו (בסרטן) – צדק (בעקרב).

מפת שמיים זו מצביעה על אישיות יצירתית מאוד בעיקר בכתיבה ובביקורת (מזל בתולה), אך לעיתים מתנדנדת בין שני סוגים של מציאות, היינו בין המציאות העובדתית לבין המציאות המשתקפת מתוך האידיאלים והמאוויים שלה עצמה (מזל אריה – אידיאליזם).

מתוך מהלך חייו עד כה בולטת אצל אבנרי היוזמה במישורים בלתי שגרתיים, אם בפיתוח עתונות בסגנון חריג או אם בנסיונות לפתור קונפליקטים לאומיים או חברתיים בדרך בלתי מקובלת (אורנוס במזל דגים) גם אם הדבר דורש תפנית קיצונית בתפיסה ובזהות הפוליטית. אין זה מפתיע על כן שאבנרי עובר מהימין אל השמאל (תלוי בנושא) או שהוא מסוגל, בעת ובעונה אחת, להיות ימני ושמאלי (קיטוב המזלות בתולה – דגים).

התקופה הפוריה ביותר אצל אבנרי היתה בשנים 1972–1952 כאשר באמצעות השבועון „העולם הזה" ניגח את הממסד והסעיר את הציבור בסנסציות. היום ניתן לומר שסגנונו העיתונאי עבר בחלקו גם לעיתונים אחרים וכיום, כמעט כל עיתון בארץ רואה זאת כטבעי לעסוק בחשיפת פרשיות או בליקויים בממסד, דבר שנחשב כחריג בשנים הראשונות לקיום המדינה.

עם חלוף השנים אנו רואים את אבנרי פונה שמאלה ובשנת 1977 מצטרף הוא לתנועת „שלי" (עם לובה אליאב, מאיר פעיל וסעדיה מרציאנו) אך נותר מחוץ לכנסת.

השקפתו ופעילותו הפוליטית של אבנרי, מאז ועד היום, נשארה אידיאליסטית כשהיא מתמקדת בעיקר בתנועת השמאל, תוך שימת דגש על הקונפליקט הפלשתינאי־ישראלי (היה זה הוא מבין הראשונים שניסה ליצור התדברות ישירה עם כמה מראשי הפת"ח המתונים).

לאחרונה עובר אבנרי חשבון נפש אישי ופוליטי תוך נסיון לגבש דרך חדשה ושונה מבעבר, נראה כי בתוך השנה הקרובה יפתיע אותנו אבנרי בסגנון פוליטי חדש או בהשקפת עולם בעלת מרכיבים שונים מאלה שהכרנו אצלו עד היום. באופן כזה יצליח להוכיח לנו כי האבסורד אינה מילה ריקה מתוכן כל עוד היא משרתת את המטרה, שכן עבורו האבסורד הוא מושג יחסי ולא מוחלט הניתן לשינוי כל עוד הוא בשליטת ההגיון, (מסממני כוכב נפטון).

מפת השמיים השבוע – השמש מסיימת באמצע השבוע את מהלכה במזל גדי ועוברת למזל דלי. כוכב חמה נכנס למזל זה כבר בתחילת השבוע והוא יוצר היבט חיובי לכוכב המאדים הנמצא במזל טלה (וגוברת הפעילות האינטלקטואלית); כוכב המאדים מקרין היבט שלילי לכוכב נפטון (אכזבות מציפיות מוגזמות) והיבט חיובי לכוכבים נוגה ושבתאי הנמצאים בצמידות במזל קשת (שיפור בכושר השיתוף); כוכב צדק במזל דגים מקרין היבטים שליליים לשבתאי ולאורנוס (אין פתרונות לויכוחים אידיאולוגיים); הירח פותח את השבוע כשהוא במזל אריה (הרגשות סוערים) ומסיימו כשהוא במזל עקרב (פעילות סודית).

מצב כוכבים זה מציין שינויים בגישתנו כלפי החיים תוך עלייה באופטימיות וביכולתנו לטפל בעניינים מסובכים. חוזות אלינו ההשראה היצירתית וכן היכולת למצות משותפויות את המועיל והחיובי. הסיוע מידידים או מקרובים בא ביתר קלות וכן יכולתנו לקרב יריבים וידידים לדעותינו ולרעיונותינו. עם זאת, טרם חלפו הערפילים ואנו עדיין פועלים במצב של חוסר ודאות לגבי נושאים חשובים בחיינו.

ילידי השבוע – משתייכים לשליש האחרון של מזל גדי וכן לקבוצת [illegible] מזל גדי למזל דלי. הם נשלטים על ידי הכוכבים שבתאי [illegible] אורנוס, מודגשת אצלם החלטיות וכוח רצון [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הוא במישור הביצועי הדורש כושר ארגוני ויכולת המצאה.

חיים טובים

מאת דליה גל

להתחמם יותר ולשלם פחות

תנורים להסקה בעץ הם צורך השעה בחורף הקר והגשום הפוקד אותנו השנה. „סאמרטיים" – החברה המובילה לשיווק תנורים להסקה בעץ – במבצע הנחות ותשלומים על התנורים מתוצרת ווטרפורד – אירלנד, יוטול – נורבגיה והתנור האמריקאי החדש „דיפאיינט" מתוצרת ורמונט קאסטינגס, ארה"ב.

אנחנו בעיצומו של החורף. חורף קשה. אומרים, שאם יימשך קצב ירידת הגשמים כפי שהיה בשליש הראשון של חורף זה, תהיה זו השנה הגשומה ביותר מאז 1950. לנו קר, ואנחנו רוצים להתחמם היטב. תנורי החשמל והגז שלנו, המופעלים ב„פול ווליום", צורכים המון אנרגיה והחשבונות שלנו מרקיעי שחקים. מי שחושב גם על הכיס, גם על היופי וגם על עוצמת החום, ילך השנה על תנור להסקה בעץ. זהו צורך השעה, תרתי משמע.

החברה המובילה בארץ, המציעה תנורי חימום להסקה בעץ ממיטב התוצרת העולמית היא חברת סאמרטיים. בימים אלה יצאה החברה במבצע של הנחות ותשלומים, אף על פי שלמחות שני שלישים מהחורף עדיין לפנינו. המדובר הוא ב־20% הנחה על תשלום במזומן. אפשרות לתשלומים נוחים באמצעות ויזה או ישראכרט על כל התנורים.

בשנים האחרונות ייבאה סאמרטיים תנורים להסקה בעץ מתוצרת ווטרפורד – אירלנד ויוטול – נורבגיה, תנורים שזכו לפופולריות רבה ונמכרו כבר באלפים בכל רחבי הארץ. השנה, בעקבות הסכם הסחר החופשי עם ארצות־הברית, ניתן לראשונה להשיג בארץ את התנור האמריקאי המפורסם ביותר מתוצרת „ורמונט – קסטינגס" (Vermont Castings) – ארה"ב במחירים מתקבלים על הדעת.

התנור האמריקאי מדגם „דיפאיינט" (Defiant), מלבד יופיו הויזואלי ומחירו האטרקטיבי, הזהה כמעט למחיר בארה"ב, בעל יתרונות משמעותיים נוספים. יש לו טרמוסטט אוטומטי, המאפשר בעירה בעוצמה אחידה למשך שעות רבות. העץ בוער בתוכו מעל 12 שעות ברציפות. יש לו „מחסנית", הדואגת שעם שריפת בול עץ אחד יוזן אחר תחתיו.

מבנה התנור מתוחכם ופטנטי. עם סגירת הארובה, שוהים העשן והחום זמן רב יותר בתוך התנור, וישנה אף כניסה של אויר משני – מה שמגביר את תפוקת החום ב־50%. שטח החימום הוא מעל 200 מ"ר.

מוצעים למכירה שני דגמים: הגדול יותר – בעל דלתות אטומות, והקטן יותר – עם דלתות זכוכית.

את תנור ה„דיפאיינט" האמריקאי החדש וכן את התנורים המוכרים לנו כבר – ווטרפורד 103 ויוטול 8, ניתן להשיג בכל סניפי סאמרטיים במחירי מבצע עד סוף החודש או עד גמר המלאי.

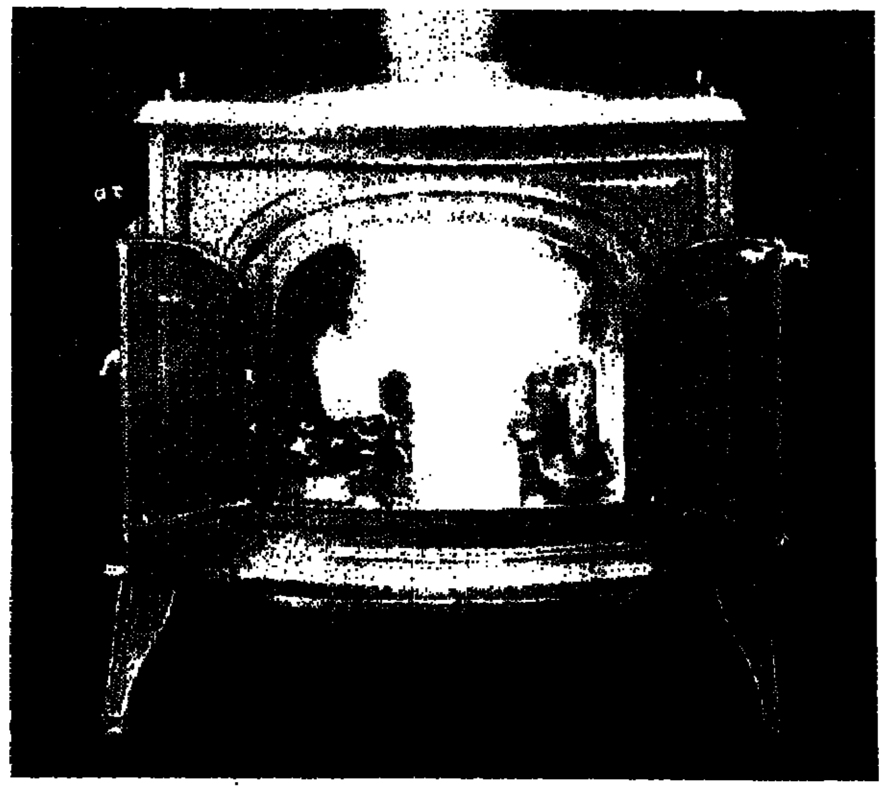

אולם התצוגה והמכירות המרכזי של „סאמרטיים": בהרצליה פיתוח: רחוב מדינת היהודים 4, צומת אכדיה, טל' 052-545511 (3 קווים). בירושלים: רחוב עזה 40, טל' 02-632958. בחיפה: רמת ישי, טל' 04-936716. בבאר־שבע: רחוב טרומפלדור 90 (פינת רמב"ם), טל' 057-39604, 39467.

וכן בסוכנויות הבאות:

רמת הגולן: 067-63889, צפת: 069-73597, נהריה: 04-922487, נתניה: 053-36546, רעננה: 052-448753, רחובות: 08-459824, אשדוד: 055-50365, אשקלון: 051-37004.

5000 מילים בדקה – האם זה יתכן?

מאת דליה גל

את התופעות התרבותיות השליליות של עידן הטלוויזיה הינה התמעטות הקריאה. המצב האבסורדי ביותר שיכולנו להעלות על דעתנו הוא, ש„עם הספר" יחדל לקרוא. הסיבות לכך אינן נובעות אך ורק מריבוי העיסוקים שלנו, ממורכבותם של חיינו, אלא, למרבה הפלא מהעובדה שפשוט איננו יודעים לקרוא, או ליתר דיוק, איננו יודעים לקרוא נכון – וביעילות. וטבעי הוא, שמה שאיננו יודעים לעשות – איננו אוהבים לעשות.

באופן פרדוכסאלי, ככל שנטייתנו לקרוא הולכת ופוחתת, גובר והולך הצורך שלנו לקרוא, ולקרוא הרבה: אם ללימודים, עבודה או כתחביב. המסקנה המתבקשת היא, שכדי לשפר את סיכויינו להצלחה בכל עיסוק שהוא, כדי להעשיר את חיינו הרוחניים – עלינו להשתדל לקרוא יותר ולזכור יותר את מה שאנחנו קוראים.

כיצד עושים זאת?

ובכן, אני עצמי, כהיותי סטודנטית לספרות סבלתי מבעיות של הספק ושל ריכוז. חיפשתי פתרונות, ובדרך גורלית כלשהי הגעתי לאדם מיוחד במינו, שקיים יותר מאשר הבטיח. יצחק סיטי, מקימו של המכון הישראלי לשיפור הלמידה (מיל"ה), לימד אותי כיצד קוראים מהר יותר, מבלי לאבד מרמת ההבנה, ואפילו להעלותה.

הגעתי לקורס לקריאה מהירה עם יכולת קריאה של 200 מילים בדקה (הממוצע הישראלי הינו 150 מילים בדקה). עם סיום הקורס, שילשתי את מהירות קריאתי, כאשר באותה עת הצלחתי לזכור יותר פרטים ולהבין טוב יותר את נושא הקריאה. עד כמה שהדבר נשמע מוזר יש לכך הסבר הגיוני פשוט ביותר: ככל שגוברת מהירות הקריאה, כן גובר הריכוז ופוחתת הסחת הדעת, המוגעת ברמת ההבנה וביכולת הזכרון.

תיאום בין פעולת העין לפעולת המוח

למעשה, מטרת הקריאה המהירה היא ליצור קואורדינציה בין פעולת העיניים לפעולת המוח, קצב פעולת העיניים מהיר ביותר בעיקר אם מתרגלים את תנועות העיניים. המוח, לעומת זאת, יכול לחשוב כ־400 מילים בדקה. גם אם המידע, המגיע למוח, מקוטע, ניתן להשלימו באופן אסוציאטיבי.

נוסף לתרגילים לחיזוק שרירי העיניים, השיטה מבוססת גם על טכניקת השימוש ביד, שהיא פעולה מאיצה ביותר. היד מסייעת למיקוד העין, ואף ניתן להכתיב לה מהירות.

אך אין הקורס מתמקד במהירות הקריאה בלבד. הטכניקות של פיתוח הזכרון, הנלמדות כאן, מסתייעות בפשטותן וביעילותן: שיטות של סיכומים מלולים בכתב וביעילות. עבודה בזוגות, ריכוז [illegible] להצטיינות [illegible] [illegible]

הקורס מיועד [illegible] [illegible]

התלמיד האידיאלי הוא התיכוניסט דווקא. בגיל העשרה יכולת הקליטה עדיין גבוהה, והמוטיבציה לרכוש את המיומנויות הנלמדות בקורס גם היא גבוהה ביותר. עם זאת, גם מי שעבר את גיל הארבעים־שישים־שבעים, יפיק תועלת רבה מהקורס, הן לייעול עבודתו והן להנאתו בתחביב נוסף שאולי מיעט לעסוק בו עד כה – הקריאה.

יצחק סיטי יודע לספר על הצלחות גדולות עוד יותר. במשך 20 שנות קיומו של המכון, עברו את הקורס 27 אלף תלמידים, ביניהם קצינים בכירים בצה"ל, לרבות ביה"ס לפיקוד ומטה, משרדי ממשלה שונים (בטחון, חוץ, מס הכנסה), מתוכם היו רבים שהגיעו ל־3000 מילים לדקה, וספורים יותר שקראו 5000 מילים בדקה.

ניתן לומר, שהעברת קורס מעין זה לכמה שיותר אנשים הינה ממש משימה לאומית ויעד חינוכי ותרבותי חשוב ביותר. הקורסים מתקיימים במרכזים אחרים בארץ.

הקורסים לקריאה מהירה יפתחו במקומות:

בתל־אביב: בית ציוני אמריקה, אבן־גבירול 26, ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 7 בערב
בתל־אביב: בסמינר הקיבוצים, דרך חיפה 149, ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 7 בערב
בירושלים: מכללת מילה, אגריפס 30, ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 7 בערב
בחיפה: בבית ארדשטיין, י.ל. פרץ 20, ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 5 בערב
בקרית־חיים: [illegible], ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 5 בערב
בהרצליה: בביה"ס האניכון, הרב קוק 30, ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 5 בערב
בכפר־סבא: [illegible], ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 5 בערב
ברחובות: בבית ההסתדרות, גולדברג 6, ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 5 בערב
בראשל"צ: [illegible], סמילנסקי 3, ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 7 בערב
בפתח־תקוה: [illegible], קפלן 42, ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 5 בערב
בנתניה: [illegible], מקדונלד 5, ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 5 בערב
ברמת־גן: [illegible], ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 7 בערב
בבאר־שבע: מכללת מילה, רמב"ם 30, ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 8 בערב
בחולון: [illegible], ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 7 בערב
בקרית־אונו: [illegible] 104, הרשמה מוקדמת בכל יום במתנ"ס
באשקלון: [illegible], ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 7 בערב
בעפולה: [illegible], ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 7 בערב
בחדרה: [illegible], ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 7 בערב
בקרית־שמונה: [illegible], ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 5 בערב
במגדל: [illegible], ביום א' 18.1 וביום ד' 21.1 בשעה 7 בערב
בטבריה: [illegible]
[illegible], ביום ב' 19.1 וביום ה' 22.1 בשעה 7 בערב
[illegible] הרשמה מוקדמת כל יום במקום

להרשמה ולקבלת [illegible] הקדם [illegible] 30 דקות לפני פתיחת הקורס [illegible]

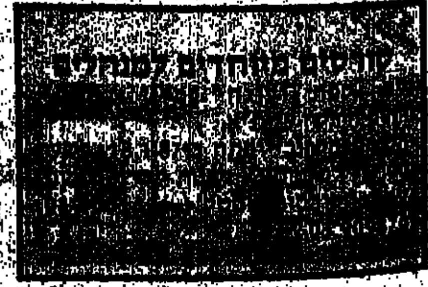

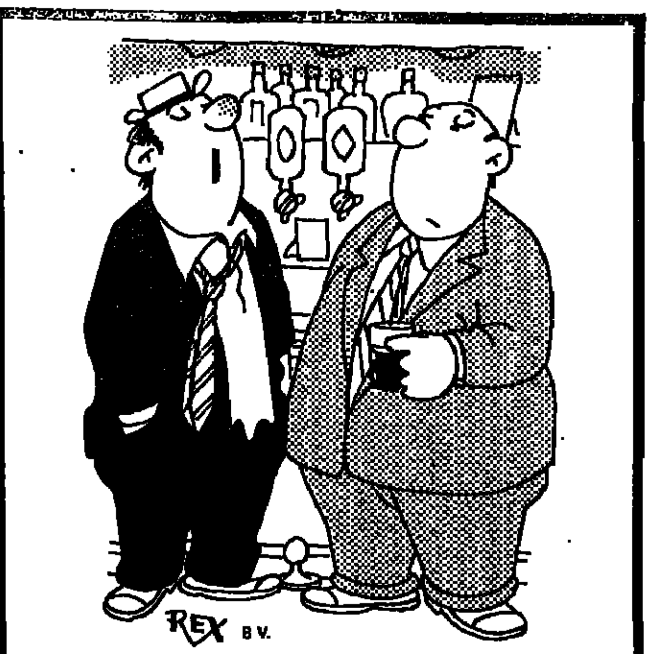

„אני שותה רק כדי לחיות ידידותי, חתיכת שמן..."

„תורגע, כולם יודעים שדובים אינם יודעים לטפס על עצים..."

„הייתי חוזר קודם, אבל הספינה שהצילה אותי ערכה טיול מסביב לעולם..."

„מתחיל לרדת גשם. בוא נאסור מישהו, כדי שנוכל לחזור לתחנה..."

„מתי אתה מסייד את המטבח?..."

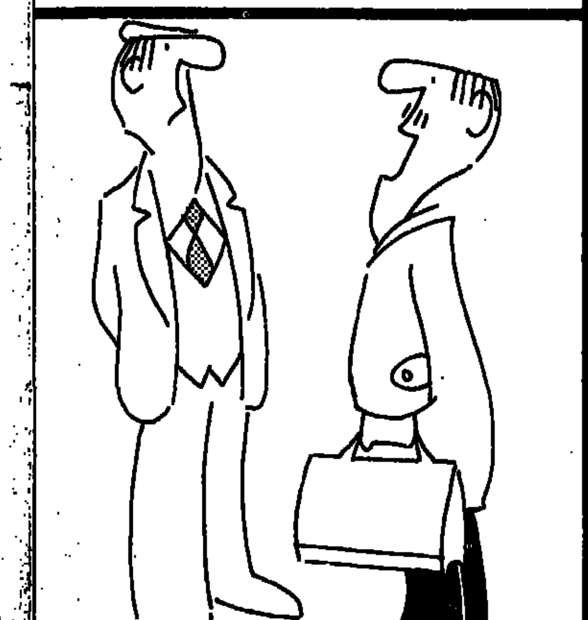

„לא הצלחתי בשום מקצוע בבית הספר, אז נעשיתי חזאי מזג אוויר..."

נוה כרמית
נס-ציונה
100%

בואו לבקר בדירות לדוגמא
דירות של 4 ו־5 חדרים
בין השעות: 9.00-14.00
ובימי חול בין: 16.00-19.00

תכנית דירת 4 חדרים בבנין שכולו 4 חדרים.

ניתן לקבל משכנתא עד 30% ממחיר הדירה.

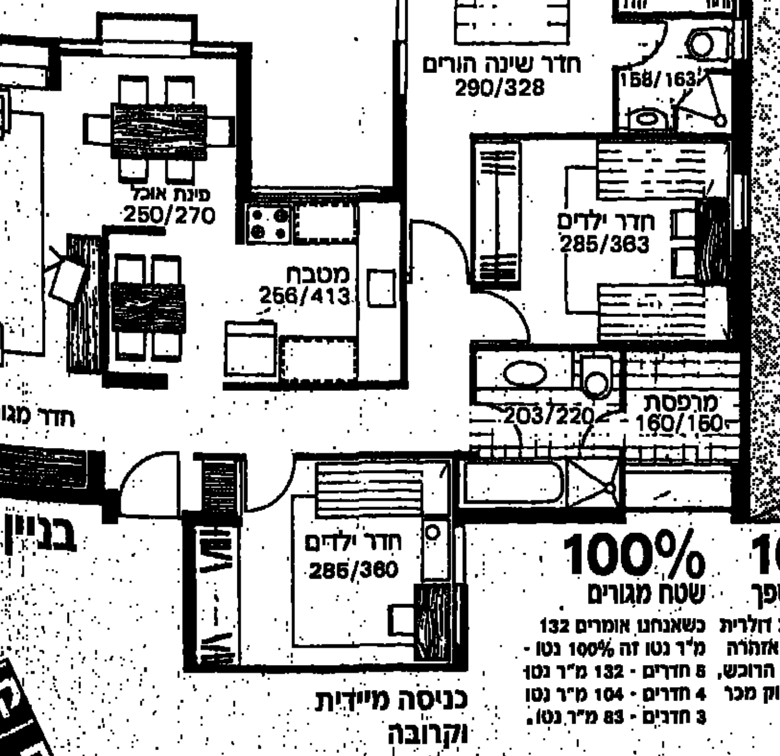

בניין חדש

100% איכות חיים ירוקה
שכונה ירוקה בלב קרית המדע בצפיפות נמוכה עתירת מדשאות.

100% פיתוח סביבתי
בחלק הגדול של השכונה אין כבישים. רק מדרחוב וירק, המרכז המסחרי, בית הספר, ומתקני הספורט ממוקמים קרוב לבתי הדיירים אך מרוחקים מספיק כדי לא להיות מטרד לדיירים.

100% בניה מעולה
דירות 3, 4, 5 חדרים ופנטהאוזים, מתוכננים ומרווחים להפליא בסטנדרטים גבוהים ביותר.

100% הבטחה לכספך
ערבות בנקאית דולרית צמודה, הערת אזהרה או ביטוח כספי הרוכש, הכל בכפוף לחוק מכר דירות.

100% שטח מגורים
כשאנחנו אומרים 132 מ"ר נטו זה 100% נטו - 5 חדרים - 132 מ"ר נטו, 4 חדרים - 104 מ"ר נטו, 3 חדרים - 83 מ"ר נטו.

כניסה מיידית וקרובה
2 דירות גג אחרונות ודירות 5 חדרים לכניסה מיידית, דירות של 3, ו־4 חדרים לכניסה קרובה.

שמשון זליג בע"מ אחים דוניץ

משרד מכירות באתר: נס ציונה נוה כרמית, ליד הבניינים טל: 08-476391 פתוח בשעות: 9-13, 16-19. ראשל"צ: שמשון זליג בע"מ ז'בוטינסקי 65, טל: [illegible]

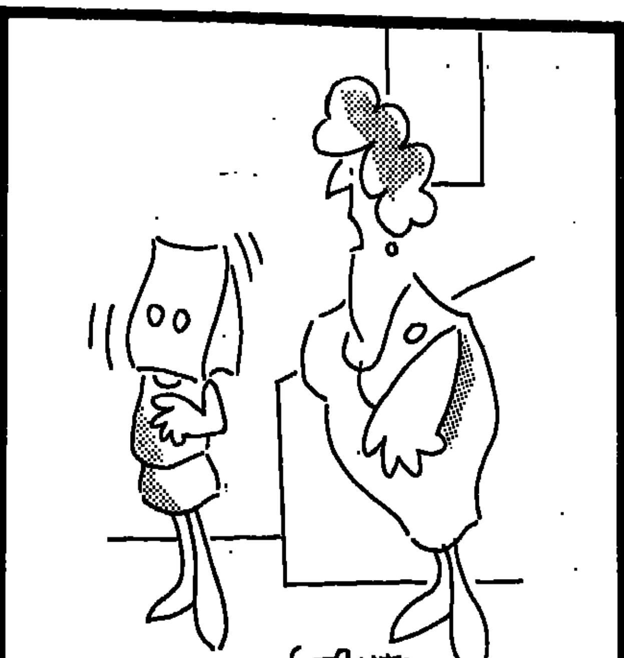

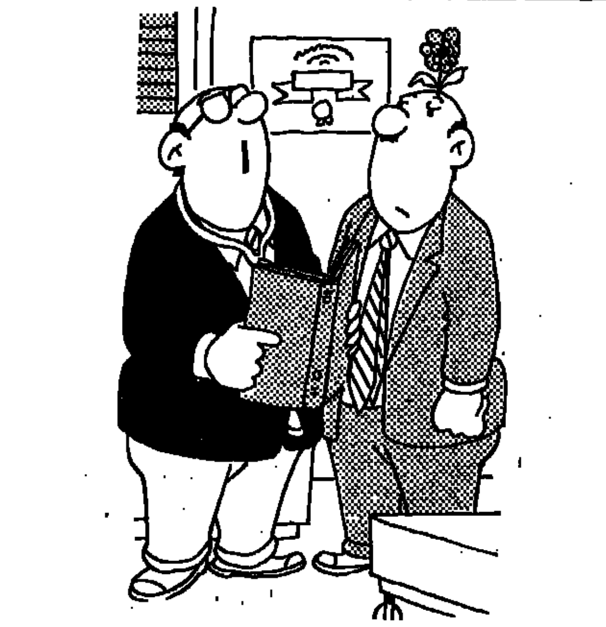

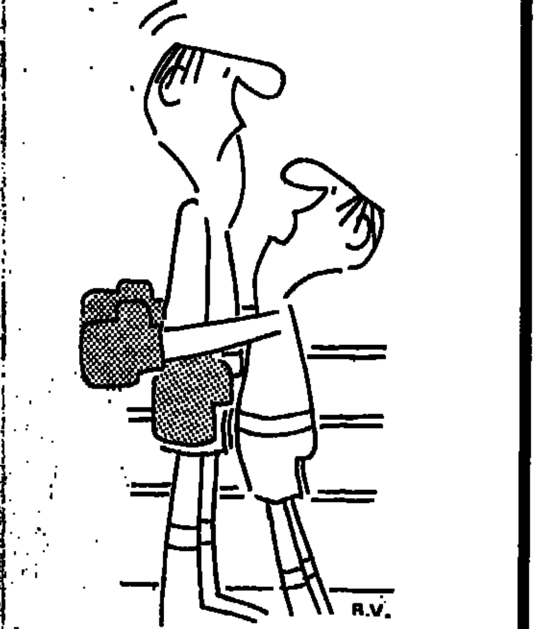

תריס-פטנט

הפטנט העולמי המדהים בפשטותו שמונע את הרס התריסים!!!

★ שלבי התריס אינם בולטים!!!
★ מנוף התריס לא בולט!!!

וזה מונע סוף סוף את הריסת או שבירת התריסים.
אתם מכירים את הבעייה, לא?!

התריס החדש - מאפשר להזיז את כנף הזכוכית או הרשת ללא הפרעה או גרימת הרס גם כשהשלבים פתוחים!!!

תריס פטנט - התריס שיחסוך לך הרבה כסף ועצבים,
עם תריס פטנט אין צורך בתיקונים!!!

מתאים לכל סוגי המרפסות וחלונות הכיס

דרוש לראות את הדוגמא ממרכיב התריסים שלך! בפרטים נוספים פנה אל:

תריס-סורג רח' בר-יוחאי 26 ת"א טל: 03-830881
מדגמים ופטנטים - 11595, 78171, 75816, 11594
תריס פטנט - מהאנשים שהמציאו את תריס סורג

תפוח ועץ

285 לילדים ולהורים

ממדף הספרים

בלי טעם – אך איזה ריח!...

יש תקופה בחייהם של ילדים קטנים, שבה הם אוהבים נורא להשמיע מלים מן הסוג של „פיפי־קקה": והם חוזרים עליהן שוב ושוב בקול רם עד שהדבר נמאס עליהם, או עד שהם מתבגרים מהן ומבינים ש„הומור" זה הוא, למעשה, חסר טעם. לא הייתי מאמין בשום אופן, כי מו"ל ישראלי ימצא לנכון להעניק לבני הגיל הרך שלנו ספר צבעוני, יקר ומהודר, המושתת כולו על „הומור" אנאלי זה. והנה גם לזאת „זכינו", ואת זוהר הכתר של שמה הטוב מעיבה ההוצאה המכובדת „כתר", בספר שכזה.

על כריכת הספר נראית תמונה צבעונית ומבריקה של רותי המסכנה, יושבת תקועה עד לקורקבן בתוך אסלת בית השימוש. במשפט הראשון של הספר מוסבר תוכן הסיפור: „פעם אחת ניסתה רותי לעשות פיפי כמו חמשת אחיה, אבל הנסיון הזה הסתיים בצרות..."

איזה טקסט, רבותי! ואילו תמונות גדולות, צבעוניות וריאליסטיות! צריך פשוט לראות כדי להאמין: הנה ציור על עמוד שלם, המתאר חמישה נערים ונערה, עושים אמבטיה משותפת בתנוחה המזכירה אורגיה נוסח הסרט „סאטיריקון": אחריה שורה של ציורים נטוראליסטיים למהדרין, המתארים כמו בסרט נע את רותי המעורטלת וחמשת אחיה העירומים, צועדים בסך לבית השימוש ועושים פיפי בעמידה; רותי מנסה לחקות אותם, הם מצטופפים, לוטשים עיניים בה ובנסיונותיה האומללים לעשות כמותם והיא: „אל תסתכלו! זה לא יצליח אם תסתכלו"; הם לוטשים עיניים בציפייה ו... „בומס – היא מחליקה לתוך האסלה" וכו' וכו'.

להמשיך ולדון בכך – מיותר לדעתי. לא נותרה אלא שאלה אחת לבית ההוצאה: למה? לשם מה טרחתם לתרגם מגרמנית את הזבל הזה, ולמה העניקתם לילדה אלזי, בתם של הורים בווארים בריאי בשר, את השם הצברי רותי? האם עד כדי כך נזקקה „כתר" גם לסיר־לילה, במחילה, ודווקא מתוצרת מינכן? הנייר סובל כנראה באמת הכל; אז אם כבר מדפיסים ספרות בית־שימוש, למה דווקא על נייר כרומו, שאי אפשר לעשות בו שימוש יעיל באותו מקום?

אליאור

„מה קרה לרותי?" • כתבה וציירה: מרגרט רטיש (נכון יותר: רטיך) • תרגמה מגרמנית: אורנה בת אברהם • הוצאת „כתר" • 30 עמודים מנוקדים (לא ממוספרים).

עוגיות בלי אפיה

רוצים להכין עוגיות נפלאות ומיוחדות בצ'יק צ'ק ממש?

הניחו על השיש: 3/4 חבילה מרגרינה, כוס אבקת שוקולד, שתי כפות סוכר, או שתי כפות חלב, או שתי כפות מים, 100 גרם קוקר ועשרים מנז'טים (צלחיות נייר קטנטנות לעוגיות קטנות).

שמים בתוך סיר את המרגרינה, השוקולד ושתי כפות הנוזל ומחממים הכל על אש קטנה. ברגע שיש בסיר רטב, מכבים את האש ומוסיפים לרטב את 100 גרם הקוקר; מערבבים היטב בעזרת כף עץ. מכניסים את הסיר למקרר לשעה בערך, ואחר כך מרטיבים את הידים ועושים כדורים קטנים מהתערובת. כל כדור קטן כזה שמים בתוך המנז'ט. אוכלים בתאבון ומה שנשאר, אם נשאר, מאחסנים שוב במקרר.

דניאלה שני

שָׂמֵחַ וּמְבַדֵּחַ

*

הָאֲוִיר יָצָא

יוֹם אֶחָד נִדְקַר צְבִיקָה בְּכַף רַגְלוֹ וְצָלַע.

"לָמָּה אַתָּה צוֹלֵעַ?" שָׁאֲלָה אוֹתוֹ חַנָּה הַשְּׁכֵנָה.

"כָּכָה," עָנָה צְבִיקָה, "כִּי יֵשׁ לִי פַּנְצֶ'ר בָּרֶגֶל."

*

לֹא אֶת כֻּלָּן

יוֹם אֶחָד הִסְתַּכְּלָה סַבְתָא עַל כַּפּוֹת הַיָּדַיִם שֶׁל יָעֵל וְשָׁאֲלָה:

"תַּגִּידִי, אַתְּ מְכַרְסֶמֶת אֶת הַצִּפָּרְנַיִם?"

"כֵּן," עָנְתָה יָעֵל, "אֲבָל רַק שֶׁל הַיָּדַיִם..."

פופואידים בקואורדינציה

פופואידים בלועזית. אולי כדאי לאמץ את השם קופצנים בעברית. כך או כך, משחק ההרכבה של „טומי" מוצלח מאד. באריזה צבעונית מפתה ממתינים הפופואידים לילדים. איזה ילד בגיל הרך לא מצוין על האריזה היפה, וחבל. לדעתי, המשחק מתאים לילדי גן.

הפופואידים הם חלקי פלסטיק בצבעים עליזים. יש עגולים ומחוררים, מעין גוף; יש מאורכים, הנפתחים ונסגרים בתנועת אקורדיון. משום משמיעים קולות הריקה שגרמו לילדים להשמיע צהלות שמחה. מכל עשרים החלקים (זה המספר שהיה באריזה), ניתן לבנות יצורים שונים ומשונים, כיד הדמיון הטובה על המשחקים. העבודה בהתחלה אצלנו עם הרבה צהלות ועליזות. החלקים נעימים למגע ומתחברים בקלות. הילדים אהבו אותם בעצמם עם חברים. יופי, כה שמחת יפה הוא

המחיר. באריזה שלנו היו 20 חלקים, לא הרבה למשחק הרכבה – 29 ש"ח. לא זול.

לקטנים וגם לגדולים – משחק נוסף, מיובא מארצות הברית, ושמו „אטש אנד סקץ'" – חרוט ושרטט בלשוננו. ילידי ארצות הברית טוענים שזהו משחק ותיק, אהוב ומוכר. היבוא לארץ נסיוני וחדש. אם הזמן אינו פוגע לרעה ביין טוב, למה שיפגע במלתק טוב? ה„אטש" האמריקני עומד בהחלט בקריטריונים של משחק טוב, אפילו מעולה. על לוח מיטלטל, הנראה כמו מסך טלויזיה, יש שני כפתורים. כשמסובבים – מצטייר קו שחור על המרקע. סיבוב בכפתור הימני מזיז את הקו אנכית: סיבוב בכפתור השמאלי מוליך את הקו אופקית. עם סיבוב שני הכפתורים בתיאום אפשר „לצייר" כמעט הכל: ישר ועקום, באלכסון ובעיגול. תוצאת השרטוט הסופי היא השתקפות השליטה המוטורית והקואורדינציה של

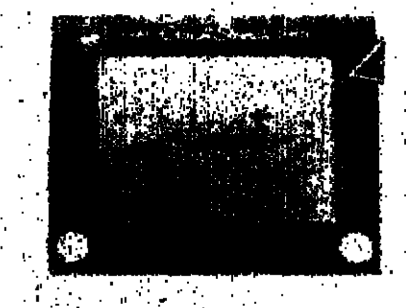

המפעיל: ילד, נער או מבוגר. כולם נהנים. כדי להתחיל ציור חדש, הופכים ומנערים את המסך והכל נמחק. מהוראות היצרן מסתבר כי מאחורי מסך הפלא מצויה אבקה כסופה. הקו נוצר מהצטברות של גרגירים זעירים. אפילו ישבר הכיסוי העליון, מבטיח היצרן, לא יתפזר שום דבר, אבל בכל זאת – המשחק שביר. לא כדאי לתת למי שמטיח צעצועיו ברצפה.

משחק נפלא לגדולים ולקטנים.

שושנה רון

יין המשמר

*

"טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד" (קֹהֶלֶת ד, ט).

מִכָּאן אָמְרוּ: יִקְנֶה אָדָם חָבֵר לְעַצְמוֹ שֶׁיִּהְיֶה קוֹרֵא עִמּוֹ וְשׁוֹנֶה עִמּוֹ וְאוֹכֵל עִמּוֹ וְשׁוֹתֶה עִמּוֹ וּמְגַלֶּה לוֹ כָּל סְתָרָיו.

אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן ח

מה מסתובב

המטריה התהפכה

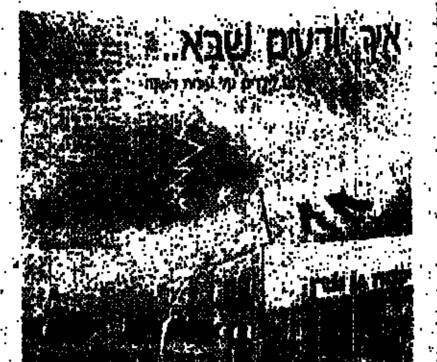

איך יודעים שבא..קיץ, חורף, סתיו ואביב ★ שירים לילדים על עונות השנה ★ עריכה והפקת תקליט: אתי אנטה „המון הפקות" ★ עיצוב ואיור: ... ★ הד ארצי.

איך יודעים שהתקליט טוב? מאזינים לו פעם אחת ואחר כך רוצים לשמוע עוד ועוד ולא נמאס עד שמקבלים תקליט חדש...

אולי יותר טוב. התקליט שלפנינו הוא אסופה של שירים בנושא עונות השנה. כל השירים אינם חדשים וגם הביצועים, כמותם, אינם חדשים. מה חדש? העובדה שדווקא שמונה עשר השירים הללו מופיעים כולם על גבי תקליט אחד.

המבחר בסדר. שום דבר לא יוצא דופן או מרגש במיוחד. יש שירים נעימים של נעמי שמר, לאה גולדברג, לאה נאור, יהונתן גפן ואחרים. השיר „בוא ים" של יהונתן גפן, הוא לדעתי היפה בכולם.

לתקליט מצורפות כל מלות השירים וזה דבר נוח ויעיל מאוד. משהו מוזר קרה לכיוון אליו נוטה המטריה המצויירת על גבי העטיפה בצד שירי החורף, אבל זה פרט קטן.

התקליט מאוד שימושי לגננות, למורות, (לגיל הרך) ולדור הצעיר שלא ידע את ...

שרה ארנון

בריג' מאת רחל שמיר

כשחושבים על עגבניות

מפגש זה התקיים כשבוע בו הניש השר נסים את התוכנית הכלכלית שהפכה לסלע מחלוקת בממשלה, בכנסת, בהסתדרות ובציבור כולו.

"מה דעתכן על התוכנית הכלכלית המוצעת?" שאלה כרמלה תוך כדי חלוקת הקלפים.

"אני מסכימה עם המערך, אני נגד התוכנית", הבריזה רות.

"ואני רווקא מזדהה עם ה"רוב שבליכוד", אמרה ורותה, ליכודניקית מושבעת, אשר בזמנו שינתה את שמה הגלותי לחרותה.

"מרגיז אותי שהופכים את זה לענין מפלגתי", התערבה נחמה. "צריך למצוא פתרון והפתרון יימצא בוודאי. לדעתי יעשו בחכמה הליכודניקים ומערכניקים גם יחד, אם יפסיקו להכריע את דעותיהם בפומבי. זוהי תעמולה מפלגתית או חיסול חשבונות, לדעתי. מוטב שישבו וידונו בכובד ראש בענין, בדלתיים סגורות. אני מצפה לתוכנית כלכלית מוגמרת שתספק את כל הצדדים פחות או יותר. כמובן שמוכרחים לקצץ בהוצאות, השאלה אילו. כרגע מדאיג אותי יותר מחיר העגבניות. איני יכולה לחיות בלי האדום הזה".

"מה דעתכן על קצת ברידג'?" העירה שושנה, הסולדת מוויכוחים מכל סוג שהוא. "האם לא לשם כך התאספנו?"

חילקה כרמלה, שותפתה הפעם היתה נחמה. אני הוזמנתי כחמישית והחלט לשחק בסיגנון "צ'יקגו" ואחרי ארבע חלוקות, אחד יוצא והחמישי נכנס. במישחק זה הייתי קיביצר.

המערך:

צפון
♠ 5 4 2
♡ A J 10 5
◇ 7 5
♣ A K J 6

מערב
♠ J 7
♡ 7 3 2
◇ A Q 10 9 6 3
♣ 10 5

מזרח
♠ A 10 8 3
♡ 8 4
◇ J 2
♣ Q 9 8 4 3

דרום
♠ K Q 9 6
♡ K Q 9 6
◇ K 8 4
♣ 7 2

ההכרזות:

צפון	מזרח	דרום	מערב
1 קלאב	פאס	1 הארט	3 דיאמונד (חלש)
3 הארט	פאס	4 הארט	פאס
פאס	פאס		

מערב הובילה בנסיך ספייד.

מאחר והרגשתי שתהיה כאן תקלה, רשמתי לפני את החלוקה.

מזרח זכתה באלוף ספייד והחזירה את הנסיך ריאמונד. נחמה, הכרוז, כיסתה במלך. מערב זכתה בשני דיאמונדים והמשיכה...

"מצטערת, אין החוזה בר ביצוע", הצהירה נחמה.

"אילו במהלך המשחק ספרת את אחיזותיה של שושנה (מערב), היית מבצעת את החוזה", הערתי.

"הכיצד?" נשאלתי.

"פשוט מאוד, לפי ההכרזה...

"אילו משכת את המלך ספייד לפני שמשכת את הקלאבים", פניתי אל נחמה, "היית רואה ספייד נוסף מופיע מצד מערב. עכשיו נשאלת השאלה, איזה שני קלפים שחורים נשארו בידי מערב.

...מוכיחה שבידי מערב לא נותרו קלפים שחורים ואז מה הבעיה לעקוף בספייד לתשיעית? כנראה שהיית שקועה במחיר העגבניות האדומות ולא נתת את לבך לקלפים השחורים", אמרתי.

שחמט מאת אורי צחור

ארבעת המוסקיטרים

יעקב מוריי ויהודה גרינפלד מישראל, ג'רלד הארטנק, בן 23, ויורג היקל, בן 21, ממערב גרמניה, סיימו יחדיו, במקומות 1-4, בתחרות הראשית של פסטיבל השחמט שנערך במכרז הפיס ע"ש גולדה מאיר בחולון. כל אחד מהארבעה צבר – 7 נקודות בתשעה משחקים.

השמות מובאים לפי מקומם של השחמטאים בחישוב אייכות הנקודות. כפי שנמסר הרי התוצאה שהשיג מוריי מקנה לו, יחד עם הישגים בעבר, את הזכות לקבלת דרגת רב אמן בינלאומי.

שלושה מארבעת הראשונים, וכן שמואל רשבסקי, לא נחלו כל הפסד בתחרות. היחיד מהמשהפסיד הוא יהודה גרינפלד, ששגה קשות בהיות לו יתרון נגד הארטנק, ונוצח. מוריי הוליך כל העת בראש. את ארבעת משחקיו האחרונים סיים בתיקו.

אליהו שווידלר וכן מיגואל אילסקאס מספרד, שמואל רשבסקי וליאוניד שאמקוביץ מא...

בקרב זה השתמש, ולאדימיר אלתרמן, ברעיון חדשני של יעקב מוריי, אך שגיאה גסה בהמשך איפשרה לרב האמן ולאדימיר ליברזון לבצע תחבולות מרשימות. ההסברים למשחק מתבססים על הערות, שנתן לנו, ליברזון.

פתיחה ספרדית

לבן: ליברזון
שחור: אלתרמן

חולון, ינואר 1987

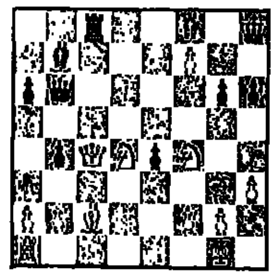

שה ווכיה מהירה במשחק)

כנס הפרובלמאים

כנס הפרובלמאים השנתי ייערך בשבת, 24 בינואר, במלון "טל" בתל אביב, מתשע בבוקר עד חמש בערב. ארועי הכנס: שתי תחרויות לחיבור בעיות תחרות שיחזור בעיות, הרצאות ודיונים.

שמינית הגמר

מאוצר התחבולה

תחרות בהתכתבות 1986

פתרון

המלכה הוקרבה פעמיים

דושיא העולמי בהקרבת מלכה אחת במשחק תחרותי הוא חמש פעמים. הקרבת מלכה היא ארוע נדיר במשחק תחרותי וכאשר המלכה מוקרבת פעמיים זה, כמובן, נדיר יותר. ארוע כזה התרחש במשחק המובא להלן.

מטבעות ומדליות מאת חיים לנגלבן

איילת אהבים

"איילת אהבים" הוא המדליון הראשון בסדרת הטבע, בזהב ובכסף, המוצע במבחר מסגרות מיוחדות. הסדרה מונפקת בשיתוף עם החברה להגנת הטבע והחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות. היא תכלול בעתיד שורה של מדליות ומדליונים בנושאי החי והצומח, המיוחדים לארץ ישראל.

על בולים ובולאים מאת שלמה שמגר

שערוריה באוסטריה

מורדי הבאונטי

תשבץ הרתי-תשמע מאת נדיב אבידן ©

מעפר 163

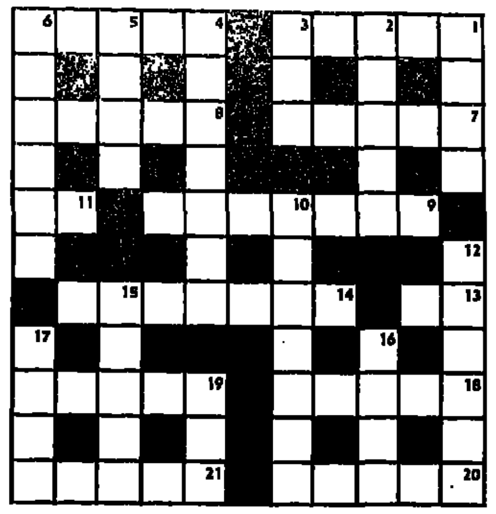

מאוזן:
1. 140 עמודים מיותרים (5)
4. נותן עצות בזמן התפילה (5)
7. הוא כנראה, לא היה זקוק לאוזן קשבת (3,2)
8. ראו "19 אנכי"
9. מעונות השנה (4,3) (עפ"י עלי מנגן)
11. הצד השירי של המלחין (2)
13. הצד התיאטרלי של המלחין (2)
14. איך הגיב יושב ראש הכנסת בעבר, כשהתיתנה? (4,3)
18. כדי שיהיה לנו יתרון, צריך להחזיר את המלחין (5)
19. זורמים במכונית (5) (עפ"י אילן גולדהירש)
20. עוד לפני האוניברסיטה יש תקופה בה הוא רוכש ידע (5)
21. המוסלמי עושה המון רעש (5)

מאונך:
1. ראו "6 אנכי"
2. בפרג יתכן שהיא בלול (5)
3. עשן עולה כסף (3)
4. מווה נובע איך קין קובע (4,3)
5. כותב שירים בעיר (4)
6. עם "1 אנכי" שמענו שהוא היה המלך הכי עייף בהיסטוריה (3,3,4) (עפ"י אילן גולדהירש)
10. גבירותיו המכשיר למדידת דציבלים ברפת, כבר לא נמצא בשטוק (?)
12. הם יכולים להופיע גם כתוו פזמונים (6)
15. גם גלויו לא ישאיר אותם באן (5)(מ)
16. לעומתך הוא אליל (4)
17. עבודה בתיווך (4)
19. עם "8 אופקי" זה שער החליפין (5,3) (עפ"י עלי מנגן)

בין הפותרים יוגרל סך 25 ש"ח.

את הפתרונות יש לשלוח לפי הכתובת: תשבץ תרתי משמע "ידיעות אחרונות" ת.ד. 177 ט מיקוד 61091 ת"א

שעה של פנאי

תשבץ מאת הלל הרשושנים

תשבץ מספר 1404

21 פרסים יחולקו בין הפותרים נכונה. פרס א': הספר "לא זכיתי באור מן ההפקר" מאת יצחק רפאל ועוד 20 פרסים שונים. המען למשלוח פתרונות: "הלל", תשבץ השבוע 1404, ת.ד. 20227, ת"א, (61201).

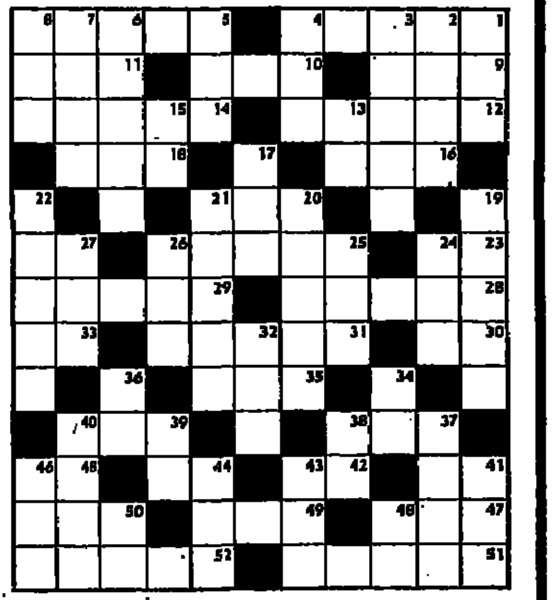

במאוזן – מימין לשמאל: 1) שופט בימי שפוט השופטים: היו לו 40 בנים ושלושים נכדים 5) צופר – בלעו 9) מדינה ערבית עוינת לישראל 10) "תרדיף" ל"שקר" 11) רע 12) מכתש 14) פרי הדר 16) מילא את הכלי למעלה מן המידה 18) בן הנכד 20) אבן מאבני החושן 23) השיכור הראשון – לפי...

במאונך – ... כירגל 24) שלושים יום 25) ימות החמה 26) פרי-עץ מתוק ועסיסי 27) אחי האשה 32) "תרדיף" ל"גורל" 34) אליל הבבלים הקדמונים 36) חדרון 37) מין כיסוי לראש 38) מבני נח 39) אדם 40) מזל חודש אדר 41) תא בצמח מחוסר פרחים 43) אבי אברהם ואבי נחור 44) אילן-מי הגדל בגדות הנחל 46) מקום רפש 48) גומה 50) צנון.

קשר מסויים

לפניכם חמישה מלחינים. לכל אחד רשומה ארץ הולדתו וארץ מותו. הארצות בהן מתו המלחינים אינן מסודרות כראוי. כיצד יש לסדר את הארצות הנ"ל

בין הפותרים יוגרל ספר הפזמונים מאת חיים חפר

א) י. ברהמס	גרמניה	1) אטליה
ב) מ.א. גלינקה	רוסיה	2) גרמניה
ג) ר. וגנר	גרמניה	3) צרפת
ד) ק.מ.פ. ובר	גרמניה	4) אוסטריה
ה) פ. שופן	פולין	5) אנגליה

תשבון קטן

מתתיהו ואבירם עופר

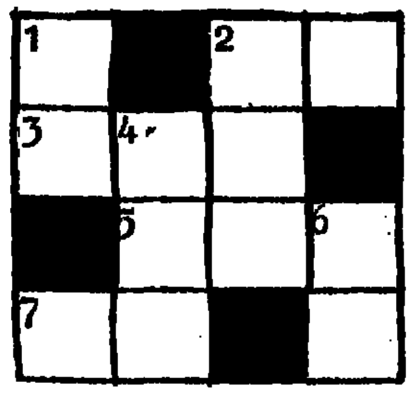

אופקי
2. ששית של 6 אנכי
3. פעמיים 2 אנכי
5. 7 אופקי ועוד 2 אנכי
7. שלוש פעמים 2 אופקי

אנכי
1. שביעית של 6 אנכי
2. 7 אופקי ועוד 6 אנכי
4. מיספר זוגי
6. פעמיים 7 אופקי

כפתרון עליך לשלוח את סכום 12 הספרות בתשבץ:

בין הפותרים יוגרל הספר השני מאת נעמי שמר

הפתרונות והזוכים

פתרון תשבץ השבוע מס. 1398

פתרון תשבץ השבוע מס. 1400

אותיות ומיספרים

מספר 1145

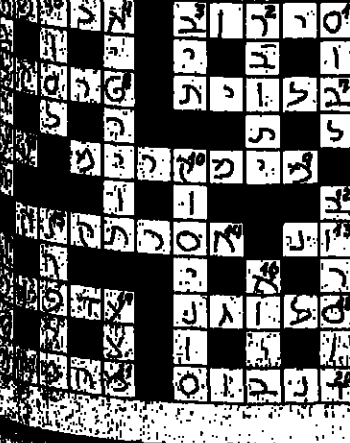

הציור השבועי לילד

היכן המכונית?

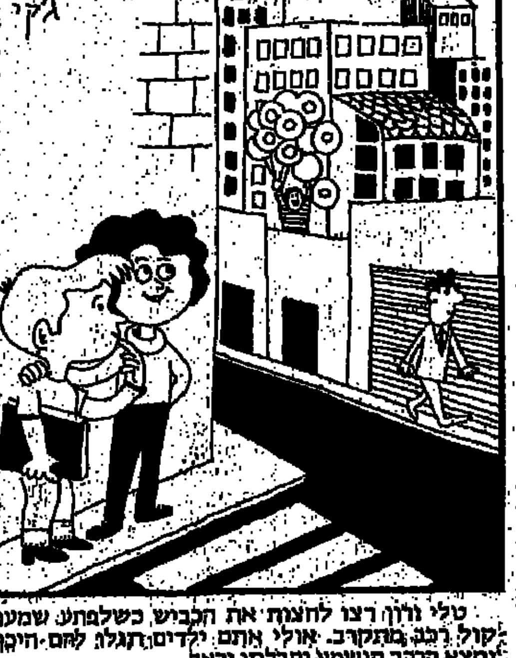

טלי ורון רצו לחצות את הכביש כשלפתע שמעו קול רכב מתקרב. אולי אתם ילדים תגלו להם היכן נמצא הרכב השמע ונחבלתי נראה.

למד והשכל | קורסים והכשרה

חיל הים בשיתוף עם פיקוד גדנ"ע
פותחים בקיץ 1987 – **קורס גדנ"ע צלילה**
נתוני קבלה: 1. נערים (בנים) בוגרי כתות י"א 2. סוג בריאות גבוה ללא מגבלות ראייה.
פרטים והרשמה בד.צ. 01010 – גדנ"ע צלילה

אל: ד.צ. 01010 צה"ל
נא לשלוח לי פרטים נוספים בקשר לקורס גדנ"ע צלילה.
שמי ....
כתובתי ....
מיקוד .... תעודת זהות ....

למד/י
תכנות מחשבים
בביתך בזמנך הפנוי

לקבלת פרוספקט חינם כולל מבחן פסיכוטכני עצמי טלפנו 24 שעות ביממה 03-282240

או גזור ושלח
לכ׳ המכונים האמריקאים ת.ד. 26124 ת"א מיקוד 61261 (למס׳ 7)
שם וכתובת ____
טל ____

לימודים בארה"ב

יעוץ אישי וטיפול בהרשמה
אחריות מלאה להתקבלותך לאוניברסיטה, גם לפסיכולוגיה, הנדסה, מחשבים, חשבונאות וכו׳
פרטים במשרדנו ובטלפון.
בנוסף בלעדי לא.ס.א.

מדריך א.ס.א. לאוניברסיטאות

504 עמ׳ עברית, מיוחד לישראלים. מידע על נאות אוניברסיטאות, תנאי קבלה, הליכי הרשמה, שכר לימוד, מעונות ועוד...
הזמנות בדואר: 48 ש"ח לפקודת א.ס.א. ת.ד. 10171 ת"א 61101
המשרד: בית אמריקה חדר 1111 שד׳ שאול המלך 35 תל־אביב.
ימים א׳, ב׳, ד׳, בשעות 19.00-16.00
טל. 03-472707

א.ס.א. A.S.A.
יעוץ ללימודים College
בחו"ל Consultants

הנהלת חשבונות

קורסים להנהלת חשבונות 1+2
הלימודים בפיקוח משרד העבודה

- לימודי ערב ובוקר במסלול מהיר ורגיל.
- מרצים רואי חשבון, בעלי מוניטין ונסיון רב.
- יעוץ אישי ומקצועי לכל תלמיד.
- חדרי הרצאות מרווחים וממוזגים.

רח׳ יהודה הלוי 18 תל-אביב
טל׳: 661004, 662005, 03-662003.
פתוח א׳-ה׳ 30.13-30.8, 30.19-30.15
ו׳ 00.13-30.8

ידע בית ספר לחשבונאות

הקנית מקצוע ברמה מקצועית גבוהה ואמינה

למד, למדי, למדו !!!
חדש ויחודי בישראל

קורסים לאנגלית אוקספורד אוניברסיטי בשיטת הקסטה הניידת.

הקורס כולל ספר, 4 קסטות, 12 חוברות־עבודה 12 קסטות אישיות, מילון ותיקוני עבודה.

– הצלחה מובטחת –

פרטים וייעוץ ללא התחייבות של המבקש !!!
גם בתשלומים ללא הצמדה או ריבית !!!

שפות זרות אחרות:
גרמנית, ספרדית, צרפתית, איטלקית, ערבית ועוד. „המורה הפרטי בביתך!"

3 רמות שונות

פנה היום בדואר או בטלפון: „טיוטר־טייפ" – רח׳ בצלאל 8, ת.ד. 9032 מיקוד 91090 ירושלים. טל׳ 02-243040.

תכנות מחשבים

קורסי בוקר וערב
בפיקוח משרד העבודה
לקראת התואר תוכניתן

אוניברסיטאות בארצות הברית
יעוץ ★ הכוונה ★ הרשמה

Israel American Institute
COLLEGE ADVISORS

המכון לשפה **הספרדית**

• 7 רמות • קורס אינטנסיבי • קורס לשפה שוטפת
• ספריה בספרדית קלה • קסטות ללימוד
הקורס למתחילים מאפשר לדבר תוך 4 חודשים
שעות קבלת קהל כל יום מ-30.16 עד 30.19 • דיזנגוף 184, 220223, 03-481539

המכון להכשרה מקצועית

מכללת בית ברל
המרכז ללימודי עבודה וניהול
נפתחת ההרשמה
ל־2 קורסים ללימודי תעודה ברמה אקדמית.

קורס ניהול משאבי אנוש מתקדם
(3 סמסטרים)
מיועד לבעלי השכלה אקדמית
הלימודים הוכרו כלימודי תעודה לצורך גמול השכלה.

קורס ניהול משאבי אנוש מקיף
(4 סמסטרים)
מיועד לבעלי תעודת בגרות חסרי תעודת בגרות יתקבלו לאחר מיון וועדת חריגים.

הקורסים מיועדים לעוסקים או המתעתדים לעסוק בניהול משאבי אנוש, ברמה גבוהה, במפעלים תעשיתיים, חברות עסקיות או מוסדות ציבור.

הלימודים יתקיימו ביום לימודים ארוך בכל יום חמישי בשבוע בנוסף למס׳ ימים מרוכזים בסוף כל סמסטר.
מספר המקומות מוגבל.

תחילת הלימודים 5.3.87
סיום ההרשמה 31.1.87

לפרטים והרשמה: המרכז ללימודי עבודה וניהול.
דאר כפר סבא 49005 טלפונים: 448733, 450597, 052-25155/42

מ־י־ל־ה מכון מיל"ה החוג"ל: 03-916185
אנגלית מדוברת
הנכם מוזמנים
לשעור הדגמה חינם!!
להלן מועדי ההדגמות של מכון מיל"ה

בפיקוח משרד החינוך והתרבות

להצליח בבגרות

בת"א: עברנו מבנין גמנסיה הרצליה לבי"ס תיכון חדש!!

נמשכת ההרשמה לכיתות בוקר וערב למועד יוני 87 לכל המקצועות כולל: מתמטיקה מורחבת, פיזיקה 5 יח׳ + מעבדה, כימיה, ביולוגיה, אמנות, בחינות פסיכומטריות.

רק באולפן לבגרות בהנהלת מהנדס א. לחמן (מחבר הספרים): 1. לימוד עד להצלחה בבחינה, או החזר שכר לימוד במקרה של כשלון שני; 2. 80% מתלמידנו עברו בהצלחה את בחינות הבגרות במתמטיקה במועד ינואר 1986; 33% קבלו ציונים 9 ו־10; 3. מלמדים את כל החומר הדרוש לבחינה, כך שלא נדרש ידע מוקדם; 4. מורים מעולים בכיתות קטנות; 5. שעורי תגבור לתלמידים מתקשים ללא תשלום; 6. נבחרנו כבית הספר האקסטרני הטוב ביותר בתל אביב, בחיפה ובירושלים בסקר דעת קהל של חברת "יקלעי".

ג.ד. (בתמונה): "מ־3 בתיכון ל־10 באולפן לבגרות במתמטיקה 3 יחידות."
"בני אביר (אם לתלמיד שמיניה): לאחר הקורס הפך כבי לאדם אחר, לא זו בלבד"

ההרשמה: תל־אביב: רח׳ דרך חיפה 81 (בי"ס תיכון חדש חדר 7), טל׳ 5461106, 03-5460618.
ירושלים: רח׳ המלך ג׳ורג׳ 16 טל׳ 222375, 02-232340.
חיפה: רח׳ יל"ג 3 (בית ליגת נשים), טל׳ 667411, 04-641040.
באר שבע: בנין העצמאות, רח׳ העצמאות 40, קומה 6, טל׳ 73146, 057-71690. מיזוג אויר מלא בכיתות.
ראש העין: פרויקט שיקום השכונות, טל׳ 03-9369459.

"שהוא מתמצא היטב בחומר, אלא שקיבל בטחון עצמי שממש אין להכחיד.
חיים גרוס (בתמונה): "לימודים עם יחס אישי הציון הגבוה 9 במתמטיקה בזכות המורה ריקי".

האולפן לבגרות בהנהלת א. לחמן

מדור לימודים

טכנאות

מחסור בטכנאים לטלויזיות הצבע

אנו מציעים לך להיות טכנאי שרות ווידאו וטלויזיה

כולל קורס לאנטנות צלחת לווינים!

המכון להכשרה מקצועית

עיצוב פנים

קורס עיצוב פנים

כולל תיכנון ועיצוב ריהוט נפתחים קורסי בוקר וערב בת"א, חיפה, ירושלים, באר־שבע.
מתקבלים/ות בעלי/ות כישרון נחונים לאחר מבחן התאמה

מטרת הקורס
הקורס לעיצוב פנים מיועד לאנשים בעלי נטיה אסתטית ויצירתית המתכוונים להפוך להיות מעצבי פנים מקצועיים, לבעלי חנויות שחשוב להם למשוך קהל לחנויותיהם, לבעלי אולמות תצוגה ולכל אדם הרוצה לדעת כיצד לתכנן ולהנות מהמרחב שלו ברווחה ובנוחות מירבית.

תכנית הלימודים כוללת
שירטוט ארכיטקטוני (יסודות, שירטוט, גרפיקה), שירטוט לעיצוב פנים (גרפיקה, חומרים, מידות), גאומטריה תאורית (איזומטריה, אקסונומטריה, פרספקטיבה, הצללות), תיכנון ארכיטקטוני (תיכנון ועיצוב חללי מגורים, תיכנון ועיצוב ריהוט), חומרים ותהליכים, פרטי בנין, פרטי נגרות וריהוט, עקרונות סגנונות וחוק, צבע, תאורה, רישום, טקסטיל ויפוי, ...

מכון להכשרה מקצועית

הכוונה מקצועית

האם תשקיעי כמה שעות מזמנך כדי להרוויח 1200 ש"ח בחודש?

הכוונה תעסוקתית – לבוגרות, הכוונה תעסוקתית למשרדים, מוסדות ומפעלים ברחבי הארץ.

חינם 24 שעות ביממה
ת"א 03-292222 בנ רמת־גן 03-726163 חיפה 04-684605
ב"ש 32072 ירושלים 221933

מ.י.ל. מכון ישראלי למינהל

אנגלית

אנגלית מדוברת שוטפת

אולפן מחודש!
- נוסד הנוזה – קטטה
- חינם – לימוד עצמי
- נינם – מילון אנגלי־עברי

קורסי ערב, בוקר או שעורים פרטיים
טיפול אישי, משקה חם, לימוד בקבוצה קטנה

חינם, 24 שעות ביממה חייג
כבר ברגע זה לטלפון 04-668041
057-32872, 02-221933, 03-228545
נה בלילות ובשבתות מסור את שמך כתובתך ומספר הטלפון.
ותקבל לביתך פרוספקט והזמנה למבחן התאמה – חינם

- 12 רמות לימוד
- קורסים ל־A.I.C.
- אנגלית לבגרות
- הכנה ל־TOEFL
- קורסים לעובדי מוסדות ומפעלים
- אנגלית לתלמיד

שפות נוספות: • צרפתית • גרמנית • ספרדית

תל אביב	חיפה	באר שבע	ירושלים

מכונים אמריקאים לשפות

הנהלת חשבונות

הנהלת חשבונות

מנהל החשבונות הוא האיש האחראי על רישום שיטתי של כל הפעולות הכספיות במפעלים, במוסדות ובבתי עסק. מנהל החשבונות מהווה גורם יעיל והכרחי בניהול עסק. מנהל החשבונות עוזר למנהל או לבעל העסק בכל ענין הקשור בפעילות כספית, קניות מכירות והשקעות.

מחסור של מנהל חשבונות בארץ!

עם ההתפתחות הגדולה של הכלכלה והמסחר בישראל והנהגת מס ערך מוסף ורפורמה במיסים, נוצר מצב שהדרישה למנהלי חשבונות הולכת וגוברת בכל ענפי המשק. העתונות מלאה במודעות בנוסח "דרוש מנהל/ת חשבונות" עיקר הדורשים הם בנקים, חברות גדולות, משרדי ממשלה ועוד.
המחסור במנהלי חשבונות וחשיבותם הולכת וגוברת במערכת הכלכלית והעיסקים, מביאים לכך שמנהלי חשבונות זוכים לתנאי שכר והטבות גבוהים – תנאים אשר לא עומדים בשום יחס לתקופת ההכשרה הקצרה יחסית.

איך אפשר להיות מנהל חשבונות תוך מספר שבועות

מ.י.ל המכון הישראלי למנהל – בית הספר הגדול ביותר בארץ להכשרת מנהלי חשבונות לומדים מעל 80% מכלל לומדי המקצוע, נוסד ב־1962 והכשיר אלפי מנהלי חשבונות ויועצי מס שעמדו בהצלחה בבחינות משרד העבודה, ונציבות מס הכנסה, קיבלו סיווג ממשלתי בהנהלת חשבונות.
אלפי בוגרי מ.י.ל. נקלטו בעבודה וזכו למעמד, הערכה ומשכורות גבוהות.
הקורסים נמשכים בין חודשיים לחמישה חודשים פעמיים עד שלש פעמים בשבוע בשעות הבוקר או הערב לפי בחירת הלומד. לומדים המעוניינים בכך יכולים להתקבל לקורסים מזורזים של 7-8 שבועות בהם לומדים יותר שעות בשבוע.

מספר התלמידים בכיתה נמוך ולכן היחס והטיפול אישיים הלימודים מתקיימים בכיתות לימוד נוחות. הלימוד משולב בתרגול ועבודה מעשית מאפשר לבוגרים להקלט בעבודה עם תום לימודיהם.

הנהלת חשבונות ממוחשבת – מפתח להצלחה מקצועית

לומדי הקורסים להנהלת חשבונות עוברים הכשרה מיוחדת על גבי מחשבים ורוכשים שליטה בשימוש במחשב לצורך הנהלת חשבונות, דבר המבטיח קידום מקצועי מהיר ואפשרות השנת משרה טובה יותר. מסיימי הקורס עוברים בהצלחה את בחינות משרד העבודה ומקבלים תעודת מנהל חשבונות סוג 1 2 או 3 וזאת בנוסף לתעודת הסיום של המכון הישראלי למנהל.

אלפי נשים סיימו את לימודי הנה"ח ונקלטו במקצוע בהצלחה

סדר ודייקנות הינן תכונות המאפיינות נשים והופכות אותן למתאימות ביותר להנה"ח. נשים נשואות רבות בוחרות במשרות חלקיות. מקצוע הנה"ח מאפשר עיסוק חלקי בשעות לפנה"צ לנשים נשואות.

חינם!

המכון הישראלי למנהל מעניק קורס אנגלית או כתבנות חינם לכל לומד הנהלת חשבונות.

חינם – 24 שעות ביממה חייג כבר עכשיו לטל׳ 03-295529, 04-665501, 057-32872, 02-221933.

היועצת המקצועית של המכון הישראלי למנהל תשמח להפגש איתך אישית לשיחת יעוץ בלתי מחייבת.
פנה עוד היום לאחד מסניפי מ.י.ל מכון ישראל למנהל הקרוב לביתך ותוזמן לשיחה היכרות חינם.

סניפי מ.י.ל פתוחים כל יום בין השעות 16.00-19.30, 9.00-13.00

מ.י.ל מכון ישראלי למינהל

בגרות

למד בגרות בקלות וחסוך $1.000

נפתחים קורסים מזורזים למועדי יוני 87, ינואר 88 לימוד בכתב, למוד ערב או משולב, לפי בחירה.

רק במכונים האמריקאים:
- שכ"ל זול ב־20%-50% מבתי ספר אחרים: למשל הנרשם ל־2 מקצועות בכתב משלם 150 ש"ח למקצוע. הנרשם לכל המקצועות בכתב משלם 107 ש"ח למקצוע. הנרשם ל־2 קורסי ערב, מקבל 3 קורסים נוספים בכתב חינם! 25% הנחה לחיילים
- 35 שנות נסיון ★ 95% הצלחה בבגרות ★ 8 רמות במתמטיקה ואנגלית
- חומר הלימוד מסוכם בתקצירים ★ ביטוח הצלחה (אם תלמיד לא מצליח בבחינות, מוחזר לו שכה"ל או שיוכל לחזור על הקורסים).
- הכנה לכל מועדי הבגרות לאוניברסיטה ולטכניון.
- סידור למשרתים במילואים

הנכם מוזמנים למשרדנו הקרוב אליכם בין השעות 19.30-9.00

משרדים ראשיים
סניפים נוספים

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

מזכירות רפואית

גם מזכירה רפואית וגם מזכירה בכירה בקורס אחד

מכון ישראלי למינהל

השכלה בכתב

למד/י גרפיקה וציור בביתך בזמנך הפנוי

למד/י תכנות מחשבים בביתך בזמנך הפנוי

גרפיקה

גרפיקה

יעוץ מס

יועצי מס

מכון ישראלי למינהל